

17.6.2020

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO

Keskustelupöytäkirja

12 – 2020

Kokousaika: 17.6.2020 klo 16.00 – 21.34

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan
asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.

HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Diskussionsprotokoll

12 – 2020

Mötestid: 17.6.2020 kl 16.00 – 21.34

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragnings-
lista i vilka någon har yttrat sig.

17.6.2020

68 §.....	7
Esityslistan asia nro 5	7
VUODEN 2021 TALOUSARVION VALMISTELUA KOSKEVA LÄHETEKESKUSTELU	7
Pormestari Jan Vapaavuori	7
Valtuutettu Juhana Vartiainen.....	10
Valtuutettu Reetta Vanhanen.....	12
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	14
Valtuutettu Anna Vuorjoki	16
Ledamoten Björn Månsson	19
Valtuutettu Mari Rantanen	21
Valtuutettu Laura Kolbe	23
Valtuutettu Sampo Terho	26
Valtuutettu Mika Ebeling	27
Valtuutettu Katju Aro	29
Valtuutettu Petrus Pennanen	31
Valtuutettu Joel Harkimo.....	34
Valtuutettu Otto Meri.....	35
Valtuutettu Jenni Pajunen.....	36
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	37
Valtuutettu Juhani Strandén	37
Valtuutettu Johanna Sydänmaa	38
Valtuutettu Pilvi Torsti	39
Valtuutettu Johanna Laisaari	40
Valtuutettu Jaana Pelkonen	40
Valtuutettu Pentti Arajärvi	41
Valtuutettu Sinikka Vepsä	41
Valtuutettu Jukka Järvinen (vastauspuheenvuoro)	42
Valtuutettu Mari Holopainen	42
Valtuutettu Risto Rautava	43
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	44
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	45
Valtuutettu Arja Karhuvaara.....	45
Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro).....	46
Valtuutettu Mia Nygård	47
Valtuutettu Petra Malin	47
Valtuutettu Dani Niskanen	48
Valtuutettu Atte Kaleva	49
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	50
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	50
Pormestari Jan Vapaavuori	51
69–70 §.....	53

17.6.2020

Esityslistan asiat nro 6–7	53
VUODEN 2019 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELY SEKÄ VASTUUVAPAAUS VUODELTA 2019	53
HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2019 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN	53
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Dan Koivulaakso	53
Pormestari Jan Vapaavuori	55
Valtuutettu Pilvi Torsti	56
Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	58
Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro)	58
Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)	59
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	59
Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro)	60
Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)	60
Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)	60
Valtuutettu Ulla-Marja Urho	61
Valtuutettu Pilvi Torsti	61
Valtuutettu Ted Apter	62
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	62
Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	63
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	63
Pormestari Jan Vapaavuori	64
Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)	65
Valtuutettu Petra Malin	65
Apulaispormestari Pia Pakarinen	67
Valtuutettu Arja Karhuvaara	67
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	69
Valtuutettu Ville Jalovaara	69
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	70
Valtuutettu Mika Ebeling (vastauspuheenvuoro)	70
Valtuutettu Paavo Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)	70
Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)	71
Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro)	71
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	71
Valtuutettu Jaana Pelkonen	72
Valtuutettu Fatim Diarra (vastauspuheenvuoro)	72
Apulaispormestari Pia Pakarinen	73
Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro)	74
Ledamoten Thomas Wallgren	74
Valtuutettu Anna Vuorjoki	75
Valtuutettu Reetta Vanhanen	76
Valtuutettu Pentti Arajärvi	76
Valtuutettu Mari Holopainen	77

17.6.2020

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	78
Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro)	78
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	78
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	79
Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)	79
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	79
Valtuutettu Pilvi Torsti	80
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	81
Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)	82
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	82
Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)	83
Apulaispormestari Pia Pakarinen	83
Valtuutettu Arja Karhuvaara	84
Ledamoten Thomas Wallgren	85
Pormestari Jan Vapaavuori	85
Ledamoten Thomas Wallgren (replik)	88
Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)	88
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)	89
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	89
Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro)	90
Pormestari Jan Vapaavuori	90
Valtuutettu Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	91
Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)	92
Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)	92
Valtuutettu Suldaan Said Ahmed (vastauspuheenvuoro)	93
Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)	93
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	94
Valtuutettu Ulla Marja Urho (vastauspuheenvuoro)	94
Valtuutettu Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)	95
Ledamoten Thomas Wallgren (replik)	95
Valtuutettu Petra Malin	96
Apulaispormestari Pia Pakarinen	96
Valtuutettu Paavo Arhinmäki	97
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	98
Valtuutettu Veronika Honkasalo	98
Valtuutettu Sami Muttilainen	99
Apulaispormestari Nasima Razmyar	100
Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)	101
Ledamoten Thomas Wallgren (replik)	101
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	102
Valtuutettu Risto Rautava	102
Valtuutettu Petra Malin	103
Apulaispormestari Sanna Vesikansa	103

17.6.2020

Valtuutettu Mika Ebeling	104
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	105
Valtuutettu Pentti Arajärvi	105
Valtuutettu Sami Muttilainen	106
Ledamoten Thomas Wallgren	106
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	106
Valtuutettu Otto Meri	107
Valtuutettu Mika Ebeling	107
Valtuutettu Veronika Honkasalo	107
Valtuutettu Mika Raatikainen	108
 172 §.....	 108
Esityslistan asia nro 9	108
HAKANIEMEN KAUPPAHALLIN MAANALAISEN HUOLTOPIHAN HANKESUUNNITELMA	108
 Valtuutettu Mauri Venemies.....	 108
 174 §.....	 109
Esityslistan asia nro 11	109
RAKENNUKSEN MYYNTI JA VUOKRAUSPERIAATTEIDEN MÄÄRÄÄMINEN MÄÄRÄÄLALLE (ESPLANADINKAPPELI, ETELÄESPLANADI 1)	109
 Valtuutettu Sami Muttilainen	 109
Valtuutettu Petrus Pennanen	109
Valtuutettu Sami Muttilainen	110
 175 §.....	 111
Esityslistan asia nro 12	111
SUUNTIMOPUISTON KOULU- JA PÄIVÄKOTIKÄYTTÖÖN TULEVAN UUDISRAKENNUKSEN HANKESUUNNITELMA	111
 Valtuutettu Terhi Peltokorpi	 111
Valtuutettu Heimo Laaksonen	112
Valtuutettu Veronika Honkasalo	112
Valtuutettu Sinikka Vepsä	113
Valtuutettu Sami Muttilainen	113
Apulaispormestari Pia Pakarinen	114
 176 §.....	 114
Esityslistan asia nro 13	114
KANNELMÄEN PASUUNAKUJA 1:N ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (12612)	115

17.6.2020

Valtuutettu Atte Harjanne.....	115
Valtuutettu Wille Rydman	115
Valtuutettu Harry Bogomoloff.....	115
Valtuutettu Wille Rydman	115
Valtuutettu Atte Harjanne.....	116

17.6.2020

68 §

Esityslistan asia nro 5

VUODEN 2021 TALOUSARVION VALMISTELUA KOSKEVA LÄHETEKESKUSTELU

Pormestari Jan Vapaavuori

Puheenjohtaja. Ordförande. Valtuutetut. Stadsfullmäktige.

Kevään koronaepidemia on iskenyt Helsinkiin erityisen kovaa. Helsingissä on ollut lähes 40 % koko maan koronatartunnoista ja yli puolet koronakuolemista. Epidemia on kestänyt Helsingissä pidempään kuin muualla, ja suuren sairastavuuden vuoksi olemme joutuneet varautumaan tilanteeseen muita kaupunkeja laajemmin.

Kriisin talousvaikutukset ovat näkyneet eri kaupungeissa eri tavoin. Esimerkiksi Helsingissä yhteenlaskettu palkkasumma on kriisin aikana tippunut selvästi enemmän kuin muissa suurissa kaupungeissa, Uudellamaalla tai koko maassa keskimäärin. Erityisesti majoitus- ja ravitsemusalalla palkkasumman pudotus on ollut muuta maata ja maakuntaa suurempi. Kyseessä olevassa kalvossa ovat huhtikuun tilastot. Ei ole mitään syytä olettaa etteivätkö toukokuun ja kesäkuun tilastot olisi samankaltaisia. Data kriisin vaikutusten osalta tarkentuu koko ajan, ja teemme parhaillaan yhteistyötä Helsinki Graduate School of Economicsin tutkijoiden kanssa saadaksemme paremman ja reaaliaikaisemman ymmärryksen siitä, miten Helsingin talous koronan vaikutuksesta muuttuu.

Valtiovarainministeriön eilen julkistamassa taloudellisessa katsauksessa ennustetaan Suomen BKT:n supistuvan 6 % ja maailmantalouden 5 % kuluvana vuonna. Oletuksena on, että koronaepidemia hiipuu eikä toista aaltoa tule. Suomen viennin ennustetaan supistuvan 14 %, mikä olisi lopulta selvästi vähemmän kuin vuonna 2009, jolloin pudotusta edellisvuoteen oli lähes kolmannes. Työttömyysasteen ennustetaan nousevan lähes 2 prosenttiyksikköä lähelle sitä tasoa, mille se finanssikriisin jälkeen korkeimmillaan kohosi. Julkisen velan ennustetaan kasvavan noin 20 miljardilla eurolla vuonna 2020, ja julkisen talouden alijäämän ennustetaan pysyvän suurena koko ensi valtuustokauden ajan.

17.6.2020

Talouden kehitys riippuu nyt ennen kaikkea siitä, miten epidemia kehittyy, tuleeko toista aaltoa, mitä muualla maailmassa tapahtuu ja minkälaisia rajoitustoimia jatkossa tarvitaan – ja toki myös siitä, miten ihmiset käyttäytyvät. Taloudessa on harvoin ollut yhtä paljon lyhyen aikavälin epävarmuutta kuin nyt.

Valtio on neljännessä lisätalousarvioesityksessään huomionnut kuntia ja sairaanhoitopiirejä. Noin 1,4 miljardin euron kokonaispaketti kattaa kuitenkin vain osan kriisin aiheuttamista alijäämistä kunnissa. Ensi vuoden osalta mahdollisesta vastaantulosta ei ole vielä tietoa. Tilanne kuntakentällä on hälyttävä. Monet suuretkin kaupungit leikkaavat ja säästävät tasapainottaakseen jo ennen koronaa heikentyneitä talouksiaan.

Helsingin osuus kuntien koronapaketista on arviolta 200 miljoonaa euroa. Summasta valtaosa muodostuu yhteisöverojako-osuuden 10 prosenttiyksikön korotuksesta. Kuntapaketin tavoin sairaanhoitopiirien koronakompensaatio jää pieneksi verrattuna yliopistosairaaloiden 400 miljoonan euron yhteenlaskettuun alijäämään tänä vuonna. Pelkästään HUSin alijäämäksi arvioidaan 190 miljoonaa euroa. Mikäli parhaillaan lausunnolla oleva valtioneuvoston asetuserä luonnoksen jakoperusteet toteutuvat, HUSin osuus suorasta valtionavusta olisi alle 80 miljoonaa euroa – siis tilanteessa, jossa heidän alijäämänsä kasvaisi 190 miljoonaa euroa.

Kriisin vaikutuksia Helsingin talouteen on haastavaa ennustaa. Valtuuston kokouksessa 27.5. senhetkinen arvio koronan kustannuksista Helsingille oli noin 620 miljoonaa. Tämän jälkeen olemme saaneet tiedon valtion koronakompensaatiosta. Myös arviot koronakustannuksista ovat tarkentuneet tartuntojen määrän käänntyä selvään laskuun. Kyseisessä kalvossa sinisellä on ikään kuin plusmerkkisiä asioita ja punaisella miinusmerkkisiä. Tällä hetkellä koronan aiheuttamien ylimääräisten sote-kustannusten arvioidaan olevan noin 60 miljoonaa euroa aiemman yli 100 miljoonan euron sijaan. Lisäksi Helsingin katettavaksi on jäämässä HUSin koronasta ja elektiivisen toiminnan alenemisesta aiheutuvasta alijäämästä noin 45 miljoonaa euroa tänä vuonna, kun aiemmin arvio oli 70 miljoonaa. Kaupungin muiden menojen ennustetaan kasvavan 8 miljoonalla eurolla. Erilaisia menosäästöjä ennustetaan kertyvän 24 miljoonan euron verran, kun aiemmin arvio säästöistä oli pienempi, noin 13 miljoonaa. Tämänhetkisten lukujen valossa Helsingin yhteisöverokertymän ennustetaan supistuvan 235 miljoonalla ja kunnallisverokertymän 115 miljoonalla eurolla tänä vuonna. Muiden tulojen, kuten vuokratuottojen, pysäköintimaksujen ja asiakasmaksujen, ennustetaan laskevan 80 miljoonalla eurolla.

17.6.2020

Kaupunki saa siis valtiolta 200 miljoonan euron koronakompensaation ja sen lisäksi noin 80 miljoonan euron kompensaation yritysten maksujärjestelyiden aiheuttamasta verotulojen lykkääntymisestä. Valtio kuitenkin perii tämän summan kaupungilta takaisin vuoden 2021 aikana eli heikentää vastaavasti ensi vuoden taloutta. Tämänhetkisen arvion mukaan korona aiheuttaisi tänä vuonna Helsingille valtion kompensaatioiden jälkeen 150 miljoonan euron tulonmenetykset ja 90 miljoonan euron menolisäykset. Yhteensä Helsingin kaupungin koronalasku olisi siis tämän hetken vielä hyvin epävarmankin tilanteen jälkeen noin 440 miljoonaa euroa, josta valtio kompensoisi 200 eli hieman alle puolet, mikä tarkoittaisi sitä, että 240 miljoonaa euroa olisi sitten lopullinen lasku.

Helsingin talous kärsii koronavirusepidemiasta merkittävästi myös ensi vuonna. Verotulojen ennustetaan laskevan lähes 360 miljoonaa euroa ja muiden tulojen noin 50 miljoonaa. Menojen arvioidaan samanaikaisesti kasvavan yli 110 miljoonalla eurolla. HSL:n maksuosuuden ennustetaan kasvavan ensi vuonna noin 50 miljoonalla eurolla tämän vuoden budjettivajeesta ja ensi vuodelle ennakoidusta lipputulon alenemisesta johtuen. Kyse on tältäkin osin luonnollisesti vasta alustavista arvioista.

On mahdollista, että koronan aiheuttama sokki maailmantaloudelle johtaa kituliaan kasvun ja hitaan elpymisen aikakauteen. Kaupungin on varauduttava siihen, että koronakriisin aiheuttama notkahdus sekä kansantaloudelle että kaupungitaloudelle on pitkäkestoinen. Pitkittyvän kriisin mahdollisuus korostaa entisestään vastuullisen taloudenpidon merkitystä tulevina vuosina. On hyvä muistuttaa siitäkin, että finanssikriisin jälkeen talouden elpymiseen meni tässä kansakunnassa vuosikymmen.

Helsingin vahvuutena on ollut pitkäjänteinen ja vastuullinen taloudenpito. Kun taloudessa menee huonosti, Helsinki ei panikoi. Toisaalta kun taloudessa menee hyvin, pidämme silloinkin pään kylmänä. Se, että meidän ei nyt kriisissä tarvitse ryhtyä pikaisiin sopeutustoimiin, kuten muun muassa useimmat muut isot kaupungit Suomessa tekevät, perustuu siihen, että hyvinä aikoina olemme hoitaneet talouttamme sääntillisesti. Tämä antaa meille mahdollisuuden olla syventämättä laskusuhdannetta omilla toimillamme ja esimerkiksi ylläpitää muuhun yhteiskuntaan suhteutettuna korkeaa investointitasoa.

Aiemmat kriisit, ennen kaikkea 1990-luvun alun lama ja 2007 alkanut finanssikriisi, ovat kertoneet meille, että talouden notkahduksen syvyyden ja sen keston osalta ehkä ratkaisevin yksittäinen kysymys on se, mitä tapahtuu työllisyyskehitykselle. Talouden toipumisen ratkaisee pitkälti se, mitä juuri työttömyydelle tapahtuu. Tällä hetkellä yritykset ovat

17.6.2020

pääosin lomauttaneet, mutta mikäli lomautukset johtavat merkittävässä määrin irtisanomisiin, synkkenee talouden kokonaiskuva huomattavasti. Sekä lama että finanssikriisi nostivat työttömyyden pysyvästi korkeammalle tasolla. Paluuta kriisiä edeltäviin työllisyysasteisiin ei ollut. Verotuloista riippuvaiselle kaupungille työllisyyden rakenteellinen heikentyminen on erityisen haastavaa.

Helsingissä on nyt 10 000 työtöntä enemmän kuin vuoden alussa. Tältä osin tilanne on olennaisesti huonompi kuin finanssikriisin aikana, kuten tästä kuvasta käy ilmi. Täysipäiväisesti lomautettuja on edelleen 25 000. Tilanne on huolestuttava, ja tulevat kuukaudet ratkaisevat paljon. Vaikka työttömyyden juurisyöt ovat toki syvemmällä kuin taloussuhdanteessa, ovat aiemmat lamat opettaneet meille, miten hidasta työttömyyden vähentäminen on. Kaupungin onkin nykytilanteessa erityisen tärkeää vahvistaa yritysten mahdollisuuksia toipua kriisistä ja synnyttää uutta liiketoimintaa.

Hyvät valtuutetut.

Rakennamme ja toteutamme parhaillaan kaupungin palautumisohjelman, jonka keskeinen sisältö on varmistaa kaupungin strategian toteutuminen niin että toimenpiteet palvelevat erityisesti kriisistä palautumista. Tavoitteenamme on minimoida välittömät vahingot ja luoda edellytyksiä uudelle kasvulle. Näkymä tulevaan talouskehitykseen on nyt poikkeuksellisen sumea. Arviot kriisin syvyydestä ja kestosta vaihtelevat. On kuitenkin selvää, että vuoden 2021 talousarviota laadittaessa on varauduttava kaikkiin erilaisiin vaihtoehtoihin. Meidän on oltava erityisen vastuullisia tänään, jotta selviämme todennäköisesti edessä olevasta useammastakin laihasta vuodesta ja jotta kaupungintalous on riittävän vahva, kun seuraava kriisi ennemmin tai myöhemmin väistämättä sekin iskee. Kriisi päättyy aikanaan, talous lähtee elpymään. Helsingin suurimpien vahvuuksien kuten, toimivuuden, turvallisuuden ja läpinäkyvyyden, merkitys globaalissa kilpailussa todennäköisesti kasvaa. Keksimme kyllä reitin ulos tästäkin kurjimuksesta.

Valtuutettu Juhana Vartiainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Vuodesta toiseen olemme budjettineuvotteluissa nähneet kuvion, jossa salin vasen laita vaatii yhä suurempia menolisäyksiä talousarvioon. Yhteisesti sovittu vastuullinen linja, jonka mukaan käyttömenojen kasvu perustuu kustannusten kasvuun sekä kaupungin väestönkasvuun vähennettynä 0,5 %:n tuottavuustavoitteella, ei ole maittanut kaikille. Meil-

17.6.2020

le hyvä taloudenpito on sen sijaan ollut hyve myös hyvinä aikoina. Voimme nyt tyytyväisyydellä todeta, että kokoomuksen johdolla vaalittu tarkan taloudenpidon linja on ollut viisas valinta. Aiempien vuosien vastuullinen taloudenpito ja sen seurauksena kaupunkimme keräämä ylijäämä on luonut meille puskurin tähän kriisikevääseen ja kriisin jälkeiseen aikaan. Tämän iskun taloutemme vielä kestää. Olemme voineet tehdä koronakriisin vaatimat toimet ja tarvittavat lisäpanostukset ja välttyneet esimerkiksi henkilöstön lomautuksilta, joihin monissa kaupungeissa ja kunnissa on turvauduttu.

Hyvä valtuusto.

Siitä huolimatta että olemme verrattain hyvän taloustilanteen ansiosta kestäneet ensi-iskun, tilanteemme on vakava. Kriisi on iskenyt erityisen vakavasti Helsinkiin. Paitsi että tautitapaukset ovat painottuneet tänne, ovat pandemian ja poikkeusolojen seuraukset osuneet erityisesti Helsingin palveluvaltaiseen elinkeinoelämään. Matkailu on pysähtynyt. Palveluiden käyttö on romahtanut. Keskusta on hiljentynyt. Elämystalouden toimijat ovat sulkeneet ovensa. Nämä vain muutamina esimerkkeinä elinkeinorakenteestamme, joka poikkeaa koko muusta maasta. Kuten pormestari on todennut, pandemia iski kaikkein eniten kaupunkilaiseen tapaan elää. Tämä näkyy myös luvuissa. Yksinyrittäjien toimintatukea on hakenut Helsingissä noin 6 000 yrittäjää. Tutkijoiden arvion mukaan palkkasumman pudotus Helsingissä on todella 7,2 %. On kysyttävä, kuinka pitkäkestoisen iskun taloutemme kestää. Riski epidemian toisesta aallosta pitää taloustilanteeseen liittyvän epävarmuuden suurena. Kuntarahoituksen arvion mukaan koronakriisillä on pitkäkestoinen vaikutus moneen toimialaan, eikä talous palaudu normaaliin vielä 2–3 vuoteen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tulevan vuoden talousarviota laadittaessa emme saa sokaistua aiemmasta hyvästä tilanteestamme. Koronan vaikutuksia on lievennettävä, mutta samaan aikaan meidän on varauduttava viime vuosiin verrattuna uuteen aikaan. Talouden heikentyminen iskee täydellä voimalla Helsinkiin. Menot on sopeutettava tuloihin. Vaikka kaupungin talouden kestävyys on omilla käsissämme, katse kääntyy myös valtion suuntaan. Valtion on täytettävä lupauksensa pehmentää koronakriisin vaikutuksia kunnille. Samalla valtion on kannettava vastuuta kuntataloudesta myös niin, että se pidättäytyy kasaamasta uusia tehtäviä ja velvoitteita kunnille ja kaupungeille. Nyt ei ole jakopolitiikan aika. Kaikkein parasta on, jos kaupunki pystyy omalla tasollaan replikoimaan niitä kehityskulkuja, jotka ovat koko valtakunnan kannalta parhaita. Ylivoimaisesti tärkeintä on työllisyyden kasvu, joka vahvistaa julkistaloutta parhaalla mahdollisella

17.6.2020

sella tavalla. Tehkäämme kaikkemme sen hyväksi ja vaatikaamme myös valtiovalalta vihdoin uudistuksia, jotka tekevät rekrytinnin helpommaksi ja vahvistavat työn vastaanottamisen kannusteita – ikuisten tiekarttojen, näennäisreformien ja Hakaniemen ja Etelärannan työmarkkinatyöryhmien sijaan.

Arvoisa puheenjohtaja.

Asetimme valtuustokauden alussa tavoitteeksemme olla maailman toimivin kaupunki. Koronakriisi ei ole tätä tavoitetta muuttanut – päinvastoin. Kriisin jälkeen tulee nimenomaan varmistaa, että myös tulevaisuudessa meillä on mahdollisuudet tarjota helsinkiläisille hyvän elämän edellytykset. Sujuva arki on muun muassa vireää kaupunkielämää, sujuvia terveydenhuollon palveluita, elinvoimaista ympäristöä yrityksille, laadukasta koulutusta ja monipuolista kulttuuritarjontaa. Ne kaikki vaativat perustakseen vankan ja kestävänsä talouden. Minnekään ei ole muuttunut se tosiasia, että nykyaikainen talouskasvu on nimenomaan kaupunkien kasvua. Helsinkiä tarvitsee koko Suomi entistä ankarammin tulevaisuudessa.

Kiitos.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvä valtuusto.

Tänä keväänä kaikki mullistui hyvin nopeasti. Näkymätön virus kriisiytti yhteiskunnan. Muistan hetken maaliskuulta, jolloin istuin anestesiaklinikan viimeisessä yhteiskokouksessa ja kävimme lävitse ennusteita potilasmäärästä. Oli selvää, että tällä viruksella oli poikkeuksellinen kyky viedä ihmisiä sairaalaan ja heistä vielä merkittävän osan tehohoitoon asti. Maailmalta kuului, että hengityskonehoito veisi pahimmillaan viikkoja. Yhteiskunnan täytyisi sulkeutua, jotta terveydenhuolto kestäisi. Kiireetön hoito täytyisi ajaa alas, jotta voimavarat riittäisivät.

Erityisen voimakkaasti kriisi on tuntunut Helsingissä. Epidemian kiihtyessä Helsingissä potilaita virtasi sairaalaan, jokainen infektio-oireinen oli koronaepäily, testitulosten saaminen vei aikaa ja teho-osastot täyttyivät. Hoivakodeissa virus on ollut kaikista vaarallisin ja kevät aivan valtavan raskas. Kiitos terveydenhuollon henkilöstölle, yhteiskunnan kriittisillä aloilla työskenteleville sekä rajoitustoimia noudattaneille kaupunkilaisille. Olemme nyt toipumisen tiellä.

Arvoisa puheenjohtaja.

17.6.2020

Emme voi kulkea kriisistä kriisiin. Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden katoaminen uhkaavat meitä edelleen, ja meidän on tehtävä kaikkemme niiden torjumiseksi. Helsingin kunnianhimoisen päästövähennysohjelman toimeenpanoa täytyy vauhdittaa entisestään. Tarvitsemme ratkaisuja hiilen korvaamiseksi lämmöntuotannossa. Vihreä jälleenrakennus on tie koronakriisistä ulos.

Kriisikuukausina lähiluonnon merkitys ihmisille on kasvanut entisestään. Metsät ja viheralueet ovat tarjonneet arvokkaan ja turvallisen hengähdystauon. Luonnonsuojeluohjelmaamme on jatkettava ja viheralueisiimme on panostettava myös tulevan vuoden talousarviossa.

Kriisi on iskenyt voimallisesti Helsingin talouteen. Helsingin palveluvaltainen yrityskehitys on kärsinyt kriisissä pahoin, ja moni on joutunut lomautetuksi tai työttömäksi. Matkailuala toipuu kaikkein hitaimmin. Kaikkein tärkeintä taantuman hoitoa on epidemian hyvä hallinta. Meidän on palautettava kaupunkilaisten luottamus. Työpaikoille, kouluihin ja palveluihin on turvallista mennä, ja joukkoliikenteessä on turvallista matkustaa, kunhan turvaväleistä ja käsihygieniasta pidetään kiinni. Helsingin on oltava edelläkävijä kaupungin turvallisessa avautumisessa. Vapautetaan katutilaa kesällä ihmisten käyttöön ja jatketaan tehokasta testausta ja jäljitystä. Meidän on myös tuettava ahdingossa olevan kulttuurialan toipumista kriisistä.

Helsingin talous on onneksi ollut vakaalla pohjalla. Olemme nyt valttavan laman kynnyksellä, ja vastuullista taloudenpitoa on jatkettava. Helsingin vetovoimaisuus on vahvuutemme, ja kaupungin kasvun edellytykset on edelleen turvattava. Meidän on investoitava raiteisiin, kävely- ja pyöräteihin sekä kouluihin ja päiväkoteihin. Sujuvan asuntotuotannon edellytykset on turvattava. Ydinkeskustan vetovoimaisuuden ja kävelykeskustan edistäminen seisovat edelleen odottamassa kaupunginhallituksen käsittelyä. Ne on ehdottomasti saatava liikkeelle. Jo tänä kesänä olisi erityisen tärkeää saada ketterästi kokeiltua kävelykatuja. Pormestarin esitys vain yhdestä kävelykadusta Kaivopuistossa ei ole riittävä. Keskustatilaa on vapautettava ihmisille. Esimerkiksi Pohjoisesplanadi olisi voitu muuttaa kesäkävelykaduksi.

Arvoisa puheenjohtaja.

Koronakriisi uhkaa syventää eriarvoisuutta. Lasten kouluun paluu keväällä oli tärkeä osa palautumista. Syksyllä ja ensi vuonna moni lapsi ja nuori tarvitsee entistä enemmän tukea oppimiseen. Kriisi ja taantuma eivät saa johtaa oppimiserojen kasvuun. Oppilashuollon resurssit on turvattava ja tarveperusteista lisärahaa on kasvatettava. Perheet eivät

17.6.2020

saa jäädä enää yksin. Ennaltaehkäisevien palvelujen on oltava kaikkien saatavilla.

Viimeisten kuukausien aikana on syntynyt hoitovajetta perusterveydenhuoltoon ja HUS:n erikoissairaanhoidon. Syöpiä on voinut jäädä diagnosoimatta ja pitkäaikaissairauksien seuranta on heikentynyt. Syksyllä ja ensi vuonna on kirittävä hoitovajetta kiinni sekä samaan aikaan ylläpidettävä valmiutta koronapotilaiden hoitoon. Mielenterveysongelmat ovat olleet kasvussa jo ennen koronakriisiä. Eristäytyminen ja huoli toimeentulosta ovat kärjistäneet monen tilannetta. Toimivat mielenterveyspalvelut ovat oleellinen osa kriisistä palautumista, eikä niistä pidä tinkiä. Keskusteluapuun ja lyhytterapiaan on päästävä sujuvasti heti perusterveydenhuollossa.

Pandemia on osoittanut, että kaupungin täytyy pystyä vastaamaan yhtäkkiisiin valtaviin muutoksiin. Ilmastokriisikin voi muuttaa elämäämme monin tavoin. Meidän on huolehdittava kaupungin kyvystä sopeutua suuriin mullistuksiin.

Arvoisa puheenjohtaja.

Nyt kesäkuun alussa Helsinki on todella herännyt eloon. Epidemian tilanne on toistaiseksi rauhallinen, mutta tulevaisuus on vielä tuntematon. Helsinki toipuu tästä terveyden ja talouden kriisistä, mutta se vie aikaa. Vihreä jälleenrakennus ja toimet eriarvoisuuden vähentämiseksi ovat kaupungin palautumisen ytimessä.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Koronaan saakka kaupunkimme talous on voinut hyvin. Vuonna 2019 pystyimme edistämään ja viemään maaliin monia kaupunkilaisten arkea ja hyvinvointia edistäviä hankkeita. Panostimme uusiin asuinalueisiin sekä ehkäisimme niiden eriytymistä. Satsasimme liikennehankkeisiin, koulujen ja päiväkotien rakentamiseen. Tämä kaikki oli mahdollista, sillä alueen väestökasvu, yritysten menestyminen ja vastuullinen taloudenpito ovat taanneet vahvan talouden.

Koronan myötä tilanne on täysin muuttunut yhden kevään aikana. Koronalla on massiiviset taloudelliset vaikutukset, mutta se on pakottanut meidät monet myös hidastamaan tahtia ja pohtimaan, mitkä asiat ovat meille tärkeitä ja säilyttämisen arvoisia. Monissa keskusteluissa toistuu sama havainto: arvostus julkista sektoria ja julkisen sektorin työntekijöi-

17.6.2020

tä kohtaan on kasvanut. On havahduttu siihen, että kriisin iskiessä on hyvä asia, että meillä on vahva julkinen sektori niin terveydenhoidon, koulutuksen kuin myös kulttuurin osalta, joka pystyy kantamaan vastuuta vakavan kriisin edessä.

Koronakriisi kohdistaa Helsingin talouteen erityisen ison iskun. Taloutemme rakentuu vahvasti verotulojen varaan, ja virus on iskenyt kovaa myös pääkaupunkiseudun suurimpaan työllistäjään eli palvelusektoriin, ja tämä näkyy lomautuksina ja menetettyinä verotuloina. Joudumme katsomaan koronan jälkeen Helsingin taloutta uusin silmin. Samaan aikaan on syytä varmistaa, että pidämme kaikista heikoimmassa asemassa olevista huolta ja varmistamme hyvinvointimme perustan eli julkisten peruspalveluiden toiminnan.

Kun suuntaamme katsetta tulevaan, täytyy toimien tuloksissa näkyä se, että kaupungin asukkaiden hyvinvointi on edelleen prioriteettimme. Tämän arvovalinnan voimme kaupunkilaisille osoittaa sillä että kaupungin palveluista pidetään kiinni. Tähän on osoitettu tukea myös valtion neljännessä lisätalousarviossa, mikä osittain helpottaa verotulojen menetyksestä koituvan kuilun kanssa painimista. Helsingin osuus esitetystä kuntien elvytyspaketista on arvioiden mukaan noin 200 miljoonaa euroa, jonka avulla pystymme paremmin turvaamaan palveluiden saatavuuden jatkossakin.

Meidän täytyy osoittaa arvostusta koronakevään sankareille sanojen lisäksi myös teoin. Helsingin kaupungin sote-henkilöstölle ei maksettu vuodelta 2019 lainkaan tulospalkkiota. Toimiala on ylittänyt viime vuonna sitovan talousarvionsa ostopalveluiden osalta siitä syystä, että budjettia laatiessa ei ollut tiedossa lastensuojelun ja vammaispalveluiden ostopalveluiden hintaa. Kaupungin tulospalkkioperiaatteissa mainitaan, että tulospalkkio voidaan maksaa, mikäli syy budjetin ylitykselle johtuu toimialasta riippumattomista syistä. Näin ei kuitenkaan tehty, vaikka kaupungin tilinpäätös jäi selvästi plussalle. Tällainen tulospalkkiosysteemi ei ole sosialidemokraattisen valtuustoryhmän mielestä oikeudenmukainen.

Mitä tulee arvostuksen osoitukseen koko kaupungin henkilöstölle, on se osoitettava vaikeissa tilanteissa niin, että päätökset tukevat työntekijöiden toimeentuloa ja hyvinvointia. Lomautuksiin tarttumista on vältettävä, mikäli se vain on mahdollista. Mikäli epidemian tilanne tästä uudelleen kärjistyy, on syytä ensisijaisesti tarkastella, miten työntekijät voidaan esimerkiksi sijoittaa uudelleen kriisin ajaksi. On vastuullista tukea työllisyyttä niin kauan kuin kaupungin talous on kohtuullisella tolalla.

17.6.2020

Arvoisa puheenjohtaja.

Nuoriin panostaminen on Helsingin ja koko Suomen tulevaisuuteen investointia. Sitä on muun muassa oppivelvollisuuden pidentäminen 18-ikävuoteen. Sen toteuttaminen tällä hallituskaudella takaa sen, että nuorillamme on jatkossa tulevaisuuden työelämää vastaavat taidot. Useat taloustieteilijät, viimeisimmin professori Vihriälän selvitystyöryhmä, ovat todenneet maksuttoman toisen asteen ja oppivelvollisuusiän korottamisen olen tärkeä panostus nuorten parempaan työllisyyteen ja vähentävän syrjäytymisen ehkäisyn kuluja.

Hyvät valtuutetut.

Viime viikolla valmistui neuvottelutulos Helsingin seudun MAL-sopimuksista. Siihen on syytä olla erityisen tyytyväinen. Asuntorakentamisen osalta painotetaan kohtuuhintaista asuntotuotantoa ja alueiden sujuvaa sijoittumista joukkoliikenneyhteyksien varrelle. Neuvottelutulos vastaa hyvin kaupunkimme tarpeita kestäväen kehityksen ja liikenteen osalta, sillä monet tärkeät raitiotiehankeet ovat toimenpidelistalla. Toivomme vahvasti, että MAL-sopimusesitys saadaan vietyä täytäntöön mahdollisimman pian. Esitettyjen toimien käynnistäminen mahdollistaa talouden elpymisen uusien työpaikkojen kautta ja täten piristää myös kaupungin taloutta.

Arvoisa puheenjohtaja.

Nyt ei ole leikkaus- ja näivetykspuheiden aika. Julkisen talouden vakautamisen aika tulee, mutta se ei ole nyt. Tämä ei ole vastuuttomuutta, vaan tämä on viisautta. On tärkeää, että julkisen talouden vahvistaminen tehdään ajassa, jolloin talouden toipuminen on jo alkanut. Koronakriisin aikaisten menetysten paikkaaminen on suunniteltava pitkällä tähtäimellä, usean vuoden ohjelmalla.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

”Luulin aina pienenä, että lelut ovat tosi kalliita, kun en saanut niitä juuri koskaan. Vasta vanhempana tajusin, etteivät lelut ole satojen markkojen arvoisia, meillä vain ei ollut niihin silloin varaa.” Näin muistelee Silja A-studiossa omaa lapsuuttaan 1990-luvun laman aikana. Siljan sukupolvi kärsi paitsi lamasta myös virheistä sen hoitamisessa. Talouden ongelmiin vastattiin karsimalla lasten ja nuorten palveluita. Tilastot vuonna 1987 syntyneiden suomalaisten elämästä ovat hätkähdyttäviä:

17.6.2020

joka kuudes on vailla peruskoulun jälkeistä tutkintoa, joka viidennellä on ollut mielenterveyden ongelmia ja joka neljäs on syylistynyt rikoksiin tai rikkomuksiin.

Nyt olemme koronaepidemian vuoksi tilanteessa, jossa talous on heikentynyt nopeasti. Monessa perheessä on toimeentulovaikeuksia. Rajoitustoimet, etäopetus ja epidemiatilanteen aiheuttama stressi ovat vaikuttaneet niin lasten kuin aikuistenkin hyvinvointiin. Olemme luisuneet vähän matkaa suuntaan, jossa ihmisiä syrjäytetään ja sosiaaliset ongelmat voivat kärjistyä – onneksi kuitenkin vasta lyhyen aikaa. Nyt voimme valita, mihin suuntaan jatkamme, ja toimia viisaammin kuin 90-luvulla. Nuorisotyön ja sosiaalityön keinoin, oppimista tukemalla tai hyvällä mielenterveyshoidolla moni ihminen voidaan vielä auttaa jaloilleen ja estää haasteiden syveneminen. Tämä vaatii isoa lisärahoitusta palveluihin.

Olemme koronaepidemian aikana nähneet, kuinka valtava osaaminen ja potentiaali kaupungin henkilöstöstä löytyy. Esimerkiksi terveydenhuollossa ja kouluissa on kyetty huikeisiin saavutuksiin, kun uusi ja yllättävä tilanne on pitänyt ottaa nopeasti haltuun. Haluamme lämpimästi kiittää tästä kaikkia kaupungin työntekijöitä. On helppoa luottaa siihen, että henkilöstön ammattitaidon turvin myös kriisin jälkihoidossa onnistutaan, kunhan vain osoitamme siihen riittävät resurssit ja mahdollisuudet.

Hyvät valtuutetut.

Koronaepidemian edessä emme ole kaikki samassa veneessä. Vakituisessa työsuhteessa oleva toimihenkilö on ollut aivan eri asemassa kuin kulttuurialan freelancer. Korkeasti koulutettu ja suomenkielinen vanhempi on pystynyt auttamaan lastaan etäopiskelussa eri tavalla kuin sellainen, jonka suomen kielen taito on heikko. Eniten epidemiasta ovat kärsineet erityisen haavoittuvat ihmiset. Jo ennestään uupuneet tai psyykkisesti sairast ovat olleet lujilla. Virikkeiden puute ja yksinäisyys ovat vaikuttaneet monen vanhuksen toimintakykyyn. Kaupunki on karsinut epidemia-aikana palveluita kenties liikaakin, ja esimerkiksi asunnottomien arjesta on tullut entistä kohtuuttomampaa. Itsemurhien määrän kasvu on vakava merkki avun tarpeesta, johon ei ole pystytty vastaamaan tarpeeksi. Välillisesti epidemia on kärjistänyt etnisiin ryhmiin kohdistuvaa syrjintää. Niin Suomen kuin maailman tapahtumien valossa rasisminvastainen työ on nyt entistäkin tärkeämpää. Kokonaisuudessaan kuva koronan vaikutuksista eri ihmisryhmiin on epäselvä, emmekä tarkkaan tiedä, onko epidemia synnyttänyt uusia haavoittuvia ryhmiä. Siksi hyvä jälleenrakennus vaatii tutkimuspohjaista tietoa.

17.6.2020

Hyvät valtuutetut.

Ensi vuonna tarvitsemme elvyttävää talouspolitiikkaa, joka tukee työllisyyden ja toimeliaisuuden elpymistä. Helsinki on tehnyt useana vuonna suuria ylijäämiä, ja muihin kuntiin verrattuna taloutemme on poikkeuksellisen vahva. Samalla Helsingin merkitys koko maan talouden veturina on suuri. Siksi meillä on paitsi mahdollisuus myös vastuu käyttää julkista rahaa, jotta saamme yhteiskunnan pyörimään normaalisti. Pahinta, mitä voisimme nyt tehdä, olisi lähteä leikkausten tielle. Olemmekin erittäin iloisia siitä, että myös pormestari on ottanut leikkauksiin kielteisen kannan. Pikemminkin on syytä vauhdittaa investointeja, kuten koulujen ja päiväkotien korjauksia. Opetus, varhaiskasvatus, nuorisotyö, lasten ja perheiden tuki, terveydenhoito ja vanhusten hyvinvoinnin parantaminen vaativat välttämättä lisärahoitusta. Helsingin taloustilanteessa velkaantuminen ei ole katastrofi vaan tässä tilanteessa vähiten huono vaihtoehto.

On tärkeää, että jälleenrakennusta suunnitellaan avoimesti ja kaikkien poliittisten ryhmien yhteistyönä. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa nousee esille huoli vallan keskittymisestä pormestarille. Moniäänisestä ja läpinäkyvästä päätöksenteosta huolehtiminen on haaste niin koronan jälkihoidossa kuin kaupungin johtamisessa yleisemmin.

Kriiseissä piilee uhkien lisäksi usein myös mahdollisuuksia esimerkiksi uuden oppimiseen. Korona on pakottanut meitä vähentämään matkustamista ja kuluttamista. Tästä muutoksesta voi löytyä siemeniä toimintatapoihin, jotka auttavat vähentämään ilmastopäästöjä pitkällä tähtäyksellä. Moni helsinkiläinen on myös löytänyt kaupunkiluonnon merkityksen uudella tavalla. Ilmastomuutos ja luonnon monimuotoisuuden kapeneminen eivät uhkaa elämäämme yhtään sen vähempää kuin korona. Ensi vuonna kaupungin ilmastotyön pitääkin olla entistä kunnianhimoisempaa.

Hyvät valtuutetut.

1990-luvulla kaikilla lapsilla ei mennyt huonosti. Monet vanhemmat säilyttivät työpaikkansa ja toimeentulonsa. "Oli outoa, että kaverit saivat uusia leluja jopa kauppareissuilla", kertoo Silja, jonka omilla vanhemmilla ei ollut niihin varaa. Nytkään kaikkien helsinkiläisten hyvinvointi ei ole vaarassa, vaan kyse on siitä, miten koronan kustannukset jaetaan helsinkiläisten kesken. Korona ei ole yhden meistä syy enempää kuin toisenkaan, emmekä saa hyväksyä sitä, että kovin taakka kohdistuisi köyhimpiin ja hauraimpiin. Julkisen talouden kasvattaminen sen sijaan tarkoittaa, että kannamme vastuuta kriisin seurauksista yhdessä.

17.6.2020

Ledamoten Björn Månsson

Ärade ordförande.

Vi har under de senaste åren kunnat notera stora överskott i stadens bokslut, och fjolårets resultat avvek inte på den punkten. Många av oss har ju varit lite kritiska till de här överskotten, då de ju nog alltid skulle ha funnits även akuta behov, till exempel när det gäller servicen för både äldre och unga, att satsa pengar på. Ingen kunde då förutspå att helsingforsarna skulle drabbas av ett farligt virus, som skulle skapa så mycket sorg och stoppa hjulen i ekonomin så drastiskt. Även om vi har kommit tämligen lätt undan i jämförelse med andra länder är konsekvenserna även av de här begränsningsåtgärderna alldeles särskilt hårda just här i huvudstaden.

Arvoisa puheenjohtaja.

Emme vielä voi varmuudella sanoa, mitä seurauksia yksinäisyys ja palveluiden katkeaminen aiheuttavat ihmisten terveydelle ja hyvinvoinnille. Voimme kuitenkin koronaviruksen jälkimainingeissa olla itse asiassa kiitollisia viime vuosien tilinpäätösten ylijäämistä, jotka turvasivat kaupungin taloudellisen tilanteen pandemian alkaessa. Helsinki oli paremmin valmistautunut kuin muut kunnat. Nyt tilanne ei enää näytä yhtä valoisalta.

Ensiksi huomautus arviointikertomuksesta. Tilintarkastuslautakunnan kriittiset huomautukset saivat RKP:n valtuustoryhmän huolestumaan erityisesti epäselvästä työ- ja mandaattijaosta pormestarien ja toimialajohtajien välillä. Demokratian kannalta on oleellista taata keskustelun sekä työn ja vastuunjaon toimivuus, jotta kaupunginvaltuustossa voimme tuntea täyttä luottamusta päätösvalmisteluihin. Otamme tämän takia huomautukset tosissamme. Tilanne tarjoaa nyt tärkeän mahdollisuuden kartoittaa ja määritellä vallanjako hyvissä ajoin ennen seuraavaa vaalikautta ja rakentaa luottamuksellisia suhteita kaupungin johdossa.

Ordförande.

Sen till de ekonomiska utsikterna efter coronakrisen. Effekterna har varit förödande, betydligt mera på intäktssidan än på utgiftssidan. Om Finlands BNP i år förutspås minska med upp till 10 procent säger det sig själv att den ekonomiska situationen också i Helsingfors blir kritisk.

Vad tilläggsutgifterna beträffar finns det hopp om att statsmakten bidrar både direkt och via HUS och HRT. Helsingfors och huvudstadsregion-

17.6.2020

en har ju drabbats hårdare än någon annan kommun och region i landet, och det bör synas i regeringens fördelning av statens kompensationsmedel. Statsmaktens bidrag kan inte fördelas enligt per capita-principen, utan måste beakta de verkliga utgifterna i olika regioner och kommuner. Särskilt för Helsingfors del borde fördelningen också beakta de uteblivna intäkterna, eftersom stadens näringsstruktur, som domineras av servicenäringar, har varit extra känslig för vårens störningar.

Puheenjohtaja.

Taloudellisen laskun seuraukset tulevat jatkumaan koko vuoden ja paljon pidempään. Tämä tarkoittaa suuria haasteita ensi vuoden budjetin valmistelussa. Jo tuottavuustavoite tulee olemaan haaste itsessään, kun väestönkasvukin vähentyy. Helsinki on koronakevään aikana tehnyt kaikkensa, jotta elinkeinoelämä ja palvelusektori pysyisivät pinnalla. Kaupunki on hyvittänyt kiinteistövuoksia, aikaistanut omia maksujaan yrityksille ja yhdessä valtion kanssa myöntänyt muitakin tukia yrityksille. Kesäksi myös rajoituksia on löysätty terassikauden turvaamiseksi. Valituin osin yritykset tulevat olemaan tukien tarpeessa koko vuoden, ehkä jopa kauemmin. Oikeastaan kyse on enemmänkin sijoituksesta, jotta kaupunki ei jäisi ilman verotuloja.

Ensin vuoden budjetissa Helsingin on keskityttävä koronaviruksen seurauksiin, varsinkin haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien osalta. Kyse on lapsista ja nuorista, jotka ovat kärsineet epäopetuksesta, kun taas osa on voinut hyötyäkin siitä. Lastensuojelulle sekä oppilashuollolle pitää taata tarvittavat resurssit. On tärkeää myös ottaa vastuu niistä 15 %:sta, jotka eivät peruskoulun jälkeen löydä opintopaikkaa, ja tämä ihan riippumatta valtion suunnitelluista uudistuksista. Kyse on myös vanhuksista, jotka ovat olleet eristäytyneitä. Menestynyt Helsinki-apu saa mielellään jatkaa palvelujaan vuoden loppuun, ja kokemukset ainakin tästä tulee ottaa huomioon tulevaisuudessa. Meidän on myös taattava tarpeelliset resurssit sairaanhoidossa. Jonot ovat pitkiä, eivätkä ole lyhenemässä koronan aiheuttaman ruuhkan ja resurssipulan takia.

Ordförande.

Staden har lyckligtvis kunnat undgå att permittera anställda genom att vid behov omplacera dem i andra uppgifter. Också i fortsättningen måste personalens välmående ges högsta möjliga prioritet. Personalen inom vården och omsorgen har inte kunnat arbeta på distans, utan funnits till hands, ibland med bristfällig skyddsutrustning. Vi får inte glömma dem nu.

17.6.2020

Coronan får inte heller hindra att staden tar itu med problemen att rekrytera personal, inte minst till småbarnsfostran, alldeles särskilt till de svenska, som har de största problemen. Här måste vi vända på varje sten, med allt från studie- och praktikantplatser, över trivseln i arbetet, till löner och personalbostäder.

Ordförande.

Ingen lever av bröd allena. Ensamhet och oro inför framtiden kan vi bekämpa genom att visa att staden också satsar på det offentliga rummet, som parker och bibliotek, där både gamla och unga invånare kan mötas och njuta av natur och kultur. Kulturens betydelse kan inte underskattas. Vi har denna vår levt i exceptionella tider, och de fortsätter. I värsta fall har många utsatts för ekonomiska trångmål och en stress som kan sätta sin spår långt in i framtiden. I bästa fall har det vuxit fram en gemenskap som bär oss också över framtida utmaningar.

Tack.

Valtuutettu Mari Rantanen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Ei liene tarvetta toistaa, kuinka hankalassa paikassa taloudellisesti olemme koronan iskettyä Suomeen voimalla. Tilanteesta kärsivät niin kuntien sekä valtion jo ennestään velkavetoiset taloudet kuin myös yritykset ja sitä kautta työntekijät. Työttömyysasteemme Helsingissä on nyt 18,7 %, ja tuoreissa luvuissa koronalasku kaupungille tulee olemana noin 240 miljoonaa tänä vuonna, ellei toista aaltoa tule. Lienee kuitenkin selvää, että tarkkaa ja kurinalaista taloudenpitoa tulemme tarvitsemaan seuraavina vuosina. Se ei kuitenkaan tarkoita välttämättä pelkää kurjuutta, vaan parhaimmillaan voi johtaa myös fiksumpiin ja ketterämpiin ratkaisuihin. Kun strategiatavoitteen mukaisesti lainakanta per asukas ei saa strategiakaudella nousta ja veroprosentin nosto ei ole järkevää, vaihtoehdot ovat vähissä. Tästä pääsemmekin lähelle perussuomalaisen talouspolitiikan ydintä: julkisen vallan tehtävien priorisointia.

Perussuomalaisen talouspolitiikan keskeisiä periaatteita on, että vain sitä jaetaan, mitä on, ja että ensisijaisiin kohteisiin jaetaan ensin. Arvioinnin ja priorisoinnin kärkeen on laitettava menot, joilla on vähiten tai vähiten haitallisia vaikutuksia suomalaisten hyvinvointiin. Perussuomalaiset lähtevät siitä, että yhteiskunnan turvallisuus ja tukiverkostot kui-

17.6.2020

tenkin säilytetään, joilla kannatellaan mukana erityisesti niitä ihmisiä, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua oman hyvinvointinsa turvaamiseen työllä, eli vammaiset, vanhukset, lapset ja sairaat. Helsingissä on syytä ryhtyä pikaisesti laajalla yhteisymmärryksellä käsittelemään taloustilannetta ja sitä, millä tavalla Helsinki kykenee yhtäältä kuroman kiinni tämän vuoden tulojen menetyksiä sekä loistamaan jatkossa yrityskaupunkina ja kaupunkina, jossa on turvallista ja terveellistä asua. Helsingin on ryhdyttävä käymään läpi sekä erilaisia työprosesseja mutta myös tehtäviä: onko kaupungilla sellaisia tehtäviä, jotka eivät sille kuulu tai ovat toissijaisia. Vaikka tiedämme, että tämä priorisointi tekee kipeää, on asiat käytävä läpi. Esimerkkinä voimme käyttää vaikkapa yöluotsin tyyppisiä tehtäviä, joiden merkitystä Helsingin ja helsinkiläisten hyvinvointiin on arvioitava kriittisesti. Tai onko tarpeen, että diabeetikon liuskoja koskevaa asiaa hoitaa 5 ihmistä ennen kuin liuskat ovat asukkaalla.

Yksi suurimmista asioista lienee Helsinkiin kohdistuva muuttoliike. Pääkaupunkiseudulle muuttaneista oli viime vuonna 71 % vieraskielisiä. Osa tästä oli työperäistä maahanmuuttoa, joka pääsääntöisesti suuntautuu pienipalkkaiselle palvelualalle. Ongelmaksi tahto muodostua se, ettei kyseisten alojen palkoilla pysty elämään pääkaupunkiseudulla ja tulijat joutuvat turvautumaan tulonsiirtoihin osana toimeentuloa. Tämä ei ole tulijan eikä myöskään veronmaksajan etu. Kuten on laajasti tiedossa, pääkaupunkiseudulle ja Helsinkiin hakeutuu myös humanitäärisiä maahanmuuttajia muualta Suomesta, kun oleskelulupa on saatu. Helsingin osaksi on jäänyt myös huolehtia laittomasti maassa olevista, sillä he hakeutuvat Helsinkiin helsinkiläisen turvapaikan perässä, kun valtio ei sellaista ole myöntänyt. Helsinki on tässä suhteessa maan parhaat palvelut tarjoava maailmalle toimivin kaupunki. Kaupungin on kyettävä tarkastelemaan, millä tavalla se ryhtyy toimiin ja pyrkii rajoittamaan sellaista muuttoliikettä, joka on omiaan horjuttamaan sosiaalista ja taloudellista tasapainoa.

Nyt olisi mitä parhain aika myös panostaa turvallisiin ja terveisiin päiväkotij- ja koulutiloihin. Se olisi rakentamisen ja elvytyksen järkitoimi, jolla olisi merkitystä niin työllisyyteen kuin lasten ja nuorten tulevaisuuteen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Muutama sana Helsingin tilinpäätöksestä ja arviointikertomuksesta. Helsingin tulos oli viime vuonna 376 miljoonaa euroa. Voidaan aina kysyä, miksi kaupunki ei ole käyttänyt tätä rahaa hyviin tarkoituksiin ja kaupunkilaisten eduksi. Tänäpä olemme tyytyväisiä siitä, että niukkoinä aikoina aiempi vastuullinen talouspolitiikka on kultaakin kalliimpaa. Tilintarkastuskertomuksessa nostettiin esiin valtuustossakin usein kes-

17.6.2020

kusteltu asia laajojen hankkeiden budjettiylityksistä. Kertomus toteaa, että budjettiylitysten syiden, suurten hankkeiden hallinnon ja seurannan vastuusuhteiden, kattavan raportoinnin heti hankkeen alusta tulee jatkossa olla parempaa. Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt myös erityistä huomiota kaupunginkanslian ja toimialojen väliseen työnjakoon ja apulaispormestarien roolien epäselvyyteen ja erityisesti toimialojen ja kaupunginkanslian välisen vuoropuhelun ja toimialojen huomioon ottamiseen riittävän aikaisessa vaiheessa. Apulaispormestarien ei tulisi puuttua toimialajohtajien operatiiviseen toimintaan. Lisäksi tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota jo kolmatta vuotta omistajaohjauksen kaksoisrooleihin, jotta kaupunginhallituksen konsernijaoston jäsenet, pormestari ja viranhaltijat eivät toimisi tytäryhtiöissä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Perussuomalaiset ovat valmiita hakemaan ratkaisuja Helsingin talouskriisin selättämiseen ja siihen, että Helsinki on tulevaisuudessa hyvä ja turvallinen paikka kasvattaa lapsia, opiskella, yrittää ja tehdä työtä. Meillä on varaa jatkossakin huolehtia peruspalveluista lastemme varhaiskasvatuksesta vanhusten hoivaan, kunhan pistämme keskeiset asiat etusijalle, kaupunki ei kasva holtittomasti maahanmuutolla ja lopetamme toissijaisten asioiden kanssa puuhastelun. Vaikka soppa on paha, on sitä alettava lusikoida vikisemättä.

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä yhteydessä lopuksi vielä haluan vedota kaupunkilaisiin, että koronaa on edelleen täällä, ja nyt kun rajoitustoimista on luovuttu, on meistä itsestämme paljolti kiinni, kuinka tämä toinen aalto tulee jos tulee, joten toivon, että kaupunkilaiset malttavat nyt kesänkin tullessa pitää kiinni etäisyydestä ja käsien pesusta ja tarvittaessa käyttää maskeja.

Kiitos.

Valtuutettu Laura Kolbe

Hyvä puheenjohtaja. Arvoiset valtuutetut.

Tämä keväthän on ollut monenlaisten profetioiden aikaa. Mennään, aivan aiheellisesti, kriisitietoisuus ja talous edellä, eikä hyvältä näytä maailmanlaajuisestikaan. Nyt ja tulevaisuudessa siintää pelkkiä ankeita aikoja: huonoja talouslukuja, kasvun pysähtymistä, taloudellista lamaa, toimettomuutta ja lisääntyvää työttömyyttä. Saamamme taustamateri-

17.6.2020

aali osoittaa, että numerot ovat synkkiä ja vertailu ei ole armollinen Suomelle eikä Helsingille.

Silti yhteiskunnan perusfundamentit pysyvät: kunnat ja kaupungit porskuttavat eteenpäin ja pitkälti vanhoilla raiteillaan. Helsingin kriisikestävyyttä on mitattu eri vaiheessa jo 1600-luvulta alkaen, ja se on hyväksi havaittu. Kriisin tai poikkeusaikojen sattuessa kaupunkikone jatkaa melko kylmäpäisesti johto- ja ohjesääntöjensä mukaisesti työtään, sopeutuu muuttuneisiin oloihin ja valmistautuu jälleenrakennusaikoihin – sellainen kun seuraa aina kriisiä, sotaa, lamaa tai nyt siis pandemiaa. Nyt kaupungin henkilöstö on ollut osaltaan tekemässä kriisiajan työtä, irtisanomisiin ei ole turvauduttu, ja valtuustoryhmämme kiittää jaksamisesta näinä haastavina aikoina kaupungin henkilöstöä.

Valtuustoryhmämme toivoo, että Helsingissä katsotaan rohkeasti kohti tulevaisuutta ja parempia aikoja. Nopeasti muuttuvien suhdanteiden aikana on selvää, että Helsinki tarvitsee vahvaa ja yhdessä hyväksyttyä näkemystä tulevaisuuden suunnasta. Pääkaupunkia tarvitaan suunnannäyttäjänä, jossa edelleen julkiset palvelut ja yksityisen sektori toimivat yhdessä. Kriisi on opettanut, että pienet ja keskisuuret palveluyritykset – matkailu ennen kaikkea, kahvila-, ravintola- ja muut palveluyritykset – ovat avainasemassa. Siksi on edelleenkin panostettava keinoihin, joilla vakautta voidaan tuottaa kaiken tasoille yrittäjille ja työllistäjille. Voisiko palkkatuen Helsinki-lisiä kehittää ja parantaa neuvontapalveluita erityisesti uusille ja maahanmuuttajayrittäjille?

Hyvät valtuutetut.

Kriisiaika on tuonut kuntatalouteen kuoppaisuutta: bruttokansantuote pienenee ja verotulot vähenevät. Helsinki on talouden perustalta vakaa toimija, vaikka haasteet eivät vähene. Edessä odottavat työttömyyden mahdollinen kasvu, edelleenkin asukkaiden ikääntymiseen liittyvät haasteet, varhaiskasvatuksen ja kodinhoidon henkilöstöpula, vammaisten palveluiden puutteet sekä perheiden hyvinvoinnin ylläpitäminen ja koulutuksen tasa-arvopohjan säilyttäminen. Tavoitteemme tulee olla edelleen tuottaa laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluita ja kiinnitettävä erityistä huomiota terveyskeskuspalvelujen saatavuuteen. Arviointikertomus osoittaa, että myös onnistumisia koetaan, ja moni on saanut hyvää hoitoa. Sote-prosessi tulee etenemään, ja joudumme pohtimaan Helsingissä palveluiden suhteellista kalleutta. Paine palveluiden jatkuvaan hyvään saatavuuteen on taattava.

Tarkistuskertomuksesta haluamme nostaa esiin, kuten aiemmatkin puhujat, johtamisjärjestelmän valuviat. Julkisuuteen tulleet tiedot kaupungin johdon keskinäisestä valtataistelusta haittaavat koko kaupungin ke-

17.6.2020

hitystä. On tärkeää, että pormestariston ja toimialojen väliset yhteistyön pelisäännöt löytyvät ja että valtuustotyötä arvotetaan. Kun kaupungin talous supistuu koronan myötä, on työntekijöiden ja kaupunkilaisten tärkeä tietää, kuka päättää ja mistä.

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Otetaan uusiksi.

Keskustan valtuustoryhmän mielestä ensi vuoden budjetin erityisenä painopisteenä on oltava lasten ja nuorten hyvinvointi. Se on keino selvitä kriisistä. Syrjäytymisen ehkäisyä on se, että jaksamme huolehtia kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelujen saatavuudesta eri kaupunginosissa ja ennen kaikkea uusilla alueilla. Emme halua tinkiä perusopetuksesta, ja siihen kuuluu myös se, että kaupungin tulee pitää hyvää huolta varhaiskasvatuksen ja koulutuksen toimitiloista. Budjetista tulee löytyä ennalta kiinnittämätöntä rahaa irrotettavaksi kiireellisiin kosteusvaurio- ja sisäilmaongelmakorjauksiin.

Kriisikeväänä on näkynyt, kuinka pyöräilyn ja kävelyn suosio kasvoi räjähdysmäisesti. Liikumme edelleen myös ratikalla, bussilla, junilla ja autoilla. Kaupunkimme tulee kiinnittää erityistä huomiota turvallisiin, toimiiviin ja joustaviin liikenteen ratkaisuihin jo suunnitteluvaiheessa. Keskustan valtuustoryhmä on erityisen huolissaan siitä, miten kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan budjetti riittää ensi vuonna vastaamaan kysyntää, joka koronakevään aikana on kohdistunut hyvinvointi-, kulttuuri- ja vapaa-ajanpalveluihin. Puistoihin, viher- ja ulkoilualueisiin on edelleen panostettava. Nyt olemme iloksemme todenneet, että uudetkin viheralueet, merikohteet ja rantareitit ovat ottaneet paikkansa kaupunkilaisten sydämissä.

Museoiden ja kirjaston sulkeminen oli kova kolaus. Nyt niiden tarpeellisuus testattiin. Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan budjetti on todella tiukka, ja henkilöstö joutuu venymään äärirajoilleen. Ensi vuoden budjettiin olisi siksi löydettävä liikkumavaraa, museoille ja kirjastolle lisärahoitusta ja edelleen jatkuvaa panostusta muun muassa digitaalisten kulttuuripalvelujen kehittämiseen. Toivomme, että kulttuuritoimijoille ja taiteen perusopetukseen myönnettäviä avustuksia lisätään.

Hyvä valtuusto. Arvoisa puheenjohtaja.

Haluamme kehittää Helsinkiä kaupunkina, jossa voidaan elää terveellistä ja hyvää urbaania elämää. Suosittelemme siksi, että kaupunki edelleen jatkaa panostamista joukkoruokailussa kotimaiseen ja luomuruokaan. Kulttuuriperinnön arvostusta ja ilmastonäkökulmia on kehitet-

17.6.2020

tävä laajasti myös kaupungin omistaman vanhemman rakennuskannan rakentamis- ja korjaustoiminnassa. Nyt liian monta arvorakennusta on tyhjänä tai vajaakäytössä. Esitämme, että Helsinki laatii arvorakennusten listauksen ja suunnitelman niiden uusiokäytöstä. Asia todellakin kiinnostaa asukkaita, kuten muun muassa tapaus Lapinlahti ja Aino Acktén huvila ovat osoittaneet. Haluamme, että Helsinki tulevaisuudessakin kaupungin hankinnoissa tukee paikallista ja kotimaista osaamista.

Näillä sanoilla kiitos kuluneesta keväästä ja kaikille valtuutetuille ja virkamiehille hyvää ja rauhallista suven odotusta.

Kiitos.

Valtuutettu Sampo Terho

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Koronakriisi iskee voimalla Suomen ja Helsingin talouteen. Siksi tuleva budjetti on rakennettava kriisistä toipumisen budjetiksi. Sininen valtuustoryhmä näkee tulevan budjetin tärkeimmiksi asioiksi peruspalvelujen turvaamisen, pienyrittäjien tukemisen ja kaukonäköiset investoinnit työtä luoviin hankkeisiin.

Turvallisuudesta ei voi tinkiä. Turvallisuus on kaupungin tärkein tehtävä, ja tärkeä osa helsinkiläisten turvallisuutta ovat arjen toimivat palvelut. Meidän on varmistettava, että tekeviä käsiä riittää erityisesti terveydenhuollossa. Myös omaishoitajat ovat koetuksella, ja heille on annettava sekä arvostus että tuki, jonka he kovalla työllään ovat ansainneet. Korona voi myös pahentaa monen kotonaan kohtaamaa turvattomuutta, ja siksi esimerkiksi lastensuojelun ja perheväkivaltaa kohdanneiden ihmisten turvatalojen riittävät resurssit on taattava.

Arvoisa valtuusto.

Etenkin tässä tilanteessa kotimaisen tuotannon ylläpitäminen on ennen näkemättömän tärkeää. Suomen paluu kasvu-uralle koronan jälkeen edellyttää, että suomalaisia yrityksiä ja työllisyyttä tuetaan kriisin aikana ja siitä toipumisessa. Sininen valtuustoryhmä on tänään jättänyt ryhmäaloitteen, jossa esitämme, että Helsingin on etsittävä keinoja kasvattaa kotimaisuusastetta kaikissa kaupungin hankinnoissa. Pienyrittäjien pelastaminen on elintärkeä toimenpide työpaikkojen turvaamiseen ja koronan vaikutusten pehmentämiseen. Kotimaisuusasteen nostaminen on isänmaallista elvytystä. Kaikissa Helsingin hankinnoissa tulisi etsiä

17.6.2020

kotimaisia vaihtoehtoja, ja hankintojen kilpailutukset tulee pilkkoa niin, että pienyrittäjäkin on mahdollisuus niihin osallistua. Kun näin teemme, yritykset pysyvät pystyssä, työpaikat säilyvät ja talous elpyy kriisin jälkeen nopeammin. Aloitteessa nostamme yhdeksi esimerkiksi kotimaisen lähiruuan suosimisen kaupungin keittiössä. Kotimainen ruoka on turvallinen, laadukas ja eettinen valinta, jonka suosiminen luo Suomeen työpaikkoja ja turvaa huoltovarmuuden.

Arvoisa valtuusto.

Näemme, että tätä budjettia laadittaessa punnitaan Helsingin lupaukset maailman toimivimmasta kaupungista. Maailman toimivimmassa kaupungissa huolehditaan myös siitä, etteivät yrittäjät joudu taloudelliseen kurjimukseen tai uuvu työkuormansa alla tässä arvaamattomassa tilanteessa. Yrittäjille tarvitaan tukea, verkostoja ja neuvontapalveluja, joita kaupungin on tehokkaasti tarjottava. Tukalassa taloustilanteessakin rahaa voidaan käyttää investointeihin, jos ne työllistävät paikallisesti ja maksavat itsensä takaisin. Järkevät investoinnit esimerkiksi kohtuuhintaisten asuntojen rakentamiseen ylläpitävät työllisyyttä. Isoja hankkeita tehdessä on kuitenkin ymmärrettävä, ettei niistä ole taloudellemme toivottua hyötyä, ellei niitä tuottamaan valita kotimaisia yrityksiä, jotka käyttävät suomalaista työvoimaa.

Arvoisa valtuusto.

Sininen valtuustoryhmä painottaa tulevassa budjetissa peruspalvelujen turvaamista, pienyrittäjien tukemista ja isänmaallista elvytystä. Voimme selvitä koronakriisistä ja sen talousvaikutuksista, mutta vain yhdessä tekemällä ja suomalaista työtä ja yrittäjyyttä tukien.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kaupunginvaltuutetut.

Koska kaupunkimme talous on kohtuullisen hyvässä kunnossa, se voi ottaa isoille harteilleen merkittävän taloudellisen taakan, jotta sitä ei tarvitsisi kaataa yksittäisten ihmisten niskoille. Koronakriisi on tuonut suuren taloudellisenkin takaiskun maallemme, mutta olkaamme iloisia siitä, että me pohdimme nyt koronan talousvaikutuksia, eikä meidän tarvitse pohtia Ruotsin tapaan sitä, miksi niin monta ihmistä on kuollut tarpeettomasti maan politiikan tähden. Hallituksemme teki pari merkittävää virhettä – valitsi laumaimmuneettistrategian Ruotsin tapaan ja

17.6.2020

päästi tautiketjut käsistä – mutta merkittäviä rajoitustoimia tehtiin kuitenkin nopeasti. Vaikka tavoite oli ilmeisesti vain madaltaa tautihuippua, niin ihmisten varovaisuuden ja kuuliaisuuden tähden olemme hyvin lähinnä koronan nitistämistä. Toivottavasti maamme hallitus ymmärtää pitää Suomen ulkorajat hyvin kontrollissa, jotta Helsingin riskiryhmäläisetkin saavat vapautensa ja voimme palata normaaliin elämään. Toinen aalto voidaan ehkä välttää.

Kristillisdemokraatit on myös koronan runtelemassa taloustilanteessa vakuuttunut siitä, että meillä on varaa kaikkeen siihen, mitä me tarvitsemme, vaikka meillä ei varmastikaan ole varaa kaikkeen siihen, mitä haluaisimme. Eriyistä huolta on syytä kantaa työllisyydestä ja peruspalveluista. Pidämme myös tärkeänä, että kaupungin työntekijöiden asema pidetään turvattuna. Kristillisdemokraatit pitää erityisen tärkeänä, että kaupunki kohtelisi jatkossa reilusti erityisesti matalapalkkalajien työntekijöitään. Haluamme tähän kaupunkiin palkkatauun, joka takaisin, että niillä aloilla ja tehtävissä, joiden palkkataso on alle 3 000 euroa kuukaudessa, Helsinki sitoutuisi siihen, että sen itsensä maksama palkka ei jäisi alle Uudenmaan muiden kuntien palkkatasosta. Vaikka korona epäilemättä vaikuttaa hidastavasti tavoitteemme saavuttamiseen, haluamme kuitenkin toteuttaa tämän ilman tarpeetonta viivytystä. Erittäin selkeä tällainen ryhmä ovat palomiehet, joiden palkkataso Helsingissä on surkea verrattuna lähikuntiin ja huomioiden Helsingin korkeat elinkustannukset.

Toinen asia, mihin haluamme parannuksen, on 2–3-vuotiaiden kotihoito. Haluamme palauttaa Helsinki-lisän näiden lasten hoitoon. Koronakriisi on koetellut erityisen voimakkaasti riskiryhmään kuuluvia, kun se on eristänyt heitä tehokkaasti. Kristillisdemokraatit haluaa panostaa kotona olevien vanhusten hoivaan ja omaishoitajien aseman parantamiseen. Kannatamme kaupungin maltillista kasvua, emme mahdollisimman nopeaa kasvua. Korjausvelkaa on pyrittävä vähentämään ja sisäilmaongelmat on saatava kuriin. Kaikki on kuitenkin pyrittävä toteuttamaan kustannustehokkaasti.

Ilmastomuutoksen hillintä on iso teema, jolla on merkittäviä budjetti-vaikutuksia. Ryhmämme haluaa, että budjetista kävisi selvästi ilmi, kuinka paljon kaupungin rahoja käytetään tähän tarkoitukseen. Tämän luulisi olevan kunnia-asia hiilidioksidihypoteesiin uskoville, koska se antaisi heille mahdollisuuden osoittaa, kuinka paljon hyviä päätöksiä he ovat saaneet aikaan. Hiilidioksidihypoteesiin epäilevästi suhtautuville se olisi myös arvokas tieto. Jos hiilidioksidihypoteesi pitäisi paikkansa, lämpötilojen muutosten pitäisi johdonmukaisesti seurata hiilidioksidimäärän muutoksia. Meillä on riittävästi historiallista lämpötiladataa osoittamaan, että tämä ei ole asian laita. Isossa mittakaavassa on pi-

17.6.2020

kemminkin ollut niin, että hiilidioksidimäärän muutokset ovat seuranneet lämpötilan muutoksia kuin päinvastoin. Mitä tulee viime vuosisadan 2 lämpenemisjaksoon – noin 1910–1945 ja 1975–noin 2005 – maapallon keskilämpötilan nousut noina ajanjaksoina olivat suurin pirtein yhtä suuria – ensimmäisellä kerralla 0,5 astetta, jälkimmäisellä 0,6 astetta – vaikka jälkimmäisenä ajanjaksona hiilidioksidipitoisuus nousi noin viisinkertaisesti sen mitä ensimmäisellä jaksolla. Sitä paitsi noiden jaksojen välissä oli ajanjakso, jolloin maapallon keskilämpötila hieman laski, noin 0,15 astetta, vaikka silloinkin hiilidioksidipitoisuus nousi noin 2 kertaa niin paljon kuin ensimmäisellä lämpenemisjaksolla.

Emme pidä hyvänä sitä Helsingin päätöstä, että toimiva voimalaitos ajetaan alas kesken käyttöikänsä laskennallisten hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi. Se on kallis päätös. Kannatamme maltillista, säästäväistä ja olennaiseen satsaavaa budjetointia.

Kiitos.

Valtuutettu Katju Aro

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Feministinen puolue haluaa käyttää puheenvuoronsa tänään nostaakseen esille erityisesti koronaepidemian sukupuolivaikutuksia talouden näkökulmasta. Sukupuolinäkökulma on mielestämme välttämätöntä huomioida ensi vuoden talousarviossa ja niissä talouspoliittisissa toimenpiteissä, joihin Helsinki päättää ryhtyä.

On tärkeää, että Helsinki luotsaa talouttaan eteenpäin vastuullisesti ja harkiten ja pitäen huolta siitä, että kaikki helsinkiläiset selviävät mahdollisimman pienillä vahingoilla näiden epävarmojen aikojen yli. Sen vuoksi pidämme keskeisenä sitä, että talousarvion pohjaksi otetaan vahva elvyttävä näkökulma. Nyt on investointien, ei menoleikkausten aika.

Elvytyksen kohteita valittaessa tulee muistaa, että myös investoinnit hoivaan – eli sosiaali- ja terveystalouteen sekä kasvatukseen – ovat taloutta voimakkaasti elvyttäviä, jos ne lisäävät alan työllisyyttä ja ostovoimaa. Oikein kohdennetuilla investoinneilla varhaiskasvatukseen ja hoivaan voi olla tutkimusten mukaan jopa rakentamisen investointeja tehokkaampi elvyttävä vaikutus.

Helsinki työllistää lähes 40 000 ihmistä, joista suuren osan sosiaali- ja terveysalan sekä varhaiskasvatuksen ammattihenkilöissä. Näille aloille koh-

17.6.2020

dennetut palkankorotukset ja muut työllistämistä edistävät toimet kiertävät tehokkaasti takaisin Helsingin kassaan arjen ostopäätösten ja kasvavien verotulojen kautta. Siksi ne tulee muistaa osana elvytyspakettia – ei kulueränä, vaan nimenomaan investointina. Hoivainvestoinneilla on myös tärkeitä eriarvoistumista ehkäiseviä kerrannaisvaikutuksia, kun laadukkaita, riittävästi resursoituja palveluita vastaanottavat ihmiset saavat niistä tukea omaan arkeensa.

Vakanssien lisäämisen rinnalla on huolehdittava siitä, että työntekijät haluavat pysyä näissä tehtävissään huolehtien siitä, että työhyvinvointi on korkealla tasolla ja että työntekijät saavat työstään asianmukaisen palkan ja heille kuuluvat ansaitut tulospalkkiot. Mikäli taloutta vahvistavat toimenpiteet kohdistuvat perinteisen elvytyspolitiikan tapaan lähinnä miesvaltaisille aloille, on riskinä naisten työttömyys- ja lomautusjaksojen piteneminen ja sukupuolten välisen taloudellisen eriarvoisuuden kasvaminen.

Jo nyt tiedämme, että työttömyys on koronakriisin johdosta lisääntynyt voimakkaimmin palvelualalla ja naistyyppillisissä tehtävissä, kuten lastenhoitajilla, kampaajilla ja opetusammateissa. Jyrkimmin työttömyys-
turvahakemukset ovat lisääntyneet alle 30-vuotiaiden nuorten naisten joukossa. Siksi talousarvion laatiminen vaatii meiltä erityisesti tänä vuonna sukupuolitietoista budjetointia.

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Koronakriisi on myös hoivan kriisi. Hoiva-alan heikko palkkakehitys, vaativat työolosuhteet ja pysyväksi ongelmaksi muodostunut henkilöstövajaus näkyivät erityisesti epidemian alkuvaiheessa vaikeuksina reagoida akuuttiin terveyskriisiin. Tämä haaste on meitä vastassa myös nyt kun lähdemme purkamaan kertynyttä hoitovelkaa. On tärkeää, että hoivan erityinen rooli sekä kriisin aikana että sen jälkeen huomioidaan nyt koronapandemian aikana ja sen jälkihoidossa. Keskeisiä kysymyksiä ovat: kenelle ja mihin työpaikkoja luodaan, mitä työtä tuetaan ja keihin menoleikkaukset ensisijaisesti kohdistuvat.

Naiset ja eri vähemmistöryhmät ovat talouskriiseissä tyypillisesti kriisien pitkäaikaisimpia kärsijöitä. Työllistämistoimet kohdistuvat usein ensimmäisenä miesvaltaisille aloille. Samaan aikaan menoleikkaukset ja heikennykset julkisiin palveluihin kohdistuvat palveluita enemmän tarvitseviin naisiin ja vähemmistöryhmiin. YK on Covid-19 -selonteossaan suosittanut, että valtiot ryhtyvät tasoittamaan koronakriisin sukupuolivaikutuksia kohdentamalla elvytystä hoivaan ja tukemalla naisensemistöisiä aloja. Helsingin on mielestämme kannettava osansa tästä vastuusta.

17.6.2020

Esitämme talousarvion valmistelun saatteeksi seuraavia keskeisiä periaatteita: 1) Helsinki elvyttää investoimalla sosiaaliseen infraan, kuten hoivaan ja varhaiskasvatukseen. Helsinki vahvistaa sosiaalista infrastruktuuria ylläpitävien työntekijöiden työehtoja ja työolosuhteita. Helsinki vahvistaa sosiaali- ja terveystaloudellisia palveluita, joista erityisesti naiset ja eri vähemmistöt ovat riippuvaisia.

2) Helsinki vahvistaa kasvatuksen ja koulutuksen palveluita, oppilas- ja opiskelijahuoltoon mukaan lukien, alueellisen tasa-arvon edistämiseksi ja eriarvoistumisen ehkäisemiseksi.

3) Helsinki laatii selvityksen koronakriisin ihmisoikeusvaikutuksista Helsingissä sisältäen lapsi- ja sukupuolivaikutukset ja vaikutukset marginalisoituihin ryhmiin. Helsinki laatii selvityksen pohjalta yhdessä tiedeyhteisön kanssa sosiaalisen jälleenrakentamisen ohjelman, joka ohjaa sen päätöksentekoa koronakriisin eriarvoistumisvaikutusten torjunnassa. Ohjelman toteuttamiseen ohjataan talousarviossa erillinen korvamerkitty summa.

Lisäksi nostamme erityisenä yksittäisenä tavoitteena esille sen, että Helsingin tulee varmistaa tasa-arvotyölle ja lähisuhdeväkivallan vastaiselle työlle riittävät henkilöstöresurssit. Tarve lähisuhdeväkivallan vastaisen työn vahvistamiselle on noussut taas valitettavalla tavalla esiin koronakriisin aikana.

Talousarvioprosessia oli tarkoitus tänä keväänä kehittää niin että myös pienemmillä valtuustoryhmillä olisi siinä selkeä rooli. Valitettavasti koronaepidemia poisti myös tähän liittyvät tapaamiset kalenterista. Toivomme, että pääsemme siitä huolimatta vielä keskustelemaan näistä kysymyksistä tarkemmin sekä pormestarin että muiden valtuustoryhmien kanssa talousarviovalmistelun edetessä.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos paljon, puheenjohtaja. Hyvät kollegat.

Olemme nyt puhumassa taloudesta, joten haluaisin ensin katsoa vähän näitä tärkeimpiä lukuja. Meille kerrottiin valmistelumateriaaleissa, että koronan vaikutukset tämän vuoden tuloihin olisivat noin -400 miljoonaa, menoihin noin +200 eli yhteensä noin -600, ja nyt kuulumme tänään Vapaavuorelta, että valtion tukien jälkeen se olisi noin 240 miljoonaa kuluvaikutus kokonaisuudessaan tänä vuonna. Ensin vuoden ennuste oli, että myös tuloihin -400 miljoonaa ja menoihin yli 100 miljoonaa.

17.6.2020

naa eli yli puoli miljardia kuluja, mutta en oikein usko, että tämä toteutuu, ja varmaan siitäkin saadaan uusi arvio pian. Tämä elämä kaupungissa on vilkastunut aika nopeasti. Meillä on kulutusta patoutunut kevään aikana, ja esimerkiksi ravintoloissa on päästy nyt tekemään tuloista. Ravintoloitsijoilta on kuultu, että he nyt voivat kattaa niitä tappioita, mitä tekivät tässä keväällä.

Tämä on aika erilainen taantuma kuin aiemmat. Kun talouden perusteet muuttuvat nopeasti, niin nykyaikainen verkottunut yhteiskuntamme reagoi myös hyvin nopeasti, ja se on nähtävissä esimerkiksi pörssin ja muiden markkinoiden erilaisessa käytöksessä verrattuna esimerkiksi finanssikriisiin. Romahdus oli paljon nopeampi kuin koskaan aikaisemmin, ja myös se palautuminen on ollut hyvin nopea, eikä siinä ole ollut sellaisia uusia laaksoja, mitä moni odotti. Eli yllättävä ulkoinen tekijä pysäytti talouden, mutta rajoitusten poistuessa ei talouden palautumiselle ole enää merkittäviä esteitä.

Viime vuoden tilikauden tulos oli 376 miljoonaa, ja 3:nä aikaisempina vuotena on tehty yhtä paljon plussaa vähintään, eli tulosta on kertynyt 4 vuodessa noin 1,6 miljardia. Siihen verrattuna 240 miljoonaa miinusta tänä vuonna koronan vuoksi on aika kohtuullinen summa. Tämä tulosluku ei nyt tietenkään ota huomioon investointeja ja lainoja, mutta jo näin yksinkertaisella tasolla vertailu kertoo, että meillä on varaa tämän vuoden pudotukseen ja kaupungin talouden tilanne ei ole hälyttävä.

Meillä on noin miljardin lainakanta 5 miljardin vuosibudjetin organisaatiossa, joka on suhteellisen alhainen, ja sitä on lyhennetty viime vuosina. Meillä on lainaa Helsingissä noin 1 500 euroa per asukas, johon verrattuna esimerkiksi Suomen muissa kunnissa, jotka ovat heikommassa tilanteessa kuin me, on noin keskimäärin 3 000 euroa lainaa per asukas ja naapurissamme Espoossa peräti 12 000 euroa. Eli me voimme halutessamme ottaa etukenoa ja lisätä lainanottoa yli aiemmin määritellyn 230 miljoonan euron strategiatavoitteen ja investoida vahvasti myös ensi vuonna. Näkisin tämän yleisenä hyvänä periaatteena, että moni menestystarina on saanut vauhtia nimenomaan vaikeassa taloudellisessa tilanteessa, kriisissä tehdyistä viisaista investoinneista. Tämä koskee niin julkisia organisaatioita, yrityksiä kuin yksityishenkilöitäkin.

Mihin tätä rahaa sitten kannattaa käyttää? Asuminen on edelleen liian kallista, ja asuntojen rakentamista meidän on kiihdytettävä entisestään. Nykyään edes huostaanotossa olleet nuoret eivät saa lastensuojelulain edellyttämiä asuntoja Helsingissä. Kaupungin investoinnit olivat viime vuonna korkealla 800 miljoonan tasolla, mutta asuntojen hintojen las-

17.6.2020

kemiseksi ja naapurikuntiin suuntautuvan muuttoliikkeen hillitsemiseksi meidän kannattaa nyt panostaa vielä enemmän.

Sote-menojen kasvu tänä vuonna on alle 10 %. Se ei ole ollenkaan katastrofi. Kriisistä toipumista ja henkisesti vahvempaa Helsinkiä on tuettava mielenterveyspalveluilla, minkä suhteen tämä Laakson sairaalan rakentaminen oli erittäin hyvä päätös. Varhaiskasvatukseen on sijoitettava lisää arviointikertomuksessakin korostetun henkilöstövajeen paikkaamiseksi. Pienten lasten opetuksen laatu on tulevaisuutemme kannalta kriittistä, ja tarvitsemme siihen parhaat mahdolliset voimat. Tässä samalla olisi hyvä alkaa mitata varhaiskasvatuksen laatua paremmin myös alueellisesti kaupungin eri osissa, ja lastensuojeluun ja nuorisotyöhön on syytä myös panostaa.

Kriittisten alojen osalta Helsingin palomies-ensihoitajat ovat syvässä palkkakuopassa verrattuna muuhun Uusimaahan, ja tilanteen jatkuminen vaarantaa Helsingin turvallisuutta. Teen sen korjaamiseksi talousarvioaloitteen.

Investointien lisäksi on olennaisen tärkeää, että nykyisiä resursseja käytetään järkevästi. Meillä on keskustassa ja asuinalueilla valtavasti arvokasta tilaa, joka on käytössä vain noin neljäsosan viikosta. Esimerkiksi koulujen osalta kaupunginhallitus on päättänyt tilojen liittämisestä Varaamo-järjestelmään, mutta tämä ei ole valitettavasti vielä toteutunut. Vajaakäytetyn tilan vapauttaminen esimerkiksi yhteisölliseen harrastus- ja kulttuurikäyttöön luo kaupunkiimme ainutlaatuista lisäarvoa pienillä investoinneilla esimerkiksi lukkojärjestelmiin, jotka ovat hyvin vaatimattomia suhteessa niiden tilojen käyttöarvoon. Tämän lisääntyneen yhteisöllisyyden arvoa kaupungin viihtyvyydelle, kiinnostavuudelle ja mielenterveystilanteelle ei kannata aliarvioida.

Hyvät valtuutetut.

Yhteiskuntamme kriisivalmius on kehittynyt kevään aikana. Olemme aikaisempaa vahvemmalla pohjalla kasvuun, ja siihen on Helsingin osalta myös tukevat taloudelliset edellytykset. Helsingin talous on Suomen kaupunkien vahvin. Mielestäni velvollisuutemme on oman taloutemme kautta tukea koko maan nopeaa parantumista ja kasvua. Kaupungin keskipitkän ja pitkän ajan kasvu ja kehitys on koronan jälkeen entistäkin todennäköisempää, ja meidän on aika ottaa etukenoa paremman yhteiskunnan kehittämisessä.

Kiitos.

17.6.2020

Valtuutettu Joel Harkimo

Kiitos, puheenjohtaja.

Korona asettaa isoja haasteita talouden tilannekuvan arviointiin. Kriisi iskee kovaa sekä globaalisti, kansallisesti että kaupungin tasolla. Tilanne on siis vakava. On tärkeää, että Helsinki tekee nyt oikeita päätöksiä niin että saamme minimoitua koronan vaikutukset talouteen. Kaupunki ei saa tällä hetkellä tehdä liian dramaattisia muutoksia, ja kaupungin pitää ottaa kaikki oppi tästä kriisistä. Jos tämäntyyppisiä kriisejä tulee tulevaisuudessa, on osattava reagoida paremmin. Kukaan ei varmasti pitänyt globaalia pandemiaa realistisena uhkana, ja maailma ei ollut valmistautunut. On tärkeää, että helsinkiläiset voivat luottaa siihen, että ison kriisin iskiessä kaupunki on valmiina toimenpiteisiin ja on varauduttu paremmilla suunnitelmilla tulevaisuuden varalle. Tämä haaste koskee varmasti koko maailmaa.

Kaupunki ei ole mielestäni tarpeeksi auttanut helsinkiläisiä yrityksiä, kun korona iski. Monet yritykset varsinkin palvelusektorilla on jätetty puolaan, ja tämä väistämättä vaikuttaa lomautuksiin ja työllisyyteen. Kun talouslukuja katsoo, on ilmiselvää, että kaupungilla on ollut mahdollisuus tukea yrityksiä enemmän. Kun tämä saadaan selätettyä ja talousvaikutukset ovat täysin selvillä, on Liike Nytin mielestä tärkeää, että Helsingin talous saadaan järkevämpään tasapainoon. Niin kuin sanottu, tilanne on vakava. On silti outoa, että kaupunki konsernitasolla – mukaan luettuna tytäryhtiöt, säätiöt ja kuntayhtymät – teki vuonna 2019 yli 580 miljoonaa nettotulosta ja viimeisen 5 vuoden aikana tehnyt sitä yli 2,7 miljardia euroa. Tämän lisäksi kaupunki on käytännössä velaton ja omistaa suuret omistukset. Helsingillä on omistuksessaan yli 400 tytäryhtiötä, säätiötä ja kuntayhtymää. Aina ei ole helppoa käsittää miksi. Käytännössä siis yliverotamme kaupunkilaisia niin että kaupunki tekisi suurempaa tulosta. Tässä on mielestäni iso moraalinen ristiriita. Ei pidä käsittää väärin – on äärimmäisen tärkeää, että talous on vakaalla pohjalla ja että huonommatkin ajat pystytään selättämään, mutta näin isoja nettotuloksia pitäisi joko investoida enemmän tai vähentää veroja ja tukea yksityisen sektorin kasvua. Leikitään hieman ajatuksella. Jos Helsinki 2019 tilinpäätöstä katsoo, niin Helsinki voisi tiputtaa kunnallisveroprosenttinsa 15:een ja silti pärjäisi oikein hyvin.

On hyvin huolestuttavaa, että Suomi velkaantuu kovaa vauhtia ja valtion budjetti on pahasti alijäämäinen. Silti Helsingin valtuustossa odotetaan valtiolta vastaantuloa koronakriisiin hoitoon. Koronan vaikutukset Helsingin talouteen ovat vähän reilusti 2019-vuoden nettotulos – tai nyt kuultiin itse asiassa että se on 240 miljoonaa – ja sitten se on noin 10 % viimeisen 5 vuoden nettotuloksesta.

17.6.2020

Jos jotain positiivista tähän loppuun, niin uskon, että Helsinki selviää hyvin tästä kriisistä ja pysyy maailman toimivimpana kaupunkina.

Kiitos.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Vuoden 2019 arviointikertomuksen sivulla 24 todetaan, että kaupunginhallituksen tulee varautua menojen kasvuun ja verotulojen laskuun koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan vuoksi. Nyt kun kuuntelee ja on kuunnellut näitä edeltäviä puheenvuoroja, niin valtuutettu Vartiaisen ansiokasta puheenvuoroa lukuun ottamatta niissä on lueteltu 9 hyvää ja 10 kaunista sellaista kohdetta, joiden menoja ja panostuksia on lisättävä. Kun näitä vaatimuksia on kuunnellut, väistämättä tulee sellainen tunne, että tämän koronakriisin aiheuttaman taloudellisen haasteen ratkaisemisesta tulee erittäin vaikea.

Tästä arviointikertomuksen varsin yksiselitteisestä toteamuksesta voi tehdä muutaman loogisen johtopäätöksen. Ensinnäkin sen että tätä kaupungin veropolitiikkaa tulee arvioida uudella tavalla. Voi olla, että olemme sellaisen suuren paradigman keskellä, jossa kunnan asukkaiden ansiotuloihin pohjautuvasta kunnallisverotuksesta on siirrettävä painopistettä yhä enemmän kiinteän omaisuuden verottamiseen. Tällaista mallia – kiinteistöverotuksen painopisteen korottamista ja painoarvon kasvattamista – ovat monet talouspolitiikan asiantuntijatkin suosineet. Se toki on poliittisesti ollut ilmeisen vaikeaa. Kyse on nimittäin painopisteen muuttamisesta, ei kokonaisverotuksen kiristämisestä.

Toinen johtopäätös, joka voidaan tehdä, on se, että koska verotulot eivät kasva ja kulut kasvavat, meidän on väistämättä leikattava joitakin menoja – ennen kaikkea sieltä, missä on eniten karsittavaa. Tässä priorisoinnissa, niin kuin perussuomalaiset nosti esille, mitä aina tehdään, kun on kyse niukista julkisista varoista, täytyy ensinnäkin arvioida, että sellaisia menoja on leikattava, joista ei välttämättä ole hyötyä tämän koronakriisin taloudellisen haasteen ratkaisemisessa. Ennen kaikkea jos mietitään, mistä se hyvinvointi koronakriisin jälkeenkin syntyy, niin se on kaupunkilaisten vapaasta keskinäisestä kanssakäymisestä. Mitä vähemmän verotamme kuntalaisia, sen enemmän tätä varaa jää näiden yhteisten tai tämän hyvinvoinnin luomiseen.

17.6.2020

Sitten ehkä viimeisenä muutamia konkreettisia toimenpiteitä. Täällä ei ole yhtään mainittu sellaisia leikkauskohteita, joita väistämättä joudutaan tekemään. Mainitsen tässä, jotta tulee vähän konkretiaa tähän keskusteluun, Hitas-järjestelmän lakkauttamisen, maltillisen asiakas- ja palvelumaksujen korottamisen sekä kolmantena aivan liian pitkään viireillä olleen Helsingin kaupungin ulkopuolisten maa-alueiden myynnin. Tässä ehkä vähän konkretiaa vaikeisiin seuraaviin muutamaan vuoteen, joiden aikana joudumme tekemään arviointikertomuksen sivulla 24 todettuja toimenpiteitä, kun otetaan huomioon, että menot tulevat kasvamaan ja tulot vähenemään. Pelkästään näillä täällä edellisissä puheenvuoroissa – lukuun ottamatta valtuutettu Vartiaista – toimenpiteillä, joilla kasvatetaan kaupungin menoja, tästä kriisistä ei tulla selviämään, vaan upotaan paljon syvemmälle suohon.

Valtuutettu Jenni Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Koronakriisi on aiheuttamassa ainakin puolen miljardin loven Helsingin vuosikatteeseen. Tulevan vuoden talousarviossa tulee turvata kaupungin paluu normaaliin. Helsingin prioriteetit eivät kriisistä huolimatta ole muuttuneet. Helsinki pyrkii edelleen olemaan maailman toimivin kaupunki. Peruspalveluiden täytyy pyöriä moitteettomasti. Hyvien päiväkotien, koulujen, terveyskeskusten, puistojen, siisteyden ja turvallisuuden täytyy olla itsestäänselvyksiä joka puolella kaupunkia jatkossakin. Ilmastomuutosta ja segregatiota tulee torjua, digitalisaatiota edistää, palveluita parantaa ja organisaatiota uudistaa yhä ketterämmäksi. Helsingin investointiohjelmaa on syytä jatkaa. Näin Helsinki hoitaa osansa elvytyksestä ja varautuu kaupungin kasvuun. Kaupungin investointiprojekteja on hoidettava huolellisesti panostaen niiden suunnitteluun. Käytömenoja ei sen sijaan voi huoletta kasvattaa. Kulut nousevat joka tapauksessa heikentyvät työllisyystilanteen ja kasvavien sote-menojen takia.

Helsingin kannattaa seurata aktiivisesti keskustelua eurooppalaisista elpymisrahastoista. Niistä aiempaa suurempi osa tulee kohdistumaan kaupunkeihin ja modernisaatioon. Helsingin tulee olla kärppänä hake-massa osaansa EU:n elvytysmiljardeista. Myös valtion koronatukien tulee kohdistua Helsinkiin koronahaittojen suhteessa. Kriisi on iskenyt lujaa helsinkiläisiin yrityksiin. Kymmenet tuhannet helsinkiläiset ovat joutuneet lomautetuiksi, monet liiketilat ovat tyhjentyneet. On tärkeää es-tää se, että lomautukset muuttuvat työttömyydeksi. Kriisistä pidempään kärsivät alat, kuten matkailu, ravitsemus ja kulttuuriala, tarvitsevat kai-ken tuen selvitäkseen yli koronakriisin. Työvoimapulaa tulee helpottaa

17.6.2020

esimerkiksi työperäisellä maahanmuutolla ja englanninkielisiä palveluita parantamalla. Suomi nousuun, Helsinki nousuun.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Helsingin on palveluvetoinen kaupunki, niin kuin kokoomuksen Vartiainen sanoi, ja sen vuoksihan olemme menettäneet koronakriisin vuoksi enemmän rahaa suhteessa kuin sellaiset kaupungit, joissa ei ole niin paljon palveluja. Se menetyshän on siis yli puoli miljardia, ja valtio korvaa siitä 200 miljoonaa, että se on hyvin pieni korvaus kaikesta siitä pahasta, mitä joudumme kärsimään.

Pormestari kertoi, miten kriisiin palautus tapahtuu, mutta hyvät valtuutetut, pahempaa on tulossa, ja se on nykyisen hallituksen sote-uudistus. Meidän täytyy pian tehdä lausunto siitä, miten suhtaudumme hallituksen ehdottamaan sote-uudistukseen, joka vie veroäyristämme – 18 – 12,63, eli meille jää jäljelle 5,4. Miten me tällä 5,4:llä hoidamme perus-, kaikki opetukset, varhaiskasvatukset, kadut ja vedet, on kyllä suuri kysymysmerkki. Eli siis tähän kolmanteen hallintoportaaseen emme saa missään tapauksessa suostua, ja toivottavasti teemme sen lausunnon niin ankaran, ja sen tekevät myös monet muut, kuten Kuntaliitto meille juuri aamupäivällä kertoi.

Olen valtuutettu Pennasen ja Heinäluoman kanssa kuitenkin samaa mieltä, vaikka se on valtuutettu Meren sanontaa vastaan, että kyllä meillä pitää pitää huolta henkilöstöstä. Jotta henkilöstö viihtyy ja tekee työtä tässä kaupungissa, kyllä ne tulospalkkiot kuulkaa täytyy maksaa. Toivottavasti ensi vuonna se tapahtuu niin, että kaikki saavat tulospalkkiot

Kiitos.

Valtuutettu Juhani Strandén

Kiitoksia, puheenjohtaja. Arvoiset valtuutetut.

Kiitän Mari Rantasta hänen pitämästään ryhmäpuheenvuorosta. Olisin siitä vielä tuonut esiin kommentit myös seuraavassa kohdassa olevaan mainintaan arviointikertomuksen omistajaohjauksen kaksoisrooleista.

17.6.2020

Johtopäätöksenä asia koski erityisesti Hekan hallituksen puheenjohtajana toiminutta apulaispormestaria, jolla kesti 3 vuotta uudelleen arvioinnin tekemiseen ja syrjään siirtymiseen vasta noin kuukausi sitten Hekan hallituksen puheenjohtajan paikalta. Se, että vihreiden omassa ryhmässä on aiemmin arvosteltu ja vähätelty sekä naurettu tarkastuslautakunnan arvioinneille, ei anna kovin hyvää kuvaa siitä, kuinka vakavasti asioihin suhtaudutaan. Jos viesti on, että näin on aina ennenkin toimittu ja näin on aina ollut tai selitellään, ettei omasta mielestä olla esteellinen, ei ole aina ymmärretty tällöin asian vakavuutta. Olen pitänyt asiaa esillä jo useampana vuotena, ja pidän ratkaisua asiaan osittaisena työvoittona oikeudenmukaisuudelle, jota perussuomalaiset ovat ajaneet.

Kiitos.

Valtuutettu Johanna Sydänmaa

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Monissa puheenvuoroissa on tuotu esiin erityisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin panostaminen koronakriisin jälkeen. Opiskelijahuollon palveluissa työskentelevänä haluan itsekin korostaa tarvetta panostaa kuraattorien, psykologien, terveydenhoitajien, erityisopettajien ja opinto-ohjaajien resurssin vahvistamiseen. Esimerkiksi ammatillisella puolella yhdellä opinto-ohjaajalla saattaa olla 450 opiskelijaa ohjattavanaan, ja jokainen ymmärtää sen, ettei henkilökohtaista ohjausaikaa riitä kaikille sitä tarvitseville nopealla aikataululla. Ohjauksen ja erityisopetuksen tarve etänä on ollut suurta, sillä monet nuoret ovat olleet yksinäisiä ja neuvottomia tehtävien tekemisen kanssa etänä. Ongelmat ovat korostuneet oppimisvaikeuksista kärsivillä sekä suomi toisena kielenä -opiskelijoilla. Tein maaliskuussa talousarvioaloitteen opinto-ohjaajien määrän lisäämisestä Stadin ammatti- ja aikuisopistoon, ja toivon, että aloitteelle näytetään varsinkin tämän kriisin myötä vihreää valoa syksyn budjettineuvotteluissa.

Toinen tärkeä asia liittyy liikuntapalvelujen ylläpitämiseen tulevana vuonna. Liikuntajaosto päätti kaupunkikonsernin laitosavustusten jakamisesta viime kokouksessaan. Laitosavustuksiin on esitetty 2 miljoonan leikkausta viimesyksyisen taloussuunnitelman mukaan. Leikkaus perustui stadionin remontin valmistumiseen, mutta tehtiin kuitenkin juustohöylällä vetäen kaikilta laitoksilta. Tämänhetkiset avustussuorien luvut perustuvat siis vanhentuneisiin tietoihin huomioiden koronakriisin vaikutukset kevään aikana, jolloin kaikki liikuntapaikat suljettiin koronan vuoksi. Mikäli laitosavustuksiin ei lisätä budjettia syksyn budjettikäsittely-

17.6.2020

lyn myötä, edessä on esimerkiksi uimahallien aukioloaikojen lyhentäminen ja jopa hallien sulkeminen. Liikunta- ja kulttuuripalvelujen heikentäminen on erittäin riskialtista ajatellen helsinkiläisten fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. On tärkeää, että tuemme kuntalaisten aktiivisuutta monin eri tavoin näiden karanteenikuukausien jälkeen.

Kiitos.

Valtuutettu Pilvi Torsti

Arvoisa puheenjohtaja. Valtuutetut.

Tähän talousarviovalmistelun lähetekeskusteluun 4 huomiota osin liittyen myös käytettyihin puheenvuoroihin. Ensin haluan kyllä yhtyä sekä valtuutettu Heinäluoman että tuossa Asko-Seljavaaran tukemaan havaintoon siitä, että henkilöstön huomioiminen tällaisen poikkeuksellisen vuoden jälkeen on sekä erittäin konkreettinen kysymys että myös hyvin symbolinen asia Suomen suurimmalla julkisella työnantajalla, joka – niin kuin pormestari toi esiin – otti kovimman koronaishuonon myös vastaan, ja sen tietty otti vastaan nimenomaan henkilöstö erityisesti sotesa mutta tietysti myös muualla, kuten opetustoimessa ja kulttuurissa.

Toiseksi on tietenkin helppo yhtyä niihin arvoihin työllisyyden merkityksestä, ja ehkä tarttuisin valtuutettu Vartiainen nostoon nimenomaan sitä kautta, että me taisimme hyväksyä viime viikolla kaupunginhallituksessa lausunnon toisen asteen oppivelvollisuuslaajennuksesta, joka – uskallan arvioida – on Helsingin kannalta erittäin merkittävä työllisyydelle tulevana vuosina ja vuosikymmeninä. Meillä on nuori väestöpohja, ja työllisyysasteessa toisen asteen suorittaneiden tai ei-suorittaneiden joukossa on kymmenien prosenttiyksikköjen ero, joten sen eteenpäin vieminen ja myös senttyypin palvelurakenteen kehittäminen ensi vuoden toiminnassa Helsingissä tulee hyvin keskeiseksi.

Kolmantena, yleinen talouden vakaus ja taloustilanne Helsingissä. Täällä on käytetty puheenvuoroja Helsingin taloustilanteen vahvuudesta kiitos harjoitetun politiikan ja tietysti Helsingin historiallisen myös omaisuuden. Ehkä haluaisin tähän myös nostaa sen, kun tätä velkaantumista tullaan arvioimaan niin Helsingin kuin valtion tasolla, niin uskoisin, että ylipäänsä tällaista käsitettä kuin julkinen velka tullaan tämän koronakriisin jälkeen ihan globaalistikin jossain määrin arvioimaan, ja on syytä tarkastella ehkä ennen muuta Helsingin suhteellista asemaa siinä vaiheessa, kun tätä tarkastelua tehdään. Absoluuttinen tarkastelu on aika ehkä jopa vähän älyvapaata.

17.6.2020

Lopuksi kiitokset vielä Petrus Pennasen puheenvuorosta, joka minusta hyvin maalasi sitä henkeä, jossa tätä talousarviota toivon valmisteltavan. Tuossa arviointikertomuksen osalta voidaan sitten palata näihin johtamiskysymyksiin.

Kiitos.

Valtuutettu Johanna Laisaari

Kiitos, puheenjohtaja.

Kuten tässä on jo todettu, niin koronakriisillä on ollut huomattavat vaikutukset lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen. Koronakriisi uhkaa lisätä eriarvoisuutta lasten ja nuorten välillä. Sitä on ollut jo ennen koronaa, mutta koronakriisi on tuonut sen vielä selvemmin nähtäväksi. Vaikka koronakriisi vaikuttaa kaikkiin lapsiin ja nuoriin, vaikutusten kesto ja laajuus vaihtelee, mutta monien lapsiryhmien tilanne vaatii erityistä huomiota. Koronakriisin kielteisten vaikutusten minimoimiseksi tarvitaan Helsingissä panostuksia lasten ja nuorten hyvinvoinnin turvaamiseksi sekä heidän pärjäävyytensä edistämiseksi. Tässä tilanteessa tarvitaan sekä pikaisia ensivaiheen toimia että myös pitkäkestoisia toimia. Helsingissä on arvioitava erityisen tarkkaan vuoden 2021 talousarvion valmistelussa sen vaikutukset lapsiin, nuoriin ja perheisiin. Samalla on myös varmistettava lasten ja nuorten kuuleminen sekä heidän tiedon ja tuen antaminen. Helsingin tulee investoida lapsiin, koska se on inhimillisesti oikein ja myös taloudellisesti järkevää. 1990-luvun lamasta tehdyt tutkimukset kertovat karua kieltä niistä virheistä, joita meidän ei tule tällä kertaa toistaa.

Valtuutettu Jaana Pelkonen

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan nostaa tähän keskusteluun mukaan vielä aihepiirin, josta ei koskaan voi puhua liikaa ja joka vaikuttaa moneen muuhun asiaan, ja puhun yksinäisyydestä, joka on kansantauti, joka heikentää hyvinvointia ja terveyttä, ja siitä kärsivät kaikenikäiset, niin lapset kuin ikäihmisetkin. Yksinäisyys ja sen vakavuus on korostunut nyt koronaepidemian aikana entisestään, ja yhä useampi on joutunut tahtomattaan kohtaamaan yksinäisyyden tunteen kenties ensimmäistä kertaa elämässään. HelsinkiMission mukaan joka viidennen suomalaisen on arvioitu normaaliaikoina kärsivän yksinäisyydestä ajoittain ja joka kymmenennen jatkuvasti, eli arviolta siis noin 400 000 suomalaista kokee itsensä

17.6.2020

yksinäiseksi ilman poikkeusolojakin, ja heidän joukossaan on lukuisia helsinkiläisiä.

Yksinäisyys on suuri yhteiskunnallinen ongelma, joka heikentää terveyttä ja kerää ympärilleen monia muita vakavia ongelmia, kuten köyhyyttä ja huono-osaisuutta. Yksinäisyys ja sen jäljet seuraavat mukana hyvin pitkään, ja tämä on huomioitava myös kaupungin päätöksenteossa ja nyt jos koska entistä huolellisemmin, sillä tämä ikävä ja vakava asia on koskettanut yhä useampaa helsinkiläistä.

Kiitos.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Tilinpäätöksen lukemisella löytää kaikennäköistä mielenkiintoista, joka pitäisi ottaa huomioon vuoden 2021 talousarviovalmistelussa. Täällä on jo pariin kertaan tullut esille esimerkiksi nuorten heikko asema. Jos Tilastokeskuksen mukaan 13 % 30 vuotta täyttäneistä ei ole suorittanut mitään tutkintoa peruskoulun jälkeen – 8 000 henkeä vuodessa ja 30-vuotiaita, jolloin olisi pitänyt jo ehtiä viettää hurja nuoruus ja tehdä kaikki tyhmyydet ja mahdollisesti yksi lapsikin, mutta ei ole kuitenkaan päästy koulutuksessa sen pidemmälle kuin peruskouluun – niin aivan epäilemättä tähän on vastattava varsin vahvasti. Tämä vastaus tietysti tällä hetkellä on lähinnä hallituksen käsissä oppivelvollisuuden pidentämisenä, mutta se tarkoittaa myös, että Helsingin tulee satsata valtuuston päätösten mukaisesti toisen asteen opiskelijoiden maksuttomaan koulutukseen siltä osin kuin sitä ei tällä hetkellä makseta peruskoulun tapaan. Tällä olisi merkittävä vaikutus myös tulevaisuuden työllisyydelle ja taloudelliselle menestykselle Helsingin kannalta.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Heinäluoma mainitsikin ja tässä ovat muutkin maininneet ryhmäpuheenvuorossaan tämän omassa ryhmäpuheenvuorossamme sosiaali- ja terveystoimialan saamatta jääneen viime vuoden tulospalkkion. Budjetti tosiaan ylittyi toimialasta riippumattomista syistä, ja siksi tulospalkkio pitää maksaa nyt jälkikäteen, kuten se olisi oikein myös Helsingin tulospalkkioperiaatteiden mukaan. Tänä keväänä sosiaali- ja terveystoimialan henkilöstö on työskennellyt jaksamisensa äärirajoilla

17.6.2020

ja jopa oman ja läheisensä terveydentilan altistaen koronatartunnoille, kun hengityssuojaimia ei ollut käytettävissä vanhustenhoidossa ja kotihoidossa aluksi.

Muutenkin vanhustenhoito ja kotihoito tulee tarvitsemaan lisäpanostusta, koska vanhusten toimintakyky on laskenut etenkin kotihoidossa erityksen ja yksinäisyyden takia. Lyhytaikaisia hoitopaikkoja ja päivätoimintaa pitää lisätä nykyistä enemmän, koska omaishoitajat tarvitsevat kiireellisesti tukea, koska he ovat olleet 24 tuntia vuorokaudessa hoitovuoroissa ilman vapapäiviä. Tarvitaan lisää ympärivuorokautisia tehostetun hoidon paikkoja nykyistä enemmän. Olen tehnyt nyt muutamien viikkojen aikana yksittäisiä kotihoidon työvuoroja ympäri Helsinkiä ja ollut järkyttynyt siitä, miten aivan liian huonokuntoisia ja muistisairaita ihmisiä asuu tai pikemminkin on säilöttynä kodeissaan. Helsinkiläisiä vanhuksia ei voi kohdella tällä tavalla, ja Helsingillä on varaa panostaa vanhustenhoitoon enemmän.

Kiitos.

Valtuutettu Jukka Järvinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, hyvät valtuutetut.

Terveisiä Caribiasta. Tosin Turusta mutta ? . Hyviä puheenvuoroja. Erityisesti ? valtuutettu Pelkosen huoli yksinäisistä, allekirjoitan sen oikein sydämestäni. Kaupungin ? olla osallisena ? .

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

...kuinka koronavirusi kurittaa näitä yksinäisiä ? . Kuuluuko sinne? Kuuluuko?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Joo.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kuuluuko linja?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Kiitoksia, puheenjohtaja.

17.6.2020

Kiitos hyvistä puheenvuoroista. Helsinki kyllä selviää koronaepidemian aiheuttamasta taloudellisesta notkahduksesta, koska olemme tehneet hyvää työtä sitä ennen. Kaupungeilla on tärkeä rooli siinä, että investoimme, elvytämme emmekä lopeta kaikkea sitä toimintaa ja vähennä liikaa edellytyksiämme, joita tämän epidemian ennen on vallinnut pärjätä hyvin pienenä suurena kaupunkina pohjoisessa. Meillä on tosi paljon vetovoimatekijöitä, ja niistä on pidettävä kiinni. Etenkin luonto on muodostunut rakkaaksi helsinkiläisille tämän epidemian aikana, ja ihmiset ovat nauttineet niistä lähiviheralueistaan. Pidetään niistä kiinni.

Erittäin hyvä huomio myös valtuutettu Kolbelta Helsingin kulttuurihistorian puolesta ja arvorakennusten puolesta. Niistä on tärkeä pitää huolta myös uuden toimitilastrategian myötä ja muokata se sellaiseen kuntoon, että Helsinki arvostaa sitä kulttuuriperintöä, jota meillä on. Myös vapaalla, omaehtoisella toiminnalla on tosi suuri merkitys kaupunkimme toiminnan kannalta. Kaikki ei ole vain niitä palveluita, joita kaupunki tuottaa, vaan niiden lisäksi meillä on tosi paljon yhteisöjä, yrittäjiä, kaupunkilaisia, jotka muodostavat sen, mitä tämä kaupunki on.

Mutta tosiaan jos me rupeaisimme nyt leikkaamaan palveluista ja leikkaamaan investoinneistamme, niin mehän vain hidastaisimme tämän epidemian jälkeistä toipumista taloudellisesti.

Valtuutettu Risto Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Ehkä hieman huolestuttavaa kuunnella näitä puheenvuoroja, joissa hyvin paljon puhutaan myös siitä, että pitää rahaa käyttää sinne, tänne ja tuonne. Otankin vähän toisenlaisen tulokulman tähän koko asiaa, eli nyt tämä koronavirus ja tämä tilanne, joka meillä on, on tuonut myös meille uusia mahdollisuuksia. Voimme katsoa nyt rohkeasti ja ennakkoluulottomasti erilaisia asioita, mitä tässä kaupungissa tehdään. Voimme palveluita järjestää toisella tavalla. Voimme esimerkiksi rakentamista, rakentaminenhan on yksi kriittinen alue, koska koko rakennusala on Suomessakin varmaan vaikeuksissa lähivuosien aikana, mutta Helsingissä on kuitenkin vielä monia kohteita, joita voidaan toteuttaa. Sen takia tässä pitää myös ottaa yksityinen sektori entistä vahvemmin kumppaniksi kaupungin kanssa – ei niin että yksityinen sektori sanelee, vaan yhdessä hoidetaan niitä asioita ja yritetään viedä näitä asioita nopeasti eteenpäin.

17.6.2020

On ollut huolestuttavaa myös katsoa sitä, miten hitaasti nämä erilaiset prosessit tässä kaupungissa toteutuvat. Niitä pitäisi myös nopeuttaa tällaisia uudistuksia, mitä saamme. Nyt tällä hetkellä meillä tilanne on sikäli hyvä, että meillä ovat monet strategiat nyt kunnossa – meillä on kiinteistöstrategia ja koko kaupungin strategia on siinä vaiheessa – mutta sitten se toteuttaminen esimerkiksi budjettineuvottelujen jälkeen, kun budjetti on hyväksytty, pitäisi saada aikaisempaa paljon nopeammin käyntiin. Olen ihan varma, että kun rohkeasti tarkastelemme erilaisia asioita ennakkoluulottomasti, pääsemme tästä asiasta huomattavasti paremmin eteenpäin.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

Tässä kun on kuunnellut näitä käytettyjä puheenvuoroja, niin ryhmäpuheenvuoroja kuin sen jälkeen valtuutettujen käyttämiäkin puheenvuoroja, niin helposti tulee sellainen olo, että tätä tulevaa ensi vuotta katsotaan pikkaisen erilaisista näkövinkkeleistä. Tämä kevät on todellakin ollut poikkeuksellinen, niin kuin tässä monessa puheenvuorossa todettiin, mutta se, että minkälaisia johtopäätöksiä siitä vedetään, että mitä toimia jatkossa tarvitsemme, on pikkaisen erilaista eri valtuutettujen välillä.

Sinänsä voi yhtyä valtuutettu Rautavan puheenvuorossaan esittämään näkemykseen siitä, että meidän on otettava yksityinen sektori entistä vahvemmin mukaan yhteistyössä kaupungin kanssa toimien, mutta myös kolmas sektori. Järjestöt, erilaiset toimijat kolmannella sektorilla, niin minä kuuluttaisin myös sen perään, että he olisivat yhä paremmin meillä kumppaneina, mitä tahansa sitten teemmekään.

Mutta sitten taas siihen johtopäätökseen en voi yhtyä, että meidän pitäisi laittaa nyt rahahanat todella tiukoille. Tämä alkuvuosi on ollut erittäin hankala, ja on aivan päivänselvää, että olemme taloudellisesti todella haastavassa tilanteessa. Mutta myös ne seuraukset, mitkä tästä keväästä ovat tulleet – joita muutamat valtuutetut ovat erittäin hyvin omissa puheenvuoroissaan ovat kuvanneet – ovat sellaisia, että jos kiristämme taloutta, niin ne seuraukset tulevat olemaan entistä pahempia. Muutamissa ryhmäpuheenvuoroissa hyvin nostettiin esille se, että me emme saa toistaa 1990-luvun laman virheitä. Lomautukset, pitkä etäopiskelujakso, nämä 2 asiaa muun muassa näkyvät lasten, nuorten ja perheiden elämässä tällä hetkellä erittäin paljon haavoittuvuutta aiheuttavina tekijöinä. Sosiaalipalveluiden tarve on kasvanut, ja terveyspalveluiden jonot tulevat pitenemään hurjasti, kun meillä on ei-

17.6.2020

kiireellistä hoitoa siirretty eteenpäin. Tarve erilaisille palveluille on kasvanut, ei suinkaan vähentynyt.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Oikeastaan tähän valtuutettu Peltokorven puheenvuoroon siitä, että nyt ei tulisi laisinkaan tarkastella menorakennetta, niin en voi kyllä yhtyä. Sehän ei tarkoita välttämättä eikä pidäkään tarkoittaa sitä, että leikataan juuri sieltä peruspalveluista ja niistä olennaisista palveluista, vaan sitä, että ensinnäkin katsotaan se, onko meillä sellaisia palveluita, jotka eivät ole lakisääteisiä tai sellaisia palveluita, jotka ovat toissijaisia. Sitten toisekseen mielestäni tässä juuri valtuutettu Rautava käytti edellisen puheenvuoron siitä, että voidaan katsoa, mitä asioita voidaan tehdä toisin. Byrokratian vähentäminen, digitalisaatio, sähköisten palveluiden lisääminen, työ-toimintatapojen muutos, niin niillä päästään jo eteenpäin. Ei se aina tarkoita sitä, että ensimmäisenä nippaistaan sieltä peruskoulutuksesta tai varhaiskasvatuksesta.

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Meillä on edessä pitkä ilta, joten ainoastaan puutun muutamiin asioihin, jotka näissä ryhmäpuheenvuoroissa tulivat esiin. Siellä vihreiden edustaja ainakin arvioi Helsingin keskustan muuttamista kävelykaduksi. Ongelma oikeastaan liittyy läheisesti myös yritysten mahdollisuuksiin sen jälkeen toimia alueella. Kaivopuiston rantakadun tekeminen kävelykaduksi ja sinne liikenteen estäminen palvelee varmaan sen alueen yleisistä vapaa-ajanviettomahdollisuutta ja parantaa siellä oleskelua, mutta samalla täytyy muistaa, että varsinkin siinä vaiheessa kun Hernesaari rakentuu, sen alueen liikennesumput lisääntyvät, kortteliajot lisääntyvät, parkkipaikkojen etsiminen lisääntyy ja ilmansaasteet eivät ainkaan sillä alueella vähene.

Vaikka ajatellaan, että kävelykeskusta tai kävelykadut tuovat lisää pöhinää sille alueelle, niin se myös vaikuttaa suoraan siihen, miten esimerkiksi enemmän ostavat tai kodissaan siellä alueella asuvat ihmiset voivat omalla kotialueellaan toimia ja miten kaupat saavat asiakkaita. Tässä meidän pitäisi kuitenkin pyrkiä turvaamaan pienten yrittäjien

17.6.2020

mahdollisuus harjoittaa ammattiaan, ja toive olisi, että he pysyisivät myös täällä vanhalla Helsinginniellä, eivätkä kaikki lähtisi ostoskeskuksiin taikka – vielä pahempaa – Vantaalle pyörittämään yrityksiään. Eikä tämä ole pelkästään korona-ajan ongelma. Tämä tulee olemaan ensi vuonna myös yleisesti pienyritysten selviämisen ja työpaikkojen luomisen ongelma.

Toinen asia, johon puuttuisin, on se, että voisimme työllistää myös sillä, että järjestäisimme jonkin systeemin, jolla näitä kotona asuvia ihmisiä tällä hetkellä haettaisiin ulos. Minulle on tullut tosi monta puhelua viime viikon ja toissa viikon aikana, kun nämä helteet alkoivat, missä kysytään, missä olisi sellainen palvelu, mistä voi tilata ulkoiluttajia kotiin. Monet omaishoitajat ovat todella hädissään ja myös ihan oman jaksamisensa suhteen, mutta toivoisivat turvallisempaa ulkoiluttamista. Itse asiassa siihenkin liittyvät nämä kuljetuspalvelut, mistä juuri äsken puhuin, eli taksien pääseminen asiakkaiden oville niin että kotipalvelutyöntekijät pääsevät perille, ja sitä kautta myös nopeutetaan näiden ihmisten kulkemista kodista toiseen, nyt kun se kerrankin alkaa olla jo mahdollista.

Taloudesta. Nämä ovat pieniä asioita. On huomattavasti isompia linjauksia, mitä meidän tulee ensi vuoden budjettiin miettiä, mutta liikuntapalvelut ja kuntoutuspalvelut maksavat aina ainakin itsensä takaisin, ja siitä kiitän Helsingin kaupunkia, että liikkumisstrategia ja hyvinvointistrategia, johon vielä palaamme tänään, ovat aivan upeat työkalut toteuttaa helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä myös sellaisena aikana, kun talous ei toimi.

Kiitos.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Pyysin tosiaan vastauspuheenvuoroa valtuutettu Rantasen vastauspuheenvuoron aikana, koska hän viittasi minuun nimeltä ja tahallaan ilmeisesti väärinymmärsi omaa puheenvuoroani. En missään nimessä tapauksessa tarkoittanut sitä, ettei toimintoja voisi kehittää ja esimerkiksi siirtää digitaaliseksi palveluja. En suinkaan. Tarkoitin vain sitä, että jos teemme harkitsemattomasti leikkauksia peruspalveluihin, erityisesti lasten ja nuorten palveluihin, niin niillä voi olla kauaskantoiset seuraukset. Keskustan ryhmä päinvastoin on aina kannattanut sitä, että mietimme, miten kaikki toiminnot on järkevintä tehdä ja teemme niitä laajalla yhteistyöllä, monialaisella yhteistyöllä ja kehitämme palveluja

17.6.2020

sähköiseksi ja digitaaliseksi. Mutta on huomattava sekin, ettei tämään palvelujen kehittäminen ilmaiseksi tapahdu. Siihenkin tarvitaan aina voimavaroja – ja myös ihan puhdasta rahaa.

Valtuutettu Mia Nygård

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Kauppalehti uutisoi tänään, että pk-yrityksistä 13 % on edelleen vaarassa ajautua konkurssiin. Tämän siis kertoo Taloushallintoliiton kyselytutkimus. Samassa yhteydessä varoitellaan, että konkurssihakemusten määrä tulee kesän jälkeen yllättämään meidät kaikki. Olen keskustellut useiden helsinkiläisten kivijalkakauppiaiden kanssa, ja täällä yksi huoli on ollut se, että heillä ei ole laisinkaan varmaan, pystyykö kesän yli maksamaan niitä vuokratärastejä, mitä sinne on syntynyt, eli onko se kivijalkakauppa enää sitten elossa kesän jälkeen. Digitalisaatio toki tuo tähän uusia mahdollisuuksia sinne kivijalkakaupoillekin, mutta kyllähän ne kivijalkakaupat kuuluvat myös elävään kaupunkikuvaan. Mielestäni oleellista siellä on kivijalkakauppojen mahdollisimman helppo saavutettavuus. Ylipäätään koen tosi tärkeänä, että Helsingissä ymmärrämme, miten tärkeitä yritykset ja yrittäjyys ovat ihan koko yhteiskuntammekin hyvinvoinnille. Sen lisäksi konkreettisenä tekona, ja mitä täällä on jo aikaisemmissa puheenvuoroissa nostettu esiin, näen sen, että julkisissa hankinnoissa meillä on oltava pk-yrityksillä myös hyvät mahdollisuudet olla mukana tarjoamassa tuotteitaan ja palveluitaan.

Korona on kyllä koetellut meitä aika yllättäen, ja ne hallitukset, joissa itse istun mukana, olemme ottaneet poikkeusajan myötä tällaisen erinomaisen työkalun eli skenaariotyöskentelyn käyttöön, ja mielestäni tässä on oiva työkalumalli hyödynnettäväksi laajastikin ihan Helsingissä ja eri tahoilla.

Vielä lopuksi tein viime vuonna aloitteen liittyen poikien syrjäytymisen ehkäisyyn. Toivottavasti nämä toimenpiteet eivät ole jääneet nyt koronakriisin jalkoihin.

Kiitos.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

17.6.2020

Haluaisin nostaa esiin budjettitarpeita ja samalla nostaa tästä tarkastuskertomuksesta sieltä raportista esiin sen, että varhaiskasvatuksen henkilöstöpula voi vaarantaa varhaiskasvatuksen tavoitteet, jos osallistumisastetta ei esimerkiksi voida nostaa, jos tämä tilanne pysyy tällaisena. Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuus on ollut huonoa jo pitkään, ja nyt erityisesti ruotsinkielisellä puolella myös lastenhoitajien saatavuuden tilanne on ihan kriittinen. Toimiala on kuullut henkilöstöä ja selvittänyt, mitä pitäisi tehdä tämän tilanteen ratkaisemiseksi, ja osaa näistä toimenpiteistä on jo lähdetty toteuttamaan, mutta niistä vielä ratkaisemattomista haluaisin nostaa tässä budjetin käsittelyn yhteydessä esiin vakituisen varahenkilöstön määrän lisäämisen, työvaate-edun, kulttuuri- ja liikuntaedun sekä päiväkotitilojen pedagogisen toimivuuden arvioimisen.

Nyt kun meillä on tätä arvokasta tietoa siitä, mikä saisi tämän meille hyvin arvokkaan henkilöstön pysymään työssään, niin meidän tulee varmistaa, että hyödynnämme tätä tietoa, kun teemme nyt näitä budjettipäätöksiä. Koronatilanteesta huolimatta henkilöstöpula monilla ? jatkuu, ja kaupunkikehitysohjelmaa ? niin että huomioidaan sukupuolten väliset palkkaerot.

Kun taloustilanne on heikko, se näkyy aina sosiaalipalveluissa. Nyt juuri julkaistiin Sosiaalibarometri, jonka mukaan sosiaalityöntekijöitä huolestaa nyt korona-aikaan erityisesti tukea tarvitsevien lapsiperheiden, nuorten ja niiden ihmisten tilanne, joiden elämäntilanteessa on monia yhtäaikaisia ongelmia. Sosiaalipalveluita on keskeytetty ja siirretty verkkoon, ja arkielämää tukevien palveluiden puute on voinut johtaa monen elämäntilanteen kriisiytymiseen. Erityisesti yksinäisyys ja taloudelliset ongelmat huolettavat. Osana jälkihoitoa onkin varmistettava, että meillä on ensi vuonna riittävät resurssit niin aikuissosiaalityössä, lapsiperheiden ja nuorten palveluissa kuin mielenterveys- ja päihdepalveluissa.

Valtuutettu Dani Niskanen

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon Helsingin kaupunginvaltuutetut.

Ensiksi haluaisin sanoa niille valtuutetuille, jotka täällä ovat myös hallituspuolueiden kansanedustajia, ja toivoa, että voisitte viedä sinne hallitukseen viestiä, että kerta kaikkiaan tässä taloustilanteessa, missä nyt olemme, emme kaipa uusia tehtäviä Helsingille emmekä millekään muullekaan suomalaisille kunnille. Minusta on tosi ihmeellistä, että hallitus edelleen tässä tilanteessa, missä koronaviruksen kriisi on muuttanut talousnäkymämme todella huonoiksi, vie härkäpäisesti eteenpäin sellai-

17.6.2020

sia esityksiä, jotka lisäisivät kaupunkien tehtäviä – tässä tilanteessa, missä nykyisistäkin tehtävistä on vaikeuksia kunnilla suoriutua. Ehdotomasti pitäisi luopua tällaisista hankkeista ja toimia juuri päinvastoin eli nykyisiäkin tehtäviä pitäisi tarkastella kriittisesti. Nyt olisi aika siirtyä norminpurkuun ja katsoa, mitkä ovat sellaisia, joista pystyisimme luopumaan.

Sitten tästä elvytyksestä kaupunkitasolla voin sanoa, kun sitä täällä peräänkuulutetaan kovasti, niin mehän voisimme kokeilla sellaista veroelvytystä, eli laskisimme kuntaveroa määräaikaaisesti vaikka vuodeksi 1 prosenttiyksiköllä. Siinähan sitä saataisiin lisää tuloja helsinkiläisten käyttöön, ja helsinkiläiset voisivat käyttää sitä sitten helsinkiläisten yritysten, palveluiden ja tuotteiden ostamiseen. Sitä kautta saataisiin pyöriä pyörimään. Tämä lisäisi myös ostovoimaa, mistä vasemmisto usein tykkää. Tietysti myös työn vastaanottaminen tulisi kannattavammaksi, kun työn verotusta alennettaisiin. Tällaista esittäisin.

Kiitos paljon.

Valtuutettu Atte Kaleva

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos valtuutettu Vartiainen siinä ryhmäpuheenvuorosta, jonka hän siellä salissa piti. Se oli täyttä asiaa. Kyllä nyt on ymmärrettävä se, että ei voida lisätä menoja ihan holtittomasti. Päinvastoin niitä pitää nyt karsia, ja toivottavasti kaikki valtuutetut tämän ymmärtävät täällä.

Minulla on tällainen oma talousarvioaloite, jonka tein, liittyen Malmin lentokentän säilyttämiseen ilmailukäytössä. Se on tärkeää paitsi Helsingin, koko eteläisen Suomen näkökulmasta. Helsinki ja koko eteläinen Suomi tarvitsevat tulevaisuudessa pienemmälle ja hitaammalle kaulustolle sopivan kiireettömän kakkoskentän, josta voidaan lentää lähimetroihin vaikka nyt sähköisesti sähkökalustolla. Malmille jo muodostunutta ilmailuosaamista on myös tärkeä kehittää ? eteläisen Suomen mittakaavassa poikkeuksellisen laajaa yhtenäistä niittyalueita harvinaisine ja uhanalaisine kasveineen ja eläimineen – ja Longinojasta nyt puhumattakaan.

Tähän niittyalueeseen nimenomaan on huomattava, että näitä luontoarvoja ei ole toistaiseksi kattavasti selvitetty kokonaisuutena. Toistaiseksi nämä tehdyt selvitykset ovat sekä tämän alueen yhtenäisen laajan niittyalueen monimuotoisen biotoopin kokonaisuuden että sitten useiden suojeltujen lajien ja luontotyyppien osalta varsin suppeat ja sen

17.6.2020

takia puutteelliset. Toivon, että tämä tekemäni aloitteen mukaisesti vuoden 2020 talousarviossa kaupunki kohdentaa tarvittavat määrärahat tämän Malmin lentokentän alueen luontoarvojen kattavaan kokonaisselvitykseen sisältäen kentän välittömän lähialueen, erityisesti Longinojan valuma-alueineen. Tämä ei ole mitenkään kovin hintava rasti, mutta tämä on tärkeä tehdä nyt, jotta ne puheenvuorot, mitä siellä salissakin on esitetty siitä, että kun tämä Malmin lentokenttä rakennetaan, niin silloin ei menetettäisi minkäänlaisia luontoarvoja tai menetettäisi monimuotoista biotooppia, että ne puheenvuorot ? .

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Halusin vastata valtuutettu Niskaselle, että nyt ei kyllä uskalla laskea veroa ollenkaan, koska nykyhallitushan haluaa ? siitä 2 vuoden päästä 12,63, eli eihän siitä jää mitään jäljelle. Jos tästä jää nyt 5,4 jäljelle, niin sitten jos me laskemme ? jää entistä vähemmän jäljelle. Nyt ei kyllä uskalla tehdä mitään veroäyrille tällä hetkellä.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Kiitos, puheenjohtaja. Arvoiset valtuutetut.

Kiitos tästä keskustelusta, jossa on tuotu paljon esille sitä, miten erityisesti sosiaali- ja terveystoimessa meillä on erilaista palvelutarpeen kasvua, ja tietenkin kaikista selkein ja ennennäkemättömin on ollut se, mikä on tullut koronaviruksen myötä. Terveyspalveluissa meillä tulee olemaan hoitovajetta, jota on paikattava tänä vuonna jo sekä kiireettömässä hoidossa terveysasemilla, erityisesti suun terveydenhuollossa, jossa on jouduttu hyvin paljon kiireetöntä hoitoa täysinkin lopettamaan – nyt sitä hiljalleen ollaan myös lisäämässä ja vähitellen avaamassa hammashoitoloita, kun se voidaan turvallisesti tehdä – ja tietenkin myös erikoissairaanhoidossa.

Yhtä lailla sosiaalipalveluissa on erilaista palvelutarpeen kasvua, joka tulee ehkä vasta näkyväksi syksyn aikana, ja täällä monessa puheenvuorossa onkin tuotu esille niitä vaikeita tilanteita, joita esimerkiksi päihde- ja psykiatrian palveluiden piirissä ovat helsinkiläiset tai sosiaalityössä omaishoitajat ja niin edelleen, lapsiperheet, joutuvat kohtaamaan, ja tähän meidän ensi vuonnakin on panostettava. Sen lisäksi

17.6.2020

tietenkin ikääntyminen ei yllätä meitä, mutta ensi vuonna on yli 75-vuotiaiden kasvu kaikista suurinta Helsingissä, kun suuret ikäluokat täyttävät 75, ja tietenkin siihenkin on yhtä lailla panostettava.

Täällä on monessa puheenvuorossa tuotu esille sitä, miten sosiaali- ja terveydenhuollossa työntekijämme eivät ole saaneet tulospalkkioita, ja itsekin pidän sitä epärealistisena, ja haluan ehkä vielä valtuutetuille tuoda sen taustan, mistä tämä johtuu. Se ei johdu koronasta, vaikka erityisen epärealistiselta se tuntuu tietenkin tänä vuonna, kun työntekijämme ovat olleet tämän kriisin etulinjassa tekemässä töitä. Tulospalkkiojärjestelmämme viime vuonna perustui siis siihen, että budjettia ei tule ylittää, ja valitettavasti lastensuojelussa, vammaispalveluissa, monissa muissakin palveluissa budjetti ylittyi, ja tietenkin tämä on muillakin toimialoilla ollut valitettavasti joinakin vuosina todellisuutta. Tämä järjestelmä korjataan. Siitä on hyvinkin laaja näkemys, että se epärealisuus ja yhdenvertaisuus työntekijäryhmien välillä, mitä toimialoilla on ollut nimenomaan budjetin pysymisen kanssa, on syytä korjata. Mutta vielä haluan painottaa: tämä ei varsinaisesti koronasta johtunut.

Sitten vielä yksi näkökulma. Meillä eilen sote-lautakunnassa ja myös kasko-lautakunnassa esiteltiin niitä toimenpiteitä, mitä valtuustokin on meiltä moneen kertaan kuuluttanut, eli muutosta lasten ja nuorten mielenterveyden palveluketjuumme, joka tällä hetkellä kuormittuu aivan liikaa erikoissairaanhoidon, jossa ei pystytä vastaamaan palvelun kysyntään, ja vastaavasti peruspalvelut vaativat vahvistamista. Meillä on ollut hyvin laaja asiantuntijaryhmä sekä sote- ja kaskosta että HUSista tekemässä tätä mielenterveyden palveluketjun työtä, ja ajatuksena siinä olisi siis siirtää painopistettä takaisin tänne peruspalveluihin ja varhaisempaan hoitoon. Se tulee vaatimaan myös tiettyjä resursseja, jotta saadaan pitkällä tähtäimellä tietenkin inhimillisempää hoitoa, nopeammin tukea lapsille ja nuorille ja sitten myös kustannusten säästöjä, kun hoitoa saa nimenomaan sieltä peruspalveluista eikä esimerkiksi ajautua vaikeisiin tilanteisiin lastensuojeluun ja niin edelleen. Tähän toivon myös valtuutetuilta ymmärrystä seurata tätä pitkää ja laajaa prosessia, joka vaatii panostustamme.

Kiitos.

Pormestari Jan Vapaavuori

Ärade ordförande.

Haluan kiittää valtuustoa rakentavasta ja hyvin yhteistyöhakuisesta keskustelusta. Minusta on ollut hyvin arvokasta se, että täällä on ollut

17.6.2020

hyvin yhteinen tilannekuva siitä, että tilanne on tällä hetkellä varsin vakava. Se on vakava ennen kaikkea sen takia, että meillä samaan aikaan menot koronakriisin takia lisääntyvät, että sitten tulot verotulojen tippumisen myötä vähenevät, mikä toki on tyypillistä kaikille kriiseille. Vaikeusastetta lisää se, joka sekin on toisaalta tyypillistä kaikille kriiseille, että niitten seurauksena yleensä syntyy uusia sosiaalisia ongelmia, joihin täälläkin keskustelussa on aivan oikein viitattu, jotka toisaalta aiheuttavat lisää tarpeita ja resurssipaineita, mutta samaan aikaan riskinä on myös se, että syntyy pitempiaikaista heikkoa työllisyyskehitystä, joka osaltaan sitten taas johtaa pitempiaikaiseen heikompaan verotulojen kehitykseen.

Tästä huolimatta olen täysin vakuuttunut, että kyllä me tästä selviämme. Tälle antaa tukea myös se, että minusta täällä on hyvin yhteinen näkemys siitä, että se, että olemme Helsinkinä, maan pääkaupunkina olennaisesti paremmassa asemassa kuitenkin ottamaan vastaan tämän iskun kuin useimmat muut kaupungit tässä maassa – ja itse asiassa aika monessa muussakin maassa – perustuu siihen, että täällä on harrastettu pitkäjänteistä ja vastuullista talouspolitiikkaa ja elinkeinopolitiikkaa, ja ilokseni huomaa, että tämä tilannekuva on jaettu tämän valtuuston kaikilla eri laidoilla. Olin myös ainakin lukevinani keskustelua sillä lailla, että yhteisesti linjattiin myös näin, että tätä vastuullista taloudenpitoa jatkamalla parhaiten tästä eteenpäinkin pääsemme.

Täällä joitakin puheenvuoroja käytettiin, joissa varoiteltiin menemästä leikkaus- tai näivetykslinjalle. Mielestäni nämä ovat aivan turhia puheita, koska kukaan ei ole sellaista missään esittänyt. Oli sitten ehkä myös joitakin sellaisia puheenvuoroja, jotka ajattelivat, että nyt on aika ihan kauheasti lisätä menoja. Ne taas ovat kovin kovassa ristiriidassa kaiken sen kanssa, mitä täällä keskimäärin on sanottu.

Helsingin kaupunki on erittäin hieno, hyvä kaupunki. Maailman onnellisin kaupunki. Kaupunki, joka pärjää monissa, monissa kansainvälisissä vertailuissa. Elävä, kiehtova, kansainvälinen, moderni kaupunki, jonka menestyminen kansainvälisessä kilpailussa jatkossa on paitsi kaupungille itselleen myös koko tälle maalle ehdottoman tärkeitä. Olen täysin vakuuttunut, että siinä kisassa me pärjäämme, kunhan vain jaksamme pitää huolta vastuullisesta taloudenpidosta, joka ei tarkoita siis mitään dramaattisia leikkaus- tai sopeutustoimia – ainoastaan hillittyä sellaista tiukkaa menokuria, mitä aina aikaisemminkin kriisien aikana on tehty, ja sitten samalla sitä, että osaamme ja uskallamme vaalia niitä tämän kaupungin ja maan hienoja vahvuuksia, jotka lähtevät luotettavuudesta, ennustettavuudesta, toimivuudesta, turvallisuudesta, joitten arvo tämän kriisin myötä myös globaalissa kilpailussa tulee kasvamaan.

17.6.2020

69–70 §

Esityslistan asiat nro 6–7

VUODEN 2019 ARVIOINTIKERTOMUKSEN JA TILINTARKASTUSKERTOMUKSEN KÄSITTELY SEKÄ VASTUUVAPAUS VUODELTA 2019

HELSINGIN KAUPUNGIN VUODEN 2019 TILINPÄÄTÖKSEN HYVÄKSYMINEN

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Dan Koivulaakso

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuustokollegat.

Tarkastuslautakunnan puheenjohtajana minulla on ilo ja kunnia esitellä muutama huomio tämän vuoden arviointikertomuksesta. Ensin haluan kuitenkin kiittää tarkastusvirastoa jälleen kerran erinomaisesta työstä. Vaikka jo käsittelimme talousarviota, niin on silti syytä todeta, että arviointikertomuksen mukaan kaupungin talous on pysynyt vahvana, pitkäaikaisen velan määrä on emokaupungissa saatu vähenemään usean vuoden ajan, vaikka investointimenot ovat kasvaneet. Vakaalla pohjalla oleva talous toimii puskurina koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan seurauksille kaupungin palveluissa vuonna 2020, ja lisäksi on vaikutuksia kunnallis- ja yhteisöveron tuottoon, mutta tämä on siis huomioitu vähän laajemmin kuin joissain puheenvuoroissa tuotiin äsken esiin tässä arviointikertomuksessa.

Tutulla tavalla tarkastuslautakunnan suosituksiin, joita olemme tässä arviointikertomuksessa tehneet ison liudan, on myös suhtauduttu lähtökohtaisesti ja valtaosin myönteisesti kaupunginhallituksessa ja toimialoilla. Näin myös julkisuudessa esillä olleisiin kaupungin johtamisjärjestelmän kehittämiseen liittyviin suosituksiin ja lisäksi arviointiaiheisiin, jotka koskevat liikunta- ja kulttuuripalvelujen omistajaohjausta ja kokonaisuutta, varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumista, lapsiperheiden kotouttamisen kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla esteettömyyttä, digitaalisten asiointipalveluiden laatua, terveydenhuollon sähköisiä asiointipalveluita ja digitalisaation toteutumista perusopetuksessa, niin

17.6.2020

näihin liittyviä arviointikertomuksen suosituksia on jo alettu toteuttaa tai ne on hyväksytty toteutettaviksi.

Seuraavaksi voisin poimia esimerkinomaisesti käsittelyyn joitain sellaisia asioita, joissa suosituksia ei ole sellaisenaan hyväksytty, ja tämä luettelo ei sitten taas ole tyhjentävä. Eli tässä tilankäytön tiivistämisessä tarkastuslautakunta suositteli, että päiväkotien peruskorjauksessa ja rakentamisessa pitää varmistaa, että erityisesti pienistä lapsista koostuville ryhmille on riittävästi rajattavissa olevia ja rauhallisia tiloja. Tässä sitten kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että päiväkotien tilankäytön suunnitelmissa nojataan varhaiskasvatuksen tilaohjeisiin, ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla taas viitattiin rakentamisen viivästymiseen suunnitteluresurssien vähyyden vuoksi. Tämä on hyvä esimerkki, mitä arviointitoiminnalla voidaan saada esiin siitä, että kun toimialojen välille syntyy tällaisia rajoja, joita eivät välttämättä kuntalaiset käyttäessään palveluita osaa tai ymmärrä ajatella, niin meidän on täällä päätöksenteon portaissa osattava nämä ratkaista. Tämä oli yksi esimerkki sellaisesta, missä ei ollut ihan täysin arviointikertomuksen mukaisia suosituksia ikään kuin hyväksytty lähtökohdiltaankaan. Tämä sitten korvan taakse meille kaikille.

Suurten liikennehankkeiden osalta tarkastuslautakunta katsoo, että liikennehankkeiden kustannusten ja aikataulujen seuranta pitää järjestää suunnittelun käynnistymisestä aina hankkeen valmistumiseen asti ja että näissä suurissa hankkeissa pitää varmistua pysyminen aikataulussa ja budjetissa erityisesti parantamalla hankkeiden alkuvaiheen suunnitteluprosessia sekä investoimalla riittävästi jo suunnitteluvaiheessa. Tässäkin kaupunginhallitus oli samaa mieltä tästä suosituksesta, ja tämä on hyvä lähtökohta sitten kun on ollut meilläkin paljon valtuustossa ajoittain keskustelua siitä, onko hankkeiden budjetti realistisella tolalla, kun ne laitetaan käyntiin, kun sitten myöhemmin tulee näitä kustannus-ylityksiä suhteessa siihen alkuperäiseen, ei välttämättä kaikilta osin useita vuosia myöhemmin enää realistiselta vaikuttavaan budjettiin.

Tilahankkeiden käsittelyohje tullaan uudistamaan, mikä sitten taas parantaa suurten tilahankkeiden toteuttamisprosessia kustannusten ja aikataulujen suhteen. Tämä siis näissä vastauksissa arviointikertomukseen.

Summa summarum, arviointikertomuksen suosituksiin suhtaudutaan kaupungin toimielimissä vakavasti, mikä on tietysti hyvä asia, ja ?
jatketään tietysti seuranta suositusten noudattamisesta kuten tähänkin asti. Joulukuun loppuun mennessä saamme sitten tästä toiminnasta vastaavilta henkilöiltä selvityksen, ja sitten voimme yhdessä punnita asiaa.

17.6.2020

Kiitos.

Pormestari Jan Vapaavuori

Puheenjohtaja. Valtuutetut.

Tarkastuslautakunta on tällä kertaa monen muun ohella kiinnittänyt huomiota kaupungin uuteen johtamisjärjestelmään. Tämä ei ole ensimmäinen eikä viimeinen raportti aiheesta, vaan niitä on tehty ja tekeillä monia muitakin. Hyvä näin. Kaupungin isoimpiin kuuluvan uudistuksen vaikutuksia on hyvä selvittää laajasti, analysoida niitä ja arvioida, miten on mennyt. Huomasin asiasta annetussa tiedotteessakin todetun ja muutenkin keskustelussa esille nostetun, että uudistus on vaikuttanut kaupungin johtamiseen. Tämä ei ole yllätys. Itse asiassa uudistuksen tarkoituksena olikin vaikuttaa kaupungin johtamiseen.

Vaikka kokonaisuuden arviointi on vielä pahasti kesken, nyt voidaan jo tehdä tiettyjä johtopäätöksiä. Uusi johtamisjärjestelmä on tuonut Helsinkiin paljon hyvää. Kaupungin päätöksentekoon on saatu ketteryyttä ja nopeutta. Yhdessä tekeminen on lisääntynyt. Toimintamme on entistä strategisempaa, osaamme katsoa pidemmälle ja kokonaisvaltaisemmin. Tiedolla johtamiseen on aiempaa parempia välineitä. Edunvalvontamme on tehostunut. Osallistamme kaupunkilaisia entistä enemmän. Olemme aiempaa kansainvälisempi kaupunki. Digitalisaatio on ottanut harppauksia eteenpäin. Poliittinen johtajuus on vahvistunut.

Tarkastuslautakunta totesi, että toimialojen ohjaus ja kaupungin toimintamalli ovat kehittyneet myös johtamisjärjestelmä- ja organisaatiouudistuksen tavoitteiden mukaisesti. Parhaiten on toteutunut tavoite kaupunkikokonaisuuden paremmasta ohjattavuudesta. Tällä on erityisen suuri merkitys yhä monimutkaisemmassa ja nopeammin muuttuvassa maailmassa.

Erityisesti kaupungin johtoryhmyöskentelyn koetaan parantaneen ohjausta. On hyvä huomata, että tämä instituutio ei sisältynyt uudistukseen itseensä. Niin johtoryhmä kuin eräät muutkin uudet yhdessä tekemistä edistäneet hyödylliset koordinaatioelimet ovat minun perustamiani. Olen tietoisesti halunnut modernisoida kaupungin johtamisjärjestelmää statuuttimme puitteissa tavalla, joka mahdollistaa laajempien joukkojen täysipainoisen osallistumisen valmistelua koskeviin kaupungin linjanvetoihin tinkimättä kuitenkaan liikaa valtuuston selkeästä tahdonilmaisesta, jonka mukaan valmistelu ja päätöksenteko pitää kaupungissa selkeästi erottaa toisistaan. Strategiaosaston, viestintäosaston sekä digiyksikön ja kansainvälisten asiain yksikön perustamiset se-

17.6.2020

kä HR:n uudelleenorganisointi ovat myös esimerkkejä kauden aikana toteutetuista muista valmistelua ryhdistäneistä ja kaupunkiyhteistä tekemistä edistäneistä uudistuksista.

Kaikessa on haasteensa. Toimialamalli sekä johtamisjärjestelmämme ja pormestarimalli osana sitä ovat olleet käytössä vasta muutaman vuoden. Meidän tulee hyväksyä, että malli ei ole täydellinen, kuten mikään malli ei ole. Tämä meillä kuitenkin nyt on. Tätä edellinen valtuusto halusi. Ja viime kädessä on aina kyse ihmisistä ja siitä, miten he erilaiset paikat haltuunsa ottavat.

Apulaispormestarin roolin epäselvyys nousi selvästi esiin tarkastusvaliokunnan lausunnossa. Se on epäselvä jopa osalle kaupungin työntekijöistä. Selvää on, että meidän pitää pystyä viestimään selkeämmin, mitkä tehtävät kuuluvat kenenkin vastuulle. Kysymys ei ole helppo. ”Apulaispormestareilla ei ole toimivaltaa ohjata toimialoja, mutta heidän ohjausvaltaansa kohdistuu silti odotuksia”, kuten tarkastuslautakunta sanotarkasti toteaa. Tätäkin asiaa tarkemmin pohdittaessa on kuitenkin tärkeä erottaa toisistaan tarkoituksenmukaisuus- ja tyylikysymykset sekä kysymykset, jotka liittyvät hyväksymiemme säännösten mukaiseen tai niiden vastaiseen toimintaan.

Mikään malli ei ole staattinen. Maailma muuttuu, ja organisaatioiden tulee kehittyä samassa tahdissa. Helsingissä pormestarimalli on käytössä ensimmäistä kauttaan. Tampereella malli otettiin käyttöön 13 vuotta sitten, ja sitä on matkan varrella moneen kertaan muokattu. Demokrati-an olemukseen kuuluu, että malleja voidaan muuttaa ja kehittää – toivottavasti kuitenkin viisaasti ja harkiten. Oikeusvaltion olemukseen puolestaan kuuluu, että kulloisiakin malleja on aina tinkimättömästi noudatettava. Vielä on hyvä korostaa sitä, että mikään malli ei itsessään tuota täydellistä lopputulosta. Siksi strategiassamme vahvasti esille nostettu kulttuurimuutos ja kaupungin johdonmukainen modernisointi ovat aina tärkeitä siinä missä mallin virittelykin.

Valtuutettu Pilvi Torsti

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan alkuun toivoisin, että voimme käyttää vähän pidempiä puheenvuoroja huomioiden asian merkityksellisyys ja kun emme saa käyttää niitä pöntöstä, mutta se on toki puheenjohtajan ratkaistavissa.

Hyvät kanssavaltuutetut.

17.6.2020

Yleensä ajattelen päättäjänä, että on tärkeä fokusoida lähinnä tulevaisuuteen eikä juuri haikailla menneitä, mutta tämän arviointiraportin Helsingin johtamista koskevan osion osalta on kuitenkin pakko katsoa sekä menneeseen että tulevaan.

Aloittaisin kuitenkin nykyisyydestä. Helsingin istuva pormestari ja apulaispormestarit ovat esiintyneet mediassa viime viikkoina tiheään. Viesti tuntuu olevan sama, minkä voi lukea tästä arvioinnista ja vuosi sitten pidetyn valtuuston puolivälitarkastelun arvioinneista. Demokratian lisäämisen nimissä ajettu pormestari malli on toteutunut ennen muuta yhden henkilön valtaa korostavana mallina. Sisäisen ilmapiirin lisäksi kaupungin ja kaupunkilaisten etu ja edunvalvonta vaikuttaa joiltain osin huolestuttavalta. Myös arviointikertomus toteaa pormestarin vahvan roolin, tyytymättömyyden kansliapäällikköön, apulaispormestarien roolin epäselvyyden ja ongelmat työnjaossa kaupunginkanslian ja toimialojen välillä. Meillä siis näyttää olevan ilmiselvä valuvika sekä mallissa että tavassa ja kulttuurissa, jolla sitä toteutetaan.

Entä se menneisyys? Istuin itse edellisellä kaudella tätä mallia valmistelleessa johtamisen jaostossa. Oliko tämä valuvika nähtävissä? Oli. Oliko sille jotain tehtävissä? Oli. Pyrimmekö tekemään? Kyllä. Maaliskuussa 2016 tässä salissa esitettiin muotoilua: "Kaupunginhallituksessa esittelijöinä toimivat asioiden valmistelusta vastaavat toimialajohtajat, jolloin apulaispormestarit ovat heidän esimiehiään substanssiasioissa. Kansliapäällikkö esittelee kanslian asiat. Hän on keskushallinnon toimialajohtaja ja toimialajohtajien hallinnollinen esimies. Mikäli pormestari tai apulaispormestari ei hyväksy alaisensa toimialajohtajan esitystä tai johtamansa lautakunnan päätöstä, hän tekee kaupunginhallituksessa vastaesityksen, ja kaupunginhallituksen enemmistö muuttaa päätöksen haluamaansa muotoon. Toimialajohtajat ovat substanssiasioissa vastuussa apulaispormestareille ja toimialalautakunnalle." Tämä esitys hävisi silloin äänin 53–23, 2 tyhjää. Sen sijaan valittiin malli, joka nimenomaan keskitti vallan pormestarille ja kansliapäällikölle ja jätti apulaispormestarien aseman ongelmalliseksi.

Kun nyt luin tarkastuslautakunnan arviointia, se näyttää ostavan esille ongelmia juuri näissä asioissa ja kiittävän myös monia asioita, kuten pormestari toi esille. Lisäksi todetaan, että kansliapäällikön työkuorma on valtaisa, vaikka hän ei ole erikseen mitenkään ottanut tehtäviä ja valtaa ja toisaalta, että pormestari on ottanut de facto valtaa, jota on myös tarjottu. Apulaispormestarien roolia voisi vahvistaa vain palamalla esittelyoikeuksiin.

Joten, hyvät valtuutetut, johtopäätökseni on, että järjestelmässä on valuvika, joka on kyllä aika hankala korjata. Joten tulevaan lopuksi näen 2

17.6.2020

ratkaisua. Ensiksi pormestari ja kansliapäällikkö toteavat nämä ongelmat ja aloittavat valmistelun, jolla valuvikaa oikeasti korjataan, ja toiseksi, koska valuvian korjaaminen joka tapauksessa vie aikaa, ratkaisevaksi nyt muodostuu kulttuuri, jota pormestari ja kansliapäällikkö kaupungin johdossa vaalivat ja jota apulaispormestarit myös edellyttävät. Toivon, että tästä arvioinnista alkaa sellainen luottamuksen kulttuurin rakentaminen, joka rakentaa Helsinkiä, jota johdetaan todella avoimesti, demokraattisesti ja vaikuttavasti.

Kiitos.

Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

On aivan totta, niin kuin Pilvi Torsti tässä totesi, että on hyvä, että annetaan aikaa tällä tärkeälle keskustelulle nimenomaan tästä johtamisjärjestelmästä ja mallista. Ehkä itse vähän hämmennyin tuossa pormestaria kuunnellessani, kun tämän arviointikertomuksen kritiikki tätä järjestelmää kohtaan oli aika painava, ja sen sijaan, että pormestari olisi tähän kritiikkiin ikään kuin tarttunut ja avoimesti myöntänyt, että totta, tässä ongelmia – nöyrästi myöntänyt tämän – niin sen sijaan hän pyrki kaikin tavoin osoittamaan, kuinka hieno malli se on. Tämä Pilvi Torstin puheenvuoro oli erittäin hyvä, ja todellakin toivon, että nyt tämä arviointikertomuksen kritiikki otetaan hyvin vakavasti ja pohditaan, miten tätä johtamisjärjestelmää lähdetään parantamaan. Tämän pormestarimallin ensisijainen tarkoitus oli nimenomaan vahvistaa valtuuston valtaa, ja tällä hetkellä se ei näytä toteutuvan.

Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos, pormestari, ja kiitos tarkastuslautakunnalle. Minusta tämä raportti oli, arviointikertomus oli hyvä, ja on hyvä, että tässä nostettiin tämä johtamisjärjestelmämme ja sen haasteet esiin. Kuten tuossa pormestari totesi, että tämä on nyt ollut voimassa vasta sen 3 vuotta, ja pidän tätä ajankohtaa oikeana tämän mallin arvioimiselle ja sille, että pitääkö tähän tehdä jotain muutoksia. Toisin kuin valtuutettu Honkasalo, minä kyllä näen, että olemme onnistuneet siinä, että demokraattisten päätöksentekijöiden valta on tässä kasvanut. Kyllä mielestäni tämä uusi malli tuo valtuuston voimasuhteet huomattavasti paremmin näkyviin ja

17.6.2020

siihen, että meillä on politiikka palannut politiikkaan, ja en pidä sitä ol-
lenkaan huonona asiana.

Kiitos.

Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)

Puheenjohtaja. Valtuutetut.

Ehkä vielä jatkona valtuutettu ennen kaikkea Rissaselle tästä ajoituk-
sesta. Meillähän oli vuosi sitten tosiaan puolivälitarkastelun yhteydessä
ihan jonkinlainen määräkin aineistoa, jota silloin ehkä käsiteltiin aika
kuitenkin vähäeleisesti, ja nyt meillä on toisaalta sitten se kaikkein kes-
keisin eli tämä tutkimuksellinen anti vielä tulossa ymmärtääkseni tämän
vuoden loppuun mennessä, jos se alkuperäinen piti paikkansa. Pakko
todeta, että aika paljon tehtiin töitä, että silloin saatiin yksimielisyys sii-
tä, että tarvitaan tutkimuksellinen, vakavamielinen arvio Hankenilta, ja
se on varmaan sitten se kohta, jossa on syytä katsoa näitä eri ulottu-
vuuksia. Demokratia on aika moniulotteinen seikka, ja on mahdotonta
todeta, että demokratia lisääntyi tai vahvistui. Se tietyillä ulottuvuuksilla
kehittyy ja maailmakin muuttuu, niin kuin pormestari totesi, mutta odo-
tan ainakin sitä Hankenin arvioita, ennen kuin lähdetään vielä katso-
maan tarkemmin näitä yksityiskohtia.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ehkä viittaisin nimenomaan siihen, että totta kai on hyvä käydä erilais-
ten arviointien yhteydessä keskustelua mallien toimivuudesta. Mehän
sovimme valtuustokauden alussa, että tarkastelemme strategian puoli-
väliarvioinnin yhteydessä myös näitä kysymyksiä toimialamalliin siirty-
misestä, johtamisjärjestelmästä, ja me yksimielisesti minusta pää-
dyimme vuosi sitten siinä tarkastelussa siihen, että joitain kysymyksiä
on hyvä vielä katsoa, mutta että ? muutoksia ei tällä saadulla ko-
kemuksella nähty tarpeelliseksi. Nyt ehkä tähän täytyy, oikein kiinnitin
tähän huomiota, ja tietyiltä tarkastusviraston edustajilta, kun he meille
tätä esittelivät ryhmälle, niin tähän perustuu käytännössä ylimmän
virkamiesjohdon ? . Eli täytyy myös muistaa, että tämä ei ole laaja-
alainen näkemys samalla tavalla kuin vaikka viime vuoden tarkastelun
pohjaksi tehtyjä asioita, joissa luottamushenkilöitäkin on haastateltu, ja
on hyvä aina muistaa, kenen sanomisia on puettu kertomuksen muo-
toon.

17.6.2020

Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Minä ehkä halusin viitata omalta osaltani tämän ajankohdan kanssa siihen, että minusta tämä on parempi ajankohta nyt kuin olisi ollut silloin vuosi sitten, jolloin oli vasta 2 vuotta ollut malli voimassa. Että sen osalta. Vielä totean sen, että vastasin, ehkä valtuutettu Torsti totesi sen, että onko politiikkaa ja onko demokratiaa tullut, niin sehän on aina tietysti, se on subjektiivinen käsitys ja miten sen sitten kukin kokee. Mutta kuten tässä on nyt tullut esiin, on hyvä sauma katsoa sitä, tarvitaanko jotain viilauksia vai ei.

Kiitos.

Valtuutettu Anna Vuorjoki (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tarkastuslautakunnalla on hyvin merkittävä rooli tässä järjestelmäsämme esimerkiksi kaupunginhallituksesta tietyllä tavalla erillisenä ja ulkopuolisena tahona ja sitä kautta myös vahvuus tehdä sellaisia arviointoja, jotka voivat tuoda meille jotakin uutta ja tärkeätä näkökulmaa. Sen takia pidän pikkaisen ongelmallisena sitä ajatusta, että jos olemme vuosi sitten kaupunginhallituksessa yksimielisestä päätyneet johonkin, niin ikään kuin emme voisi muuttaa sitä näkemystä sen perusteella, mitä tarkastuslautakunta meille tuottaa. Kyllä jos puhutaan näin isosta asiasta kuin kaupungin johtamisjärjestelmän toimivuudesta, niin kyllä se on asia, jota meidän pitää pystyä jatkuvasti arvioimaan sen tiedon varassa, mitä meille erilaisista arvioinneista ja eri suunnista tulee.

Valtuutettu Veronika Honkasalo (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen aivan samaa mieltä Rissasen kanssa siitä, että uusi pormestari-malli on ikään kuin selkeyttänyt tätä poliittista kuviota – se on selvä – mutta kun on istunut kaupunginhallituksessa sekä viime kaudella että nyt, niin kyllä siellä näkee konkreettisesti, mihin tämä on johtanut nimenomaan sen vallan keskittymisen näkökulmasta. Mielestäni oli erinomainen pointti tämä Pilvi Torstin pointti, jossa hän korosti sitä, että on

17.6.2020

todella onneksi tämä akateeminen tutkimus tulossa vielä, ja sekin on oiva ajankohta sitten palata siihen vielä ennen seuraavaa valtuustokautta ja todella yhdessä korjata nämä ongelmat liittyen nyt erityisesti apulaispormestareiden rooliin.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä uusi järjestelmä oli viime vuonna, vuosi sitten tarkastelussa puolivälin mukaan. Meillä oli kaikilla mahdollisuus koota ajatuksemme sen kehittämisestä. Nyt on mennyt vuosi, ja yhtäkkiä kun vaalit lähestyvät, niin kovasti on löytynyt ongelmia. Otan 2 asiaa esiin, joissa on todella onnistuttu. On onnistuttu ketteryudessa ja aikatauluissa. Asiat ovat nykyisin etenemässä paljon aiempaa nopeammin, ja se johtuu tästä pormestarihallinnasta. On joku vastuullinen henkilö ja kasvot, ja on olemassa nämä organisaatiot, jotka ovat sillä lailla laajempia, että ne toimivat yhteen.

Ja toinen, omalta kohdaltani olen kokenut, että yhteistyö kuntayhtymien kanssa, tässä yhteydessä HUSin kanssa, kiitän koko sote-toimialaa mutta myös apulaispormestaria, että tämä toimintatapa on selkeästi parempi kuin aiemmin. Katson, että sekä liikenteen että vesien että sairaanhoidon kuntayhtymät ovat olennainen osa helsinkiläisten palveluja. Tässä on parannusta.

Valtuutettu Pilvi Torsti

Selvä, arvoisa puheenjohtaja.

Ensin ehkä valtuutettu Urholle totean, että aika monet vaalit tässä ovat olleet välissä. Olen tainnut olla kutakuinkin samoilla linjoilla tässä aihepiirissä jostain vuodesta 2012 tai 2013 alkaen, ja siihen liittyen en usko, että ihan viilaukset riittävät valuvikojen korjaamiseen, jotka ovat olleet kanssa aika pitkään nähtävissä, ja nyt näemme niitä konkretiassa. Olemme nähneet myös hyviä ulottuvuuksia, ja ne ovat kanssa sitten tietysti hyvä nostaa esiin.

Lopuksi tähän kommenttipuheenvuoroon ja vastauspuheenvuoroon vielä. Ehkä tästä eri henkilöillä on varmaan hyvin erilaisia kokemuksia. Itse on sanottava, että koen, että luottamushenkilön sitoutuminen kaupungin yhteisiin päätöksiin jossain määrin ehkä on heikentynyt ja haptunut. Minusta kelpaa esimerkiksi vaikka nyt tämä Lapinlahden sai-

17.6.2020

raalaratkaisumme, joka edelleen on ikään kuin kesken. Uskon, että aiemmassa helsinkiläisessä kulttuurissa olisimme neuvotelleet ratkaisun jollain tavalla yhteisesti kaupungintalolla ja siihen olisi sitouduttu vahvemmin. Nyt ainakaan itse en... Se sitoutuneisuus ja vastuu ei ole syntynyt minkään prosessin kautta tässä mallissa, ja lopputuloksena on levällään oleva tilanne. Muitakin vähän vastaavia esimerkkejä on, eli tässä on tullut tällainen demokratiavaluvika Helsinkiin tällä kaudella, ja toivon, että sitä pystytään oikeasti purkamaan.

Valtuutettu Ted Apter

Kiitos, puheenjohtaja.

Omasta mielestäni se, että olemme demokratiassa, jossa on erilaisista poliittisista kysymyksistä erimielisyyksistä, tavallaan kuuluu siihen sisältöön. Se, että ne näkyvät julkisuudessa, on nimenomaan esimerkki siitä, että se järjestelmä itsessään toimii. Koska jos ne olisivat vain jossain jemmassa ja mistään ei käytäisi vapaata julkista keskustelua, niin sittenhän meillä vasta olisi eriskummallinen järjestelmä.

Hyviä puolia, mitä on saatu tällä pormestarimallilla aikaiseksi, on nimenomaan se, että ne suuret linjat, kun puhumme vaikka kaupunkistrategiasta tai kiinteistöstrategian tyyppisestä asiakirjasta, mitä tehdään nyt ensimmäistä kertaa 380 vanhalle Helsingille, niin ne ovat nimenomaan niitä voittoja. Että pystymme keräämään yhteiset linjat erittäin suurissa kysymyksissä, joilla on vaikka esimerkiksi kaskon osalta päiväkoteihin ja kouluihin aivan huomattavan iso vaikutus, että millaisia sisäisiä vuokria peritään ja millaisilla käytännöillä. Näistä kysymyksistä pääsemme poliittisina päätöksentekijöinä päättämään, niin se on tavallaan se suuri voitto tässä.

Se, että olemme joistain asioista käyneet julkista debattia, niin toki se tapa, miten välillä käydään, on sellainen, josta voidaan miettiä, että olisiko voinut käydä vähän eri tavalla – mahdollisesti – mutta se, että niitä käydään, mielestäni kuuluu tavallaan siihen pelin henkeen.

Kiitos.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

17.6.2020

Vielä tästä, mistä keskustellaan missä ? . Johtamisjärjestelmästä voidaan keskustella jatkuvasti ja aina voidaan miettiä ? . Viime vuonna yhteisesti päätettiin nimenomaan tarkentaa hallintosäännön tasolla apulaispormestarin toimivaltaa, ja siinä nimenomaan vähän niin kuin reagoitiin ? . ? kiinnittää huomiota siihen, kun tässä nyt tätä tarkastuslautakunnan arvio ? mitä täällä todettu. Pitää selventää ? henkilöstölle ? toimialanjohdon välinen työnjako, ja sitten pitää arvioida kansliapäällikölle hallintosäännössä määriteltyjen tehtävien tarkoituksenmukaisuutta ja sitten sisäisiä kansliahallinnon ja toimialahallinnon välisiä asioita. Ilman muuta, ja näihin minusta myös pormestari sanoi, että näissä kehitettävää riittää, joten hieman ihmettelen tätä ? joka tässä nyt nousi tästä asiasta ? .

Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

? valtuutettu Sazonov osittain nosti esiin samoja huomioita, mitä olisin itse nostanut, mutta olisin ehkä terävöittänyt erityisesti valtuutettu Urholle, että tässä nyt ei missään nimessä ollut kyse siitä, että kunta-vaalien takia tässä olisi nousemassa esiin teemoja, vaan sen takia, että niitä on arvioitu, ja oikeastaan kaupunginhallitus ne suositukset hyväksyy, mitä tarkastuslautakunta tästä arvioi. Mielestäni on tärkeitä, että tätä asiaa ei lähdetä politisoimaan tämäntyyppisillä puheenvuoroilla.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensin minun pitää kiittää kertomuksen tekijöitä, sillä sen ulkoasu on hyvä ja se on todella mukaansatempaava ja helposti luettava. Se on jopa hauska. Tarkastuslautakunta on ottanut rohkeasti kantaa siihen, että apulaispormestarin ja toimialajohtajan välit eivät aina ole parhaat mahdolliset. Valtuusto tuskin pystyy sitä korjaamaan, vaikka tässä nyt sitä kovasti on keskusteltu, mutta asianomaiset itse voivat sen kyllä tehdä, jos saavat sen tietää. Kun meillä oli vanha järjestelmä 3 vuotta sitten, meillä oli erittäin vahvat virkamiehet tässä kaupungissa, jotka tekivät päätöksiä. Nyt olen kuullut, että monet päätökset pitää viedä apulaispormestarille saakka, sillä eivät uskalla tehdä päätöstä. Onko se nyt tätä uutta demokratiaa?

17.6.2020

Sitten ihan muu asia. Stadissa on monia suuria liikennehankkeita, kuten Kruunuvuorensilta, pikaratikat ynnä muut, joita rakennetaan kaupungin kasvun huumassa. Joskus toivoisi, että nämä suuret hankkeet auditoitaisiin, jotta saadaan second opinion niiden hyödyllisyydestä. Jos kokoojatunnelia ei tehdä mutta rakennetaan pikaratikka Kannelmäestä keskusta, vaikka siellä on jo rautatiekin, niin olisi kyllä syytä mitata, mikä on hyödyllinen, mikä ei. Kaupunkia kaavoitetaan niin nopeasti, että kymppilautakunnassa on usein 37 asiaa listalla. Tuntuu siltä, että tämä sukupolvi haluaa tehdä kaiken valmiiksi sillä tavalla kuin nyt meidän mielestämme on parasta. Liikenneinvestointeja siis olisi hyvä ensi vuonna auditoida.

Pormestari Jan Vapaavuori

Puheenjohtaja.

Pari huomiota tässä vaiheessa keskustelua. Ensinnäkin toisin kuin moni muu nyt salissa tai langoilla oleva, en ollut tämän valtuuston jäsen, kun tästä järjestelmästä päätettiin. Tuntuu hieman absurdilta, että siitä huolimatta, että olen kaupungin ensimmäinen pormestari, niin julkisesti olin siinä päätöksentekotilanteessa sitä mieltä, että se uudistus ei ollut kovin fiksu – enkä ole vielä kukaan innostunut tästä järjestelmästä.

Välihuuto!

Mutta, valtuutettu Torsti, niin te täällä päätitte, ja minun tehtäväni on nyt pormestarina puolustaa sitä järjestelmää, jonka valtuusto on täällä päättänyt. Kiinnitin myös huomiota, että siinä oli valuvikoja siinä järjestelmässä. On mukava kuulla, että tekijät itsekkin totesivat, että siinä oli valuvikoja. Valtuutettu Torsti esitti, miten hän olisi sen ratkaissut. Se olisi poistanut yhden valuvian, mutta luonut tilalle toisen valuvian. Eivät nämä ole kovin yksinkertaisia.

Pitää muistaa, että viime vaalikaudella kun tätä järjestelmää tehtiin, tässä tehtiin faktisesti itse asiassa 2 uudistusta samanaikaisesti. Tehtiin johtamisjärjestelmä uudistus ja tehtiin toimialamalliin siirtyminen. Meillä on 4 toimialaa, sotessa yksinään on 15 000 työntekijää, kaskossa 13 000, kympeissä taitaa olla vähän yli 3 000 ja kuvassa 1 700. Heillä on toimialajohtajat, operatiiviset johtajat, joista 2 johtaa erittäin isoa organisaatiota, 2 varsin isoa organisaatiota, jotka olisivat jopa privaattisektorilla isoa organisaatiota. Minun tehtäväni pormestarina on myös puolustaa näiden meidän kyvykkäitten teidän valitsemienne toimialajohtajien mahdollisuuksia johtaa sitä toimialaa sillä lailla kuin hallintosäännössämme todetaan.

17.6.2020

Toinen huomio, hyvät valtuutetut, kuten avauspuheenvuorossani totesin, on tärkeätä, että tätä keskustelua käydään. On tärkeätä, että siihen tuodaan lisää syötteitä. Sen verran korjaan valtuutettu Torstin äsken mainitsemaa, että meillä on tosiaan vireillä tämä Hankenin selvitys, joka tosin koskee vain 2 toimialaa. Itse asiassa Tampereen yliopisto tekee sitä varsinaista – mikä se nyt on nimeltään – seuranta-arviointiraporttia, ja tämän osalta haluan tässä valtuutetuille kertoa, että alkusyksystä saamme varmaan jo väliraportin, joka antaa sitten uusia syötteitä tähän keskusteluun, joka varmasti sitten taas jatkuu vilkkaana.

Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos pormestarille. Ehkä jo ihan, jotta tulee kirjatuksi pöytäkirjaan, on tosiaan todettava, että ei ollut kyse vain lukemastani sitaatista, vaan aika monesta muustakin parannusesityksestä, joiden takana olin vuonna 2016 ja olisin edelleen, ja yllättävän monet niistä osuivat yllättävänkin kohdalleen, koska nämä eivät ole tosiaankaan helppoja asioita. Se, että miksi aika monet ehkä osuivat silloin kohdalleen, oli, että todellakin aika iso joukko mietti monta vuotta, ja sitten lopulta tullut esitys oli aika erilainen kuin ehkä ne monet analyysit, joita oltiin pitkien pohdintojen jälkeen tekemässä.

Toinen kommentti tähän koko mullistukseen, joka kaupungissa tehtiin, niin se on tosiaan tärkeä huomio, että Helsinki on varmaan ainoa kaupunki, joka todella samanaikaisesti uudisti sekä virka- että poliittisen järjestelmänsä, jossa ei minustakaan ollut mitään järkeä. Olemme ilmeisesti pormestarin kanssa, käsittääkseni olimmekin aika samaa mieltä niin kuin moni muukin kokoomuksen edustaja silloinkin oli. Vaikka Oulukin laittoi nämä jonossa, ja Oulu on aika paljon Helsinkiä pienempi. Senkin takia meillä täytyy olla nyt aika isoa rohkeutta korjata tätä, jopa ehkä vähän ohi erilaisten ryhmien vaikkapa koosta seuraavien, voisiko sanoa, intressien erilaisiin positioiden nähden. Todella toivon, että sitä kykyä sitten on tulevan vuoden aikana, ja se on tietysti aika paljon esittelijöidenkin vastuulla.

Kiitos.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

17.6.2020

Kiitos myös tarkastuslautakunnalle ja tarkastusvirastolle tästä kertomuksesta ja siitä sen paneutuvasta valmistelusta. Haluan nostaa esiin nämä rauhalliset rajoittavat varhaiskasvatuksen tilat, joista myös valtuutettu Koivulaakso puhui tuossa alussa. Tämä asia liittyy tilatehokkuuden lisäämiseen laajemminkin. Nämä tarkastuskertomuksen arviointiin osallistuneet työntekijät kokevat, että vaikka tiloja ei ole vielä edes kaikkialla tehostettu, ne tilat ovat jo ahtaat, niistä on pula ja tämä tilapula aiheuttaa kiireen tuntua. Ne tilamuutokset, jotka on jo toteutettu, ovat ennemminkin heikentäneen palvelun laatua ja henkilöstön työskentelyolosuhteita kuin parantaneet niitä. Tässä varhaiskasvatuksen henkilöstöpulaan ratkaisuja etsivässä selvityksessä, jonka aiemmin mainitsin, tuli esiin, että rauhallisten tilojen puute vaikuttaa merkittävästi työtyytyväisyyteen ja näin ollen myös henkilökunnan pysyvyyteen. Tällä on vaikutusta myös lapsiin, ja varhaiskasvatuksen tehostamistoimia tutkinut tohtori Maiju Paananen totesi väitöskirjassaan, että kun lapset käyttävät esimerkiksi ryhmätiloja porrastetusti, niin se edellyttää heiltä odottamista, itsesäätelyä, nopeutta ja reippautta, mutta sitten henkilökunnalla on yhä vähemmän aikaa tukea lapsia näissä taidoissa.

Nyt tarkastuslautakunta toteaaakin, että tätä tilatehokkuuden vaatimusta ei ole mielekästä soveltaa samanlaisena jokaiseen päiväkotiin ja että pitäisi kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan varmistaa, että erityisesti pienistä lapsista koostuville ryhmille on varattu riittävästi rajattavissa olevia rauhallisia tiloja. Myös kasvatus- ja koulutuslautakunta ja kaupunkiympäristölautakunta totesivat, että tulevaisuudessa remonteissa ja uudisrakennuksissa näiden tilojen tulee olla rajattavissa pienryhmätoimintaan nykyistä paremmin. Kun tämä asia on toimialarajat ylittävä, on huolestuttavaa, jos tässä asiassa ei ole tähän mennessä saatu yhteistä tilannekuvaa. Kysyisinkin nyt sekä apulaispormestari Pakariselta että apulaispormestari Sinnemäeltä, miten jatkossa tässä toimialojen välisessä yhteistyössä sitten varmistetaan, että nämä rauhalliset tilat ja niiden rajaaminen tulee mahdolliseksi ja miten sitä seurataan.

Viimeisenä kriittisenä loppukaneettina haluaisin nostaa tästä lapsiperheiden kotouttamisen kokonaisuudesta sen, että vaikka kaupunki on järjestänyt koulutusta syrjinnän ja rasismien tunnistamisesta, tähän koulutukseen on osallistuttu vain harvoin. Kun viidesosa afrikkalaistaustaisista suomalaisista on kokenut rasismia jos varhaiskasvatuksessa, on äärimmäisen tärkeätä, että henkilökunnallamme on mahdollisuus osallistua ja he todella osallistuvat tähän rasismien vastaiseen koulutukseen laajasti.

17.6.2020

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Pääsimme varhaiskasvatusaiheisiin, niin minäkin käytän tässä kohtaa mielelläni puheenvuoron. Budjettipaineessakin teemme tietysti kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla maailman vaikuttavinta paikkaa oppia eli parannamme kaiken ikäisten helsinkiläisten osaamista ja estämme syrjäytymistä koulutuksen keinoin. Arviointikertomuksesta voidaan itse asiassa lukea, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on ainoana toimialana saavuttanut kaikki sitovat tavoitteena, ja siitä tietysti iso kiitos toimialamme henkilöstölle, ja edistystä saavutettu monilla mittareilla. Myös arviointikertomuksessa moititut opettajien puutteelliset digitaaliset tulivat testiin tässä kevään aikana, ja sanoisin, että olemme siinä päässeet valtavasti eteenpäin.

Mutta varhaiskasvatuksessa on henkilöstöpula, niin kuin todettiin tuossa arviointikertomuksessa. Tuossa oikeastaan komppaan valtuutettu Malinin puheenvuoroa siinä mielessä, että vaikka näyttää siltä, että väestöennuste on tällä hetkellä hiukan epävarma, niin sen epävarmuus ei saa johtaa siihen, että vähentäisimme niitä päivähoitopaikkoja, sillä tilat ovat kovassa käytössä ja päiväkotipaikan saaminen on edelleen joillakin alueilla erittäin vaikeata. Myös ennusteen mukaan näyttää siltä, että vuodesta 2023 päiväkotikäisten väestömäärä kääntyy uudelleen kasvuun, ja tähänkin pitää varautua. Myös varhaiskasvatuksen osallistumisaste on ollut nousussa. Pidän itse ongelmallisena kuitenkin sitä, että vieraskielisten osallistumisaste on edelleen 5 prosenttiyksikköä alempi esimerkiksi 6-vuotiaiden ikäryhmässä, ja tämä on tietenkin sellainen, mikä esimerkiksi kielen oppimisen ja myöhemmin koulussa menestymisen kannalta on erityisen tärkeää.

Pormestari kaiken kaikkiaan perusti tuossa tammikuussa task force -työryhmän, jolla olemme pyrkineet nimenomaan näihin valtuutettu Malininkin tuomiin ongelmiin ja haasteisiin vastaamaan, ja työ jatkuu tietysti sen osalta eli toteutetaan niitä asioita, mitä esimerkiksi henkilöstön kanssa käydyissä keskusteluissa tuli esiin. Kaikki alkaa varhaiskasvatuksesta, ja siinä mielessä pidän tietysti tärkeänä, että jatkossakin pysymme panostamaan siihen ja erityisesti löydämme siihen kelpoista henkilöstöä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

17.6.2020

Kiitos, puheenjohtaja.

Nyt jos täältä kuuluu lentokoneen ääniä, niin ne ilmeisesti liittyvät tähän meneillään olevaan harjoitukseen tuossa merialueella. Mutta muuta-maan asiaan puuttuisin tässä tarkastuskertomuksessa lähinnä. Eriarvoisuus, joka tässä on erittäin voimakkaasti korostunut monella sektorilla, on aivan fakta, ja siihen liittyvät hirveän monet asiat, miten sitä pystytään korjaamaan. Meillä on hyvinvointiohjelma, joka on erittäin ansiokkaasti laadittu, ihan samalla lailla kuin tämä tarkastuskertomuskin – kiitos siitä. Siellä ammattikoulujen ammatillisen koulutuksen harjoittelupaikoista ei kovin paljon puhuta, miten niiden kanssa on toimittu, kun kuitenkin esimerkiksi näiden ammattikoululaisten terveys- ja liikuntatottumukset ovat selkeästi parantuneet entisestään. Meidän pitäisi varmaan edellyttää myös näiltä harjoittelupaikoilta muun muassa savuttomuutta, koska se viitekehys, jossa he ammattiin oppivat, aika paljon merkitsee siitä, miten he itse alkavat käyttäytyä työelämässään.

Roinen asia on tämä maahanmuuttajien tai ulkomaalaisten suomen kielen koulutukseen pääsemisprosentti. Se oli mielestäni hälyttävän pieni. Olisiko meillä mitään mahdollisuutta yhdistää tätä päiväkotien avustavan henkilökunnan tarvetta? Nyt en puhu siis koulutetuista lastenhoitajista enkä näistä erittäin kriittisessä määrin vajaista lastentarhan- tai päivähoidonopettajista, vaan nimenomaan hoitoavustajista, jotka jättäisivät silloin käsiparia paremmin lasten... Anteeksi, meillä on nyt lapsia, täällä on, hiljaisuus katosi. Voitaisiinko näitä jollakin lailla yhdistää niin että äidinkielen tai suomen kielen opetus ja työ yhdistettäisiin vielä tätäkin päivää paremmin?

Tässä puhuttiin ikäihmisten liikkumispalveluista aikaisemmin, niiden kehittämisestä, ja kaupunki on tehnyt ansiokasta työtä esimerkiksi liukastumisen ja kaatumisturvallisuuden edistämisessä. Täällä oli puhe tästä akateemisesta tutkimuksesta, niin näitä projekteja, mitä kaupungissa on meneillään, voisi ehkä lisätä vielä noiden ammattikorkeakoulujen kanssa, jolloin meillä olisi myös faktaa suunnitteluun jatkossa. Tähän liittyy hissien rakentaminen, mikä on todella positiivista...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Onko se loppu jo?

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Sitten lopetan tähän ja otan uuden puheenvuoron.

Kiitos.

17.6.2020

Tämä on hankala, kun ei näe.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin oikeastaan tähän Karhuvaaran puheenvuoroon sen verran jatkanut, että ajatus on hirvittävän kaunis, että tämä kielikoulutus voitaisiin integroida päivähoitoon, mutta minun on mahdoton ajatella, että päivähoitoon tulisi ihmisiä, joiden taustoista meillä ei ole välttämättä tietoa, että siellä alettaisiin sitä kielikoulutusta pitämään. Siitä olen samaa mieltä, että jos jotain palvelua pitäisi antaa, niin kielikoulutus on se, mikä on avain siihen, että voi menestyä yhteiskunnassa. Sikäli olen sitä mieltä, että se täytyy olla kunnossa, mutta on mahdoton nähdä sitä kylä sinne varhaiskasvatukseen ja päivähoitoryhmiin.

Kiitos.

Valtuutettu Ville Jalovaara

Jos minä nyt saan tämän koko ajan käyttää. Tässä puheenvuorossa voisi käsitellä monta asiaa, mutta jatkan nyt tuosta, minkä SDP ja Torsti ottivat esille eli pormestarimallin toimivuudesta. Minusta on vähän hämmäntävää, että pormestari täällä tähän kritiikkiin vastaa vastahyökkäyksellä sen sijaan että lähdettäisiin aidosti dialogissa pohtimaan, mikä on nyt tässä ongelma ja miten sitä voitaisiin yhdessä korjata.

Olen nyt ollut toista kautta valtuustossa, ja minulla on jokin käsitys siitä, minkälaista oli ennen vuotta 2017. Mielestäni nämä lautakunnan huomioidut tästä hajanaisuudesta, vallan keskittämisestä – pormestarille ja hänen esikunnalleen, lisää sen vielä siinä – on ollut kyllä helppo allekirjoittaa. Apulaispormestarin, kansliapäällikön, kaupunginhallituksen, jopa tämän valtuuston rooli on ? heikentynyt ja epäselvempi kuin aikaisemmin. Yhdessä tekemisen henki on Helsingissä nyt vähäisempi kuin edellisellä kaudella mielestäni. ? sitten voidaan miettiä, mitä niille voidaan tehdä eli ? .

Mielellään kuulisin pormestarin ohella tähän myös kansliapäällikön näkemyksen, miten hän kokee tämän tilanteen ja mihin toimenpiteisiin hänen mielestään pitäisi ryhtyä korjaamiseksi. Jos kokoomus on sitä mieltä, että tässä ei ole mitään ongelmaa, niin ehkä me muut puolueet sitten voimme yhdessä löytää näkemyksen, miten tästä pitäisi mennä

17.6.2020

eteenpäin, että Helsinki olisi avoimempi ja ? johtaminen olisi enemmän dialogissa jatkossa kuin se on tällä hetkellä.

Kiitoksia.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Ihan puolustaisin tätä päivähoiton ja suomen kielen yhdistämistä lähinnä sillä, että silloin se edellyttää tietenkin, että siellä on tuutori paikalla siellä hoitopaikassa, joka on myös työnohjaaja, ja osa siitä työpäivästä tehdään kieliopetuksessa. Siitä oli lähinnä kysymys.

Tämä asia näiden ammattikoululaisten kanssa, josta muuten tässä puhuin, niin olen erittäin huolissani 4.- ja 5.-luokkalaisten vähentyneestä liikkumisesta, joka varmasti voitaisiin parantaa sillä, että koulujen kerhotoimintaa onnistuttaisiin lisäämään niin että se liikunta tulisi automaattisesti siellä. Muuten he ovat juuri siinä ensimmäisessä syrjäytymis- ja päihdeikään siirtymisessä aika lähellä, että pitäisi pystyä pitämään ? .

Valtuutettu Mika Ebeling (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan tuohon Ville Jalovaaran puheenvuoroon liittyen haluaisin sanoa. En kiellä hänen kokemustaan, mutta näin pienen ryhmän edustajana sanoisin, että itse olen kokenut, että asiat ovat pormestarikaudella menneet paremmin eteenpäin. Erityisesti haluaisin antaa tunnustuksen apulaispormestareille Vesikansa ja Pakarinen. Tuntuu, että jos heidän toimialaansa olevia ongelmia on ilmennyt ja sitten heihin on ottanut yhteyttä, niin on tuntunut, että vastaukset ovat tulleet kiitettävää tahtia. Eli on tässä tapahtunut ainakin jotakin todella hyvääkin mielestäni.

Valtuutettu Paavo Arhinmäki (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Valtuutettu Karhuvaara nosti esille tärkeän asian siitä, että jokaisella lapsella ja nuorella pitää olla mahdollisuus harrastukseen ja mielellään koulun kanssa. Meillä on ollut jo Helsingissä malleja, esimerkiksi Vesalassa, jossa on pyritty järjestämään jokaiselle harrastus, ja se on äärimmäisen tärkeää siinä, että ketään ei syrjäytetä – erityisesti kus-

17.6.2020

tannusten takia ja sillä että pystyvätkö vanhemmat tai muut tukemaan siihen harrastukseen. Nythän olemme myös kiinnittäneet tähän huomiota valtakunnan tasolla. Tällä viikolla itse asiassa luovutimme mieltinnön siitä, miten rakennetaan Suomen oma malli, jolla jatkossa tataan jokaiselle peruskouluikäiselle mahdollisuus vähintään yhteen maksuttomaan harrastukseen. Siellä on ihan merkittävästi valtion budjetissa myös määrärahoja varattu: 10 miljoonaa vielä tälle syksylle ja ensi vuodesta eteenpäin pysyvänä määrärahana 14,5 miljoonaa. Tämä on ollut iso ongelma, nyt sitä on lähdetty ratkaisemaan, mutta meillä on myös hyviä kokemuksia jo tästä Helsingissä.

Valtuutettu Mari Rantanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

On vielä kertaalleen kysyttävä, tarkoittiko valtuutettu Karhuvaara, että kielikoulutusta tarjottaisiin sillä tavalla, että palkattaisiin maahanmuuttajataustainen ihminen päivähoitoon ja hänelle palkattaisiin tuutori sinne päivähoitoon mukaan. Tämähän on kuin suoraan vihervasemmiston työllistämisohjelmista.

Kiitos.

Valtuutettu Ulla-Marja Urho (vastauspuheenvuoro)

Kiitokset.

Hämmennyin itse asiassa tästä Pilvi Torstin kritiikistä, kun se oli aika päällekkäyvää vain negaatioina. Minusta tässä uudessa järjestelmässä totta kai voi olla korjattavia kohtia, mutta kyllä näen hirveän isona asiana tämän ketteryuden, nopeuden, ja kuten Ebeling nosti, myös sosiaali- ja terveystoimen yhdistämisen kautta vastausten saamisen, yhteistyön toimivuuden. Näin on myös kyllä sen, mikä on päivähoito, opetus, niin onhan se valtavasti mennyt eteenpäin vuoropuheluna ja nimenomaan sillä lailla, että alueiden kantoja on otettu, lähipalveluiden mielipiteet ovat tulleet huomioon. Pormestarin ja apulaispormestarien rooleissa tulee olemaan ikaikaisesti korjattavaa ja viilattavaa – se riippuu myös ihmisistä – mutta tämä järjestelmä sinällään ei ole siinä ? .

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

17.6.2020

Voinemme varmasti vähitellen lopettaa tämän ulkomaalaisten äitien kouttamiskeskustelun. On ihan selvä homma, että meillä on eri harjoittelupaikoissa opettajia, meillä saattaa olla työnohjausta, jotta se ammattilaisryhmä, joka siellä päivisin työskentelee, ei joudu oman työnsä lisäksi tekemään paljoa tätä työnohjausta. Perustelen tätä maahanmuuttajaäitien ottamista mukaan sillä, että silloin perheet saadaan mukaan: näille äideille annetaan kyky ymmärtää, miten Suomessa syödään, laitetaan ruokaa, puetaan lapset. Lisäksi he siinä työn ohessa oppivat kieltä, ja sitten siinä vaiheessa iltapäivää, kun esimerkiksi lapset ovat päiväunilla, he voisivat lähteä 2–3 tunniksi joka päivä jonnekin kansanopistoon – tai mitä nämä nyt ovat nämä koulut – opiskelemaan suomen kieltä. En mitään muuta siinä tarkoita. Minusta se on ihan hyvä ajatus.

Valtuutettu Jaana Pelkonen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Vähän jatkaisin vielä tätä varhaiskasvatuskeskustelua, jota on monella tavalla tänään jo käyty. Olen saanut itse viime päivinä runsaasti yhteydenottoja liittyen nimenomaan varhaiskasvatuksen laadullisten mittarien käyttöönottoon Helsingissä ja huoleen varhaiskasvatuksen henkilöstövajeeseen liittyen. Nämähän ovat asioita, jotka ovat puhuttaneet jo pitkään. Kaikki tiedämme, että oppimisen varhaisvuosiin panostaminen on kannattavin koulutusinvestointi, mitä yhteiskunta voi tehdä. Apulaispormestari Pakarinen on hyvin todennut, että varhaiskasvatuksen laadun varmin tae on koulutettu, työssään hyvin viihtyvä henkilöstö. Ja kun on selvää, että varhaiskasvatuksen laadullisia mittareita pitää kehittää, niin vielä varmistaisin apulaispormestari Pakariselta, mitkä ne seuraavat askeleet nyt siis tässä tarkalleen ovat, että laadullisia mittareita kehitetään.

Kiitos.

Valtuutettu Fatim Diarra (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Haluaisin nostaa esille sen, että tässä kun puhuttiin näistä maahanmuuttajataustaisista äideistä, niin meillähän on tehty tosi hyvää työtä sen suhteen, että on otettu tämä Äidit mukaan kouluun -hanke, missä vanhemmat pääsevät sinne koulun yhteyteen oppimaan suomen kieltä. Itse ajattelen, että aina kun ihminen syystä tai toisesta päätyy toiseen

17.6.2020

maahan viettämään elämäänsä ja haluaa rakentaa elämänsä sinne, on ensiarvoisen tärkeätä, että nämä ihmiset pääsevät oppimaan kielen, sitten saavat koulutuksen ja pääsevät mukaan yhteiskuntaan. Näen, että äidit ovat tässä avainasemassa, ja sen takia mielestäni tuo ehdotettu idea siitä, että pääsisi päivähoitoon mukaan, on hyvä. Mutta tärkeätä on tietenkin se, ettei se rasita liikaa niitä työntekijöitä siellä. Sitten se kritiikki siitä, että tämä on tällaista vihervasemmistolais-hömpönpömppöä, jolla mukamas halutaan kehittää jotain toimintaa maahanmuuttajille, niin ajattelen, että suomalaisen yhteiskunnan etu on se, että jokainen tänne saapuva maahanmuuttaja pystyy työllistymään ja oppimaan kielen. Näin ajattelen, ja ajattelen, että olen tässä oikeassa.

Kiitos.

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Vastaan tuohon valtuutettu Pelkosen kysymykseen. Hän viittaa tähän monille valtuutetuille tänään tulleeeseenkin ehdotukseen näistä varhaiskasvatuksen kriteereistä, joista itse asiassa Ted Apter oli tehnytkin aloitteen, ja itsekkin sen allekirjoitin. Sehän oli ihan hyvä, että pohdimme varhaiskasvatuksen laadun kehittämistä. Kaiken kaikkiaan siis varhaiskasvatuksessa on kansallisesti julkaistu varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset, ja tämä työ on jatkumassa edelleen kriteeritasolle ja arviointimallin kehittämiseen. Helsinki seuraa ja on aktiivisesti mukana tässä, ja tietysti meillä toimialalla on ajateltu, että tähän ei kannata kauhean montaa eri mallia rakentaa rinnakkain, vaan hyödynnettäisiin tätä kansallista työtä ja sitten kasvatuksen ja koulutuksen alalla mentäisiin sen mukaan. Mutta mielestäni tämä on hyvä hetki katsoa, minkälaisia erilaisia arviointimalleja meillä voisi olla. Tässä tietysti kaiken kaikkiaan tähän työolosuhteiden kehittämiseen, mihin valtuutettu Pelkonenkin viittasi, niin siinä on juuri tehty tämän task force -työn yhteydessä toimenpidesuunnitelma, mistä itse asiassa viime viikolla uutisoitiinkin.

Kaiken kaikkiaan siis Kansallisen koulutuksen arviointikeskus eli Karvi on laatinut varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset vuonna 2018, ja meidän laatutyömme perustuu näihin kansallisen Karvin laadun arvioinnin perusteisiin ja suosituksiin. Mutta keskustelu jatkuu, ja mielestäni kaikki uudet avaukset ovat ihan tervetulleita.

Kiitoksia.

17.6.2020

Valtuutettu Petra Malin (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Se on hienoa asia, että keskustelemme täällä varhaiskasvatuksen laadusta ja siitä, miten ? . Minä itse kanssa olen ollut yhteydessä tuonne toimialaan ja kysynyt, miten tämä kehittäminen nyt aikoo jatkua, ja olen ilokseni tosiaan saanut kuulla, että siellä on jo aloitettu tätä työtä ja mietitty sitä, miten ensi vuoden aikana ollaan sitä laatukriteerien tarkastelua tekemässä ihan systemaattisesti. Se on minusta tosi hieno ja hyvä asia, että siitä on nyt tehty aloitteita ja keskusteltu täällä valtuustossakin.

Yksi aspekti, jonka vielä haluaisin tuoda esiin, on yhteistyö yliopiston kanssa siinä, että minkälaista tiedon tarvetta meillä on isossa varhaiskasvatuksen asiakaskunnassamme ja palvelussamme, niin toivoisin, että ? meillä olisi jotain pysyviä rakenteita myös tässä varhaiskasvatuksessa niin kuin meillä joillain muilla aloilla on siihen, että jos selvästi havaitaan, että on ? niin voitaisiin myös ? .

Ledamoten Thomas Wallgren

Bästa fullmäktige. Arvoisa puheenjohtaja.

2 asiaan, varhaiskasvatukseen ja johtamisjärjestelmään. Karhuvaaran hyvän puheenvuoron johdosta totean, että on hyvä, että sekä suomenkielistä että ruotsinkielistä palvelua tarjotaan ja osallistumista niihin. Sitten varhaiskasvatuksen laadun kannalta hyvä uutinen tältä päivältä: Helsingin yliopiston hallitus on tämän kokouksen kuluessa tehnyt päätöksen aloituspaikkojen tasokorotuksesta yliopiston varhaiskasvattajien koulutuksessa. Se toivon mukaan tuo, todennäköisesti tulee tuomaan laadun takeita varhaiskasvatuksemme kehittämiseksi Helsingissä.

Sitten tähän keskusteluun johtamisjärjestelmästä. Se on tärkeä, on hyvä, että sitä jatkuvasti arvioidaan. Meillä on uusi tilanne Helsingissä. Haluan alleviivata sen, että kun puhumme johtamisjärjestelmästä, puhumme vallan laadusta, ja vallan laatu on monella tavalla nähtynä politiikan kaikkein tärkein asia. Tässä oli huolestuttava vivahde keskustelussa, kun joku valtuutettu sanoi, että sen arviointi, mikä on hyvä johtamisjärjestelmä, mitä on hyvä vallan laatu, olisi subjektiivinen asia. Kyllä sellaisiakin näkökantoja voi puolustaa, mutta Suomessa on hyvin yleinen näkemys se, että kansanvalta on vallan laatua ja yksinvalta on

17.6.2020

huonoa vallan laatua. Sen takia onkin tärkeätä, että valtuuston tavoite, kun tätä uudistusta lähdettiin tekemään, oli se, että lisäämme valtuuston ohjaavaa roolia, ja sillä tavalla on haluttu kehittää nimenomaan kansanvaltaa. Pyydän kohta toisen puheenvuoron, että saan kehittää tätä ajatusta hieman eteenpäin.

Valtuutettu Anna Vuorjoki

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä avauspuheenvuorossaan pormestari kehui tätä johtamisjärjestelmää esimerkiksi yhdessä tekemisen ja osallisuuden lisäämisestä. Jos arvioimme tällaisia asioita kuin osallisuuden lisääntyminen, minusta meidän pitäisi kysyä, onko kaupunkilaisten mahdollisuus vaikuttaa kaikkein keskeisimpiin päätöksiin niin kuin esimerkiksi budjettiin kasvanut – myös muun kuin sen yhden tuhannesosan suhteen, joka jaetaan osallistuvassa budjetoinnissa. Tai onko kaupunkilaisten mahdollisuus vaikuttaa valtuuston päätöksiin kasvanut. Tietenkään se vaikutusvalta ei voikaan olla suoraa, mutta se tarkoittaa esimerkiksi avointa julkista keskustelua, sitä että on selkeätä, miten ja missä valtaa käytetään ja myös sitä, että eri päätöksentekotilanteissa on edustettuna useita ihmisiä, jolloin myös erilaisia kuntalaisten näkökulmia tulee siihen päätöksentekoon.

Isossa kaupungissa demokratia ei ole missään tapauksessa helppoa koskaan. Myöskään poliittisen ja virkamiesvallan kohtaaminen kaupungin johtamisessa ei ole helppoa varmasti koskaan, ja on selvää, että jonkinlaista hankausta tulee. Yksi riski monenlaisissa organisaatioissa on se, että valta lähtee keskittymään tietyille henkilöille ja lähtee henkilöitymään sen sijasta, että erilaiset näkökulmat ja asiat keskustelevat keskenään. Meillä on tästä huolestuttavia signaaleja. Yksi huolestuttava signaali on se, että meillä on Helsingissä käyty julkista keskustelua siitä, onko OK, että valtuustoryhmä päättää eri tavalla kuin mitä pormestari ja apulaispormestarit ovat keskenään keskustelleet.

Toinen huolestuttava signaali nousee tästä tarkastuslautakunnan arviointiraportista eli siitä, että meillä siellä operatiivisessa johtamisessa on jonkinnäköistä epämääräisyyttä vallankäytössä, ja valta lähtee hakeutumaan tietyille henkilöille eikä tiettyihin sovittuihin rooleihin, tapahtuu ohijohtamista ja sellaista epäselvyyttä. Tämä tällainen henkilökeskeisyys, henkilöihin keskittyminen vallankäytössä on huolestuttava ilmiö, johon meidän täytyy tarttua vakavasti. Meidän pitää valtuustossa valtuutettuina vaatia sitä, että valta pysyy siellä, minne se kuuluu, mutta kyllä allekirjoitan sen, mitä valtuutetut Honkasalo ja Jalovaara toivat

17.6.2020

esille, että mielestäni tämä vaatii myös esimerkiksi pormestarilta itse-tutkiskelua.

Kiitos.

Valtuutettu Reetta Vanhanen

Kiitoksia, puheenjohtaja. Hyvä valtuusto.

Kiitoksia kaikille tämän päivän keskustelusta. Pormestarimalliin siirtyminen on ollut tärkeä uudistus ja hienoa, että se vietiin viime kaudella läpi. Kehittämistyötäkin on kuitenkin tehtävänä. Helsinkiä johtaa valtuusto. Tarkastuslautakunta nostaa esiin monia huomioita: Pormestarimalli keskittää valtaa paljon pormestarille, ja raportissa on myös nostettu pormestarin ohjohtaminen ongelmalliseksi. Kansliapäälliköllä on myös epäselvä rooli ja hyvin suuri työtaakka. Me vihreissä haluamme kehittää yhteistyöllä pormestarimallia entistäkin paremmaksi sekä myös tarkastella apulaispormestarien roolia, jotta valta ei keskittyisi yhdelle ihmiselle niin paljon.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Suoraan valtuuston alaisen tarkastuslautakunnan kertomus on eräiltä osin karua tarinaa. Strategiaa ja johtamista arvioidessaan tarkastuslautakunnan teksti on poikkeuksellisen selkeää – pääosin ei siis eufemismista tasoittelua. Valmistelun ja päätöksenteon erottelusta lautakunta toteaa, että se ei ole realistinen tavoite – seikka, josta toki huomautettiin jo asiaa valmisteltaessa. Poliittinen ja byrokraattinen osaaminen ei ole tuolloin ollut riittävää asian ymmärtämiseksi. Realismin puute on pahasta, pitääkö siis tilannetta korjata?

Johtopäätöksenä tarkastuslautakunta toteaa muun muassa: ”Ohjaus- ja toimintamalli ovat osittain kehittyneet tavoitteiden mukaisesti. Johtoryhmätyöskentely on parantanut ohjausta”. Mutta pyöriikö piiri? Demokratian piti laajentua. Erityisesti pormestari mutta myös apulaispormestari pystyvät vaikuttamaan valmisteluun vastoin uudistuksen tavoitetta. Tämä on kuitenkin mielestäni pohjimmiltaan jopa luonnollinen tilanne. Tosin se ei ole tavoitteiden mukainen, jota uudistukselle aikanaan asetettiin. Apulaispormestarien, kansliapäällikön ja toimialajohdon rooli on usein epäselvä. Tarkastuslautakunnan varoituksen mukaan tilanne voi johtaa siihen, että valta keskittyy liikaa yhdelle henkilölle: pormestarille

17.6.2020

ohi toimivan johdon. Tämä on melkein suora lainaus tarkastuskertomuksesta.

Johtopäätösten kriittisen kuvauksen jälkeen lautakunnan häveliäät suositukset koskevat apulaispormestarien, toimialajohtajien ja kansliapäällikön asemaa sekä kaupunginkanslian toimintatapoja. Olisin toivonut hieman rohkeampia suosituksia eli kaikkien toimijoiden, mukaan lukien siis myös pormestari, aseman selventämistä ja yleisesti valmistelun, hallinnon ja päätöksenteon saattamista vahvempaan demokratiaan hallintojärjestelmän alkuperäisten tavoitteiden mukaisesti. Kyse ei ole sellaisista puutteista, että korjaaminen tuskin riittää, jolloin vanhan viisauden mukaan on parempi tehdä kokonaan uusi. Tähän palattaneen, kunhan myös muut arviot asiasta valmistuvat.

Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos tärkeästä keskustelusta, joka osoittaa, että ei demokra ? keskustelua siitä, miten voimme parantaa toimintaamme Helsingissä ja pormestarimallia. Aika monessa valtuustossa ei välttämättä tällaista keskustelua edes käytäisi. Valta saattaa olla hyvin vahvasti valmistelijoilla tai jollain tietyllä porukalla. Tietysti nämä riskit ovat ihan joka kokeisessa kunnassa olemassa, mutta kyllä tämä keskustelu osoittaa, että tässä halutaan puuttua niihin epäkohtiin ja uskalletaan puuttua epäkohtiin.

Se, missä meillä on kehittämistä, olisi mielestäni lisätä asukaslähtöisyyttä edelleen. Helsinki on ollut hieman jäykkä siinä. Kuten käy esille esimerkiksi varhaiskasvatukseen ? niin emme kuule henkilöstä aina riittävästi. Emme kuule sitä arkea tai tutki sitä arkea, mitä palveluisamme tapahtuu. Emme voi saavuttaa sitä tietoa pelkästään asiakaskyselyillä esimerkiksi, mitä ? ja tästä olemme saaneet hyviä ehdotuksia, jotka toivottavasti laitetaan käytäntöön. Silloin kun olin itse tarkastuslautakunnassa jäsenenä, teimme kerran kyselyn henkilöstölle. Se oli uutta silloin. Usein oli haastateltu vain toimialojen johtoa perinteisesti, ja tämä tietysti antaa aika kapean kuvan palveluistamme. Olisi tärkeätä laajentaa tätä käsitystä siitä, mikä kaupunki on. Se ei ole kaupungin hallinto, eivät luottamushenkilöt tai pormestari, vaan se on meidän asukkaamme, meidän kaupunkilaisemme ja kaikki yhteisöt, jotka siihen vaikuttavat. Luulen, että tätä kautta pääsemme hyvin eteenpäin.

Sen näen ongelmallisena, että meillä aika usein on käynyt niin, että kun johonkin päätökseen äänestyksen jälkeen pormestari ei ole ollut tyytyväinen, niin on käytetty otto-oikeutta ja kyseenalaistettu tämä päätös sen sijaan että olisi todettu, että näin enemmistö nyt päätti. Tämän-

17.6.2020

tyyppiseen toimintakulttuuriin meidän pitäisi päästä. Kunnioitamme demokratiaamme, valtuuston päätöksiä, ja toivottavasti nyt sitten uudistamme pormestarimalliamme siihen suuntaan. Samoin ? se, että meillä ei voi olla sellaista mallia, jossa kovin paljon myöskään millekään valmistelevalle näkymättömälle elimelle, jolla ei ole ? kaupungin päätökset ennakolta jotenkin delegoidaan. Kyllä ne pitää tehdä ihan sellaisissa toimielimissä, jotka me tiedämme, ja ? voidaan arvioida, että dokumenttien on oltava julkisia.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tiiviisti kommentoisin lähinnä tuota Holopaisen kommenttia tästä otto-oikeudesta. Meillä on lautakuntien puheenjohtajien ? jaostoihin otto-oikeus ja kaupunginhallituksen puheenjohtajalla sitten ? lautakuntiin otto-oikeus, ja sitten toisaalta ? kokonaisuudessaan voi omalla päätöksellään ottaa asian, ja se on ihan luonnollinen osa tätä päätöksentekorakennetta, jos jokin asia on esimerkiksi niin strateginen. Se, että Holopainen totesi, että on tosi paljon käytetty otto-oikeutta, niin sehän ei pidä paikkaansa. Ne ovat yksittäisiä kertoja, joissa asialla on ollut kaupunkitasoinen ja myös ehkä strategiaankin nojaava merkitys, eli minusta se on päinvastoin ollut aika maltillista se otto-oikeuden käyttäminen.

Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin oikeastaan halunnut jatkaa tuosta, mitä valtuutettu Sazonov totesi, että todellakaan ei voi sanoa, että meillä olisi pormestari käyttänyt valtaisesti otto-oikeuttaan. Kyse on muutamista kerroista. Näitä on ehkä sitten uutisoitu, että se on saattanut vaikuttaa siltä, että käytettäisiin valtavasti otto-oikeutta. Mutta se on perusteltua ihan samalla tavalla kuin pidin erittäin perusteltuna sitä, että apulaispormestari Razmyr otti otto-oikeuden tähän luisteluseuran tukien takaisin perintään. Tämä toimii kaupungissa kyllä.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

17.6.2020

Siihen on tietysti mahdollisuus, ja voi olla, että näitä ? kuitenkin vahvistanut se, että on aika paljon kritisoitu sitten muita toimijoita ja näitä päätöksiä, mutta se on tietysti jokaisen henkilön ihan omaa viestintää ja ehkä sitten kertoo siitä demokratiakäsityksestä karuakin kieltä välillä. Mutta sinänsä se oikeus on olemassa toki jokaisella.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Vähän samaa kuin valtuutetut Rissanen ja Sazonov tässä aikaisemmin, niin ihmettelen ehkä vähän tätä Holopaisen näkemystä siitä, että hallintosäännössä mahdollistetun otto-oikeuden käyttäminen olisi jotenkin demokratian halventamista tai sen alemman päätöksentekokoelimen päätösten kyseenalaistamista. Koska sitä jälkimmäistähän se nimenomaan on. Sen takiahan se otto-oikeus on, että ylempi päätöksentekokolin ottaa sen alemman tarkasteluun. Totta kai taustalla myös se, että varmasti se otto-oikeuden käyttäjä on jossain määrin tyytymätön siihen alemman päätöksentekokoelimen ratkaisuun, koska tuskin hän muuten sitä otto-oikeuttaan käyttäisi – kuten eilen juuri kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunnan kokouksessa, jossa apulaispormestari Razmyr otti sen käsitelyyn, ja päätös muuttui siitä, mikä se jaoston päätöksessä oli. Ehkä vähän ihmettelen, varmasti on perusteita kritisoida tätä nykyistä johtamisjärjestelmää, mutta otto-oikeuden käyttämisen kritisoiminen mielestäni on vähän perusteetonta.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan itsekkin tähän otto-oikeuden käyttämiseen muutaman sanan sanoa. Sehän on selkeästi hallintosäännössämme määritelty, milloin otto-oikeutta voidaan käyttää ja kuka sitä voi käyttää, ja mielestäni siinä ei ole mitään demokratian vastaista, vaan päinvastoin se on sääntöjen mukaista toimintaa, jota hyvin harvoin kyllä tosiasiaassa käytetään.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Arvoiset valtuutetut.

Ehkä ihan lyhyesti. Keskustelu on loppupuolellaan. Ajattelen itse, että tässä keskustelussa ne käytetyt puheenvuorot, joissa on pohdittu sitä,

17.6.2020

että nykyistä ensimmäistä kautta käytössä olevaa pormestarimalliamme on arvioitu ja vielä tullaan arvioimaan hyvin monien toimijoiden toimesta, ovat olleet hyviä ja relevantteja puheenvuoroja. Tämä...

Valtuutettu Pilvi Torsti

Arvoisa puheenjohtaja.

Ehkä sivukommenttina, että jos jatkamme näitä etäkokouksia, niin voisi ajatella, että ainakin esimerkiksi autolla ajo samalla kun käyttää puheenvuoroja kokouksessa ei näytä ainakaan täältä salista katsottuna ihan parhaalta. Kyydissä istuminen juuri ja juuri, mutta tämä olkoon nyt tässä.

Varsinaisen puheenvuoron pyysin vielä muutama seikkaan tässä keskustelussa ja yhteen kysymykseenkin vielä puuttuakseni ja yhden kysymyksen esittäakseni. Tuosta otto-oikeudesta ensinnäkin niin Terhi Peltokorpi käytti esimerkiksi tosi hyvän puheenvuoron. Se todellakin kuuluu järjestelmäämme, se on osa sitä ja se on kaikissa hallintosäännöissä, ja minusta siinä on ollut hyvä kulttuuri Helsingissä aina, ja se täytyy olla esittelijällä käytettävissään. Samaten täällä tuli jossain vaiheessa keskustelua esille esimerkiksi apulaispormestari Pakarisen toiminta ja tietty näkyvyys, niin siihen on helppo yhtyä. Sitten toisaalta on ollut tiettyjä koulutuspuolen kyllä esityksiä, jotka ovat yhtäkkiä tavallaan hävinneet. En ole tiennyt, onko toimialajohtaja tuomassa vai että mikä on kenenkin rooli. Kyllä minusta tälläkin sektorilla tätä problematiikkaa on näkynyt.

Mutta varsinaisesti halusin ottaa tässä kohtaa vielä esiin sellaisen Helsingin hengen, jota olen itse ainakin usein valtakunnan tasolla korostanut, olen päättäjänä kokenut, että olemme kyenneet Helsingissä tietopohjaiseen päätöksentekoon ja usein hyvin poikkeukselliseen poikkipoliittiseen yhteistyöhön, joka on sitten mahdollistanut vaikkapa sen edellisessä keskustelussa kiitellyn pitkäaikaisen taloudenpidon, yleiskaavan ja tämäntyyppisiä asioita. Aikanaan pidin pormestarimallin yhtenä epäkohtana sitä, että kaupunginhallitus jakautuu tavallaan 3 kerroksen väkeen, eli pormestariin, 4 täyspäiväiseen apulaispormestariin ja 10 rivi-jäseneen, jotka sitten hoitavat tätä tehtävää oman työnsä ohella. Pelkäsinkin, että Helsingin henki nimenomaan siinä hapertuu, ja mielestäni tämän arviointikertomuksen yksi viesti on, että sellainen riski on olemassa. Siksi kysymykseni pormestarille tässä kohtaa on nimenomaan nyt liittyen johtosääntöön. Siellähän todetaan, että pormestari johtaa kaupunginhallituksen alaisuudessa. Miten historian ensimmäinen Helsingin pormestari tällä hetkellä ajattelee, että se käytännössä on toteu-

17.6.2020

tunut ja toteutuu tämä kaupunginhallituksen alaisuudessa johtaminen?
Siis miten johdetaan kaupunginhallituksen alaisuudessa tästä johtosäännön mallissa Helsinkiä tällä hetkellä?

Kiitos.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Minulta loppui koneesta akku, ja siksi puheenvuoro jäi kesken. Pahoittelut.

Todellakin ehkä toistan vielä sen, minkä totesin äsken, että johtamisjärjestelmän ja pormestarimallin osalta omasta mielestäni on olennaista, että kun sitä arvioidaan ja mietitään, millä tavoin haluamme sitä korjata, muuttaa tai viilata, meidän kannattaa mielestäni käyttää kaikkia lähteitä, joita sen arvioimiseksi on tehty, ja sitä hyvin laajaa työtä, jolla tätä on arvioitu – sekä jo tähän mennessä tehtyjä arvioita että tarkastuslautakunnan raporttia ja sen huomioita ja tietenkin myös tulevaa Tampereen yliopiston raporttia, josta saamme myös materiaaleja käyttöömme tämän vuoden syksyllä.

Taisi olla valtuutettu Sazonov, joka totesi, että tässä raportissa on käytetty pääosin virkamieslähteitä, kun taas esimerkiksi näissä aikaisemmissa arvioinneissa on kysytty laajemmin myös luottamushenkilöiltä. On selvää, että esimerkiksi näissä riippuen siitä, keneltä kysytään, tulee osittain erilaisia arvioita. On myös varmasti niin, että tähän järjestelmään sisältyy sellaisia vaikeita kysymyksiä, joissa yksi valuvika tai rajanveto, jos se poistetaan, sitten syntyy joitain toisia. Ainakin itse näen, että mitään aivan yksinkertaisia ratkaisuja näiden kysymysten korjaamiseen, joita eri arvioinneissa ja tässäkin keskustelussa on otettu esille, ei ole. Ehkä yksi oma johtopäätökseni on, että johtosäännön tarkkaa kirjainta, sen lisäksi kysymys on myös nimenomaan yhteistyöstä, tekemisen hengestä ja siitä, että saa olla erimielisyyksiä, mutta toisaalta helsinkiläiseen politiikkaan on kuulunut pitkällä aikavälillä aina myös hyvin vahva yhdessä tekeminen, yhteisten näkemysten etsiminen ja toisten näkemysten kunnioittaminen. Tämä traditio on sellainen, jota nähdäkseni voi vaalia tai olla vaalimatta myös hyvin erilaisissa järjestelmissä erilaisilla toimivaltuuksilla.

Ehkä lyhyesti apulaispormestarin tehtävästä. Omassa tehtävässäni en arjessa ole kokenut niin ehkä suurta epäselvyyttä kuin mihin tarkastuslautakunta omassa raportissaan viittasi. Kaupunkiympäristölautakun-

17.6.2020

nan käsittelyssä myös ehkä totesimme, että vaikuttaa siltä, että toimialalla käsitys on kohtuullisen selkeä siitä, että toimialajohtajan ja apulaispormestarin roolit ovat erilaiset ja suuria sekaannuksia ei ole. Olen itse nähnyt, että tehtävä on mielekäs ja se koostuu hyvin monista eri osa-alueista, mutta varmasti tulevaisuuden pohdinnassa meidän täytyy ajatella tätäkin kysymystä ja miettiä tasapainoa. Olen myös sitä mieltä, että valtuutettu Torstin esiin nostama kysymys siitä, että kaupunginhallituksessa on erilaisia jäseniä, joista toiset tekevät päätyökseen luottamuspäättämistä ja luottamushenkilönä olemista, on sellainen kysymys, jossa on riski rajalinjan syntymiselle, mutta toisaalta taas juuri siksi me olemme halunneet, että meillä on päätoimisia luottamushenkilöitä, että olemme halunneet vaalituloksen ja valtuuston voima-suhteiden ja helsinkiläisten valitsemien henkilöiden toimivan aktiivisesti kaupungin johdossa, joten tämäkin on kysymys, jossa ei ehkä ole aivan yksinkertaisia ratkaisuja. Mutta itse toivon, että laajan materiaalin ja tämän ensimmäisen kauden antamien kokemusten jälkeen pystymme katsomaan tästä tulevaisuuteen niin, että meillä on ehkä parempi viilat-tu järjestelmä. Ennen kaikkea toivon, että meillä on sitä Helsingin yhteishenkeä, jolla viemme kaupunkiamme eteenpäin.

Kiitos.

Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos, apulaispormestari Sinnemäki. Oli ehkä siellä avainkohtia, että todellakin hyvin monenlaisissa malleissa voi vaalia hyvin monenlaisia kulttuureja, ja sitten on tietysti reunaehtoja, jotka tulevat erilaisista johon-säännöistä, jotka tekevät joitakin asioita mahdottomiksi, mutta kyllä Helsingin hengen ja kulttuurin vaaliminen on ensisijainen korjaamiskei-no, koska kaikki muut ovat hirvittävän paljon hitaampia. Mitä sitten tulee tähän 2 tai 3 kerroksen väkeen, kyllähän se tietysti aika erikoinen järjestelmä eittämättä on. Jos tämä oli ainoa tapa, jolla me saamme jo-tenkin heijastumaan vaalituloksen järjestelmässä, edelleen pidän sitä vähän ongelmallisena, mutta koitetaan keksiä siihen nyt edes jotain vä-littäviä ratkaisuja. Minusta jos tätä katsoo lintuperspektiivistä, vaikea perustella. Ajatelkaa, jos meillä olisi ministereitä, joista osa tekisi minis-terinhommia päätyönään ja osa kävisi töiden jälkeen.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

17.6.2020

Ehkä tähän Torstin kommenttiin vielä. Kysyisin Torstilta, että kun Torsti avauspuheenvuorossa palasi aikaisempiin päätöksentekotilanteisiin, joissa on vaatinut apulaispormestareiden hallintosäännön mukaisen painoarvon vahvistamista, ja nyt hän esittää, että on epätarkoituksenmukaista, että meillä ylipäätään on päätoimisia luottamushenkilöitä. Mikä on Torstin – ja ehkä kun hän tuntuu olevan puhenaisen roolissa tässä SDP:n linjan osalta, linja tähän pormestarimalliin? Onko ylipäänsä hyvä, että meillä on tällainen pormestari vai ei ole, koska sekin alkaa tässä keskustelun lomassa valitettavasti hämärtyä, vaikka monilta osin tämä keskustelu on ollut hyvä ja rakentava?

Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)

Vastaan ihan lyhyesti tähän, että tätä mallia valmisteltaessa käytiin tosiaan 3 vuoden valmisteluprosessi, jonka aikana muistelen, että aika monet eri puolueista, erityisesti varmasti sosiaalidemokraateista ja kokoomuksesta itse asiassa taisivat kannattaa sentyyppistä mallia, jossa esimerkiksi kaupunginhallitus olisi ollut vähän ehkä erikokoinen ja vaikkapa osa-aikaisesti ja olisi säilytetty ehkä viranhaltijakaupunginjohtoa. Sitten se on muokkautunut siinä enemmistön myötä siihen muotoon, jossa tehtiin viimeiset päätökset, joihin siinä viittasin. Sazonov voi keskustella edeltäjiensä kanssa kokoomuksen johdosta ja historiasta ja siitä, mitä malleja he ovat kannattaneet. Nyt me olemme tässä tilanteessa ja yritämme tehdä siitä parhaan mahdollisen. Sitä yritettiin jo 2016, kun näitä valuvikoja nähtiin.

Kiitos.

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Koska vain apulaispormestari voi tietää, miltä apulaispormestarista tuntuu, minäkin käytän tässä kohtaa puheenvuoro. Me emme kukaan ole olleet suunnittelemassa sitä systeemiä, jota nyt elämme. Tietysti se, mitä se käytännössä tarkoittaa, on tullut tietysti tässä tällä kaudella esille. Itse koen ristiriitaa tietysti niiden odotusten suhteen, joita tulee teidän valtuutettujen suunnalta, median suunnalta ja työntekijöiden suunnalta versus tietysti toimivaltaan, jota itselläni on. Käytännössä apulaispormestarin toimivalta perustuu siihen, että hän on lautakunnan puheenjohtaja, hän on kaupunginhallituksen jäsen ja hän on kaupunginvaltuutettu. Tietysti usein ne odotukset, joita ulkopuolelta tulee, ovat jo-

17.6.2020

tain aivan muuta. Tietysti olemme esimerkiksi toimialajohtaja Pohjolaisen kanssa usein keskustelleet näistä, ja arviointikertomuksen perusteellakin, kun ihan selvästi siellä tuli esiin, että esimerkiksi meidän olisi syytä selvittää henkilöstön ja myös kaupunkilaisten suuntaan, mitkä meidän roolimme ovat. Tästä aiomme videon syksyllä tehdä, jossa ehkä selkeämmin näkee. Hyvin paljonhan tietysti apulaispormestarien puoleen käännetään kaikenlaisissa asioissa, jotka eivät missään tapauksessa meidän toimivaltaamme kuulu.

Näen myös apulaispormestari Sinnemäen tavoin, että työ on ollut mielenkiintoista. Ehkä tässä koronaviruksen yhteydessä tiedon saamisen hitaus on näkynyt itselleni päin rehellisesti sanoen. Tietenkin en ole ollut ihan yhtä nopeasti kartalla oman toimialani asioista kuin olisin halunnut olla. Se varmasti voidaan tässä yhteydessä sanoa.

Kiitoksia.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Kiitos, puheenjohtaja.

On aika mielenkiintoista näin digiaikana ja sähköisten palveluiden aikana, että Helsingin kaupunginvaltuusto on ymmärtänyt mobiilipalvelut hieman ehkä oudolla tavalla tässä kokouksessa. Täällä on erinäköisillä härpäkkeillä ookailevia valtuutettuja kuvissa.

Palatakseni toiminta- tai tähän kertomukseen opettajien digiosaaminen nousi sieltä yhdeksi ongelma-alueeksi ja nimenomaan siinä, kuinka vähän ihmiset ovat käyneet koulutuksissa, jotka siihen liittyvät, ja kuinka vähän itse asiassa kouluissa oli tasojen mukaista osaamista. Olisinkin halunnut kysyä, miten tätä tilannetta nyt aiotaan seurata, koska väijäämättähän koronavirusi on parantanut aimo harppauksella digitaitoja opettajienkin keskuudessa.

Tähän samaan liittyy myös esteettömyys, mistä jo mainitsin hissien kohdalla. Täällä oli paljon vastaajia ikäihmisissäkin, jotka kokivat, että he eivät kykene edelleenkään hoitamaan sähköisiä palveluja eivätkä asiointia. Lähinnä syynä on se, että he eivät löydä Helsingin kaupungin sivuilta niitä palveluita, joita haluavat etsiä. Haluaisin kysyä, onko nyt mitenkään mahdollista aloittaa vaikkapa siitä, että jokainen asiakastyötä tekevä Helsingin kaupungilta palkkaa saava henkilö opetettaisiin lukemaan sivuja ja opetettaisiin heidät neuvomaan, mistä ja miten palvelut löytyvät. Se ei hirveän paljon vaatisi, mutta se olisi myös kädenojennus kansalaisille.

17.6.2020

Tähän digitaalisuuteen liittyy myös eriarvoistuminen. Sen takia ehkä siihen kannattaisi seurantaa, tutkimusta ja toimenpiteitä satsata.

Kiitos.

Ledamoten Thomas Wallgren

Bästa ordförande.

Suomessa on sellainen hauska tapa, että kauniisti sanotaan, kun joku on mennyt pieleen, että on valuvikoja. Johtamisjärjestelmän uudistus on mennyt pieleen. Meidän pitää korjata sitä. Vastuussa tietenkin ovat valtuusto ja viime kädessä kaupunkilaiset, jotka ovat tämän valtuuston valinneet. Vastuussa ei ole niinkään – tai ei ole – pormestari Vapaavuori eivätkä nykyiset apulaispormestarit eikä myöskään valtuutettu Wallgren, joka äänesti tätä mallia vastaan. Mutta kun Vapaavuori nyt tällä hetkellä toimii tässä uudessa järjestelmässä pormestarina, hän on tärkeä ihminen sen tulkinnassa, miten tätä järjestelmää pitää käyttää ja miten sitä pitää kehittää. Yhdyn siltä osin kritiikkiin pormestaria kohtaan, että osittain tämä malli, joka korostaa pormestarin roolia, osittain pormestari on mielestäni käyttänyt sitä turhan itsekeskeisesti. Otan koomisen esimerkin. Kun etsin kaupungin sivuilta tietoa kaupungin strategiasta, vastaan tulee strategia-sanalla sivu tai pdf-tiedosto, joka näyttää olevan pormestarin mielipidekirjoitus eikä valtuuston päättämä strategia. Tämä on asia, joka olisi helposti korjattavissa, jotta korostuisi lainmukainen demokraattinen valtuuston johtava rooli.

Minulla on toinen pointti. Mitä mielestäni on liian vähän tänään huomioitu, on se, että johtamisjärjestelmä sen lisäksi, että toi meille pormestarin mallin, se toi toimialauudistuksen myötä radikaalin vähennyksen lautakuntapaikoissa ja sen myötä radikaalin vähennyksen siinä, kuinka moni luottamushenkilö osallistuu päätöksentekijänä kaupungin järjestelmään. Tämä on toinen asia, joka mielestäni heikentää sitä tapaa, jolla kaupunki hengittää yhdessä kansalaisten kanssa. Tähän toivon myös huomiota, kun jatkossa arvioimme ja kehitämme tätä järjestelmää edelleen paremmaksi.

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja.

17.6.2020

Muutama huomio vielä tähän väliin keskustelua. On totta, johon moni on kiinnittänyt huomiota ja taisin kiinnittää itse huomiota useamman kerran avauspuheenvuorossani, että kaikissa järjestelmissä ja kaikissa asemissa voi toimia eri tavoin. Mikään ei ole täydellinen. Viime kädessä kysymys on ihmisistä, jotka tekevät järjestelmästä sellaisen kuin tekevät. Otan kernaasti vastaan kaiken palautteen, niin positiivisen kuin negatiivisen, joka liittyy omaan persoonaani ja omaan tyyliini hoitaa asioita. Uskallan kuitenkin väittää, että olen nyt seitsemättä kautta täällä valtuustossa. Ihan en pärjää valtuutettu Ilkka Taipaleelle, mutta aika pitkään täällä on oltu, enkä näe, että Helsingin hengessä tai kulttuurissa olisi tapahtunut mitään olennaisia muutoksia. Täällä pystytään edelleen erittäin hyvään yhteistyöhön. Täällä valtaosasta asioista päätetään hyvässä sovussa. Täällä tämänkin vaalikauden alussa kaupunki ryhmitäytyy kutakuinkin yksimielisesti vastustamaan edellisen hallituksen epämääräisiä uudistuksia. Myös kaupungin suuri vahvuus on ollut se, että täällä löydetään kaupungin yhteinen linja riippumatta siitä, mitkä puolueet milloinkin ovat hallituksessa. Pitää toivoa, että tämäkin linja jatkuu.

Samaan aikaan kaikkina vaalikausina on tietyistä asioista otettu myös jonkin verran yhteen joskus tyyliillä y, joskus tyyliillä x ja joskus tyyliillä z. On myös hyvä huomioda, että kun täällä nyt keskustelu kumpuaa tästä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksesta, uskallan väittää, että jos sitä objektiivisesti lukee, siellä on kuitenkin positiivista kuin negatiivista. Siellä kuitenkin todetaan monilta osin, että järjestelmässä on paljon hyviä piirteitä, ja sitten kiinnitetään huomiota joihinkin asioihin, jotka joku näkee enemmän ja joku vähemmän epäkohtina.

2 asiaan haluaisin vielä kiinnittää erityistä huomiota. Toinen on se, että kun mietitään tässä järjestelmässä olevia toimivaltuuksia ja viitataan usein meidän hallintosääntöömme ja organisaatiouudistukseemme, pitää muistaa se, että pormestarin toimivaltuudet tulevat pitkälti suoraan kuntalaista eivätkä meidän hallintosäännöstä. Kuntalain mukaan kaupunginjohtaja johtaa kaupunkia, kaupungin taloutta, hallintoa ja muuta valmistelua, ja itse asiassa siitä tulee myös, valtuutettu Arajärvi, suora mandaatti johtaa koko valmistelua kaupungissa kaikilta osin. Se tulee suoraan kuntalaista, jossa todetaan, että kaupunginjohtaja voi toimia myös pormestarina. Moni muukin näistä asioista, otto-oikeus, tulee kuntalaista pitkälti. Tämä viittaus, johon valtuutettu Torsti viittasi ja johon en osaa vastata, mitä tarkoittaa kaupunginhallituksen alaisuudessa, mutta se tulee suoraan kuntalaista. On myös monia sentyyppisiä asioita, jotka tulevat suoraan sieltä. Kun ryhdytään miettimään, miten tätä järjestelmää halutaan mahdollisesti uudistaa, en kannustaisi ainaakaan villiintymään sellaisiin muotoiluihin, jotka ovat kuntalain vastaisia.

17.6.2020

Hallintosääntöä voidaan muuttaa, mutta sen pitäisi edelleen olla kuntalain mukainen.

Lopuksi sen verran on maileja takana erilaisissa poliittisissa tehtävissä, että turpaan on tullut ihan riittävän monta kertaa ennenkin. Se kuuluu poliittiseen taisteluun, enkä siitä jaksa olla moksiskaan, mutta on joitain asioita, joiden osalta koen, että se on kohtuutonta. Yksi on se, kun väitetään, että täällä yritettäisiin jotenkin keskittää valtaa ja että ei tehtäisi yhdessä tekemistä. Se on minusta yksinkertaisesti kohtuuton väite. Olen siinä mielessä totta kai valtuutettu Vuorjoen kanssa samaa mieltä, että sitä voi katsoa hirveän monella eri dimensiolla, mutta jos sitä katsotaan kaupungin sisäisen valmistelun tulokulmasta, kaupunginvaltuusto päätti tässä uudistuksessa hyvin selkeästi ja kirjoitti moneen kertaan, että valmistelu ja päätöksenteko pitää erottaa toisistaan.

On itsestään selvää, että päätöksenteossa ylin elin on valtuusto ja siten meillä on x määrä muita luottamus ? olevia. Ihan yhtä itsestään selvää on se, että valmistelua johtaa pormestari tai kaupunginjohtaja ja toimialajohtajat omilta alueiltaan. Tästä huolimatta olen luonut tähän kaupunkiin tämän kaupungin historian ensimmäisen johtoryhmän – sen takia, että voitaisiin yhdessä valmistella enemmän. Siihen on koottu kaikki keskeiset viranhaltijat ja sen lisäksi myös apulaispormestarit. Apulaispormestarit ovat mukana sellaisessa johtoryhmätyöskentelyssä, jonka tehtävänä on koordinoida valmistelua, jonka valmistelu ei kuulu apulaispormestareille, mutta siitä huolimatta yhdessä tekemisen hengessä olen halunnut näin tehdä, ja tämä järjestelmä näin pyörii ja näin toimii.

Uskallan väittää, ja täällä aika moni läsnäolijoista on johtoryhmän jäseniä, että ei ole 3 vuoden aikana montaa johtoryhmän kokousta ollut, joissa viime kädessä pormestari olisi päättänyt, että tehdään tietyllä tavalla, vaan kyllä se on ollut yhdessä tekemistä. Se on ollut yhdessä valmistelua. Se on ollut yhdessä linjausta, miten valmistelua viedään eteenpäin. Sen takia pidän täysin kohtuuttomina sellaisia väitteitä, varsinkin jos ne tulevat tahoilta, jotka katsovat sitä läheltä ja saavat olla mukana johtoryhmätyöskentelyssä. Siellä vielä väitetään, että täällä halutaan päättää itse ja yksin. Se yksinkertaisesti ei vastaa todellisuutta.

Kaikilta muilta osin otan mielihyvin – tai en tiedä mielihyvin mutta joka tapauksessa ei ole vaihtoehtoa – vastaan kaiken kritiikin, joka toimintaani kohdistuu. Varmasti on parantamisen varaa. Viime kädessä vaaleissa kansa taas päättää, minkä tyyliä poliitikkoja ja pormestareita tähän kaupunkiin halutaan.

17.6.2020

Ledamoten Thomas Wallgren (replik)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos pormestarille.

Haluan ensin painokkaasti yhtyä siihen tärkeään näkökohtaan, jolla aloititte, nimittäin sillä, että Helsinki toimii hyvin. Helsingin henki on edelleen hyvä. Meillä on erittäin hyvää, asiallista yhteistyötä, erittäin hyvää valmistelua, erittäin hyvää avointa päätöksentekoa. Perinne on hyvä, ja pohja on hyvä. Me puhumme siitä, mikä on mennyt pieleen. Me puhumme siitä, mitä voidaan parantaa. Siinä pitää olla tarkka ja valpas, jotta kansanvalta kehittyy eikä taannu. Itse olen nyt valtuutettuna, jonka päätoimi on muualla, hyvin huolestunut tästä johtoryhmän perustamisesta. Pidän sitä yhtenä suurimmista ongelmista tässä uudessa järjestelmässä, mutta siinäkin arvioinnissa toivon apua muilta ja analyttistä keskustelua, ettei nyt liian löysästi mennä tyrmäämään. Jos sitä voidaan kehittää tai pitää hylätä kokonaan, siihen minulla ei ole vielä kantaa.

Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitos pormestarille puheenvuorosta.

3 kommenttia. Ensimmäinen kaupunginhallituksen alaisuudessa tähän kuntalakiviittaukseen. Varmaan tätä olisi hyvä analysoida, koska tämä tilannehan on todella täysin erilainen. Edellisessä mallissa kaupunginjohtaja oli kaupunginhallituksen esittelijä, ja tämä rakenne oli täysin toisenlainen. Mitä tämä tarkoittaa tässä mallissa, se varmaan hyödyttää demokratia-analyysiä ja myös vaikka tulevien erilaisten luottamustehtävien haltijoiden itseyemmärryksen kehittymistä, mitä kaupunginhallituksessa alaisuudessa samalla kun on sen puheenjohtajana ja pormestarina oikeastaan tarkoittaa.

2 havaintoa, jotka tulevat arviointikertomuksen kautta. Perehdyin siihen kyllä ihan huolella ja kirjasin kaikki otsikotkin ylös ja katsoin, mikä niistä minusta oli positiivinen, mikä oli neutraali ja mikä oli kehitystä edellyttävä. Olisi ehkä aika hassua, jos me tulisimme tänne listaamaan kaikki hyvät puolet emmekä kehitystä edellyttäviä asioita. Olisin ehkä toivonut tähän keskusteluun vähän enemmän sitä sävyä. Täällä ei ole kovin monta vielä esitystä, joita me nyt jäämme odottamaan ja jotka tu-

17.6.2020

levat oikeasti puuttumaan näihin epäkohtiin, mutta siihen on tietysti mahdollisuus kaikilla.

Viimeisenä. Johtavat henkilöt olivat ne, jotka eivät vastanneet arviointikertomukseen. Pormestari on pahoillaan nyt, että heiltä on tullut tämä materiaali. Me emme voi sille mitään. Me luemme arviointikertomusta, josta kumpuavat nämä arviot, jotka tässä keskustelussa on nostettu esiin. Pyrin olemaan huolellinen siinä, että pohjasin omat arvioni siihen arviointikertomukseen ja siihen vuoden takaiseen, joka meillä oli valtuustoseminaarissa. Näin tietysti toimitaan jatkossakin. Se, että on julkista keskustelua, jota me luemme, on tietysti toinen kysymys.

Kiitos.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kuntalain mukaan kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. Valtuusto voi päättää, että kunnanjohtajan sijasta kuntaa johtaa pormestari. Se tästä kunnan johtamisesta ja hallinnon toiminnasta.

Suora lainaus tarkastuskertomuksesta on seuraava: "Uudessa johtamisjärjestelmässä pormestarilla on vahva johtamismandaatti, jolla hän pystyy ohjaamaan koko kaupunkia samaan suuntaan. Käytännössä tämä voi johtaa siihen, että valta keskittyy liikaa yhdelle henkilölle. Toimialoilla ja kaupungin kansliassa on koettu haasteeksi pormestarin aktiivisuus antaa toimeksiantoja asiantuntijoille ohi toimivan johdon. Pormestari on pyrkinyt vaikuttamaan tähän parantamalla tiedonkulkua niin, että toimialajohtaja ja kansliapäällikkö pysyvät tietoisina siitä, mitä heidän toimialallaan valmistellaan pormestarin toimeksiannosta. Kyllä tämä nyt aikamoisesta keskittämisestä kertoo, mutta kuten sanottu, tarkastuslautakunta ei siitä tehnyt mitään johtopäätöstä tai suositusta.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Puutun tähän valtuutettu Torstin toteamukseen siitä, että ei lähdetty tähän keskusteluun ? . Nimenomaan vielä valtuustoryhmän puheen-

17.6.2020

johtaja Koivulaakso erikseen yhtyi aiemmin esittämiin näkemyksiin siitä, että nimenomaan kaupunginhallitus, kanslia, toimialat ja lautakunnat noteerasivat ne lautakunnan esitykset ja totesivat, että ne konkreettiset esitykset, jotka lautakunta teki, noteerataan ja niiden mukaan toimitaan. Valtuustonhan pitäisi olla tyytyväinen siihen, että lautakunnan johtopäätöksiä viedään käytäntöön. Sitten on tehty erityyppistä analyysiä, erityyppisiä havaintoja ja pohdintoja puolesta ja vastaan, myönteisiä ja kriittisiä. Niitä voi irrottaa kontekstista ja siteerata vaikka kuinka paljon, mutta konkreettisiin suosituksiin on reagoitu. Se on hyvä, ja siitä valtuuston pitäisi olla tyytyväinen.

Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tuossa edellisessä puheenvuorossani jo pyysin – en näe, onko siellä salissa paikalla kansliapäällikkö – voisiko hän myös kommentoida tätä, miten hän näkee tämän keskustelun ja palautteen, jota on annettu kansliapäällikön roolista.

Pormestari Jan Vapaavuori

Arvoisa puheenjohtaja.

Vielä 2 huomiota. Sen jälkeen lupaan, ettei tule lisää, ellei kovasti provosoida. Ehkä ainoa asia, mistä olen tarkastuslautakunnan kanssa hieman eri mieltä tai tulkitsen, että he eivät ehkä ihan ole mieltäneet, mistä on kysymys, kun siellä viitataan tähän niin sanottuun ohjohtamiin. Muistan, kun minusta tuli asuntonministeri vuonna 2007 ja kävin ensimmäisen keskustelun kansliapäällikkö Hannele Pokan kanssa, joka aloitti kertomalla minulle, että se on kuulkaas ministeri sillä lailla, että on hyvin vanhakantaista, typerää, hidasta ja muutenkin älytöntä ajatella, että kaikki ministerin toimeksiannot annettaisiin kansliapäällikölle ja sitten ne menisivät siitä osastopäällikölle ja siitä jollekin seuraavalle asiantuntijalle, vaan on tärkeää, että ylin johto voi keskustella suoraan niiden ihmisten kanssa, jotka kulloisistakin asioista päättävät, tai niitä valmistelevat ja niitä hoitavat ovat niissä parhaita ekspertejä. Muilla tavoin pitää järjestää se, että tieto kulkee, mikä lähinnä tapahtuu joko sitten, että kun toimeksianto annetaan, informoidaan myös esimiehiä, tai sitten se, joka toimeksiannon saa, informoi esimiehen, että olen saanut tällaisen toimeksiannon. Minun mielestäni tämä on modernia johtamista, ja näin toimitaan useimmissa organisaatioissa, että ei mennä vanhakantaisesti virkatietä pitkin. Mutta tähän liittyy kiistatta se kysymys,

17.6.2020

että silloin pitää varmistaa, että tieto kulkee. Joko pormestarin pitää kertoa toimialajohtajalle, että nyt puhun alaisesi kanssa, tai sitten alaisen pitää kertoa toimialajohtajalle, että nyt pormestari kävi puhumassa tästä. Tämä on ehkä tiedonkulkuhaaste, ja siinä varmaan on parantamisen varaa. Mutta kysymys ohjohtamisesta on minusta väärin mielletty siitä, mitä on moderni johtaminen tässä maailmanajassa. Uskallan väittää, että tapani johtaa ei poikkea siitä, mikä on yleisin käytäntö nykymaailmassa, oli melkein mikä tahansa organisaatio.

Toinen huomio, joka ehkä kumpuaa tästäkin keskustelusta, on se, jonka avauspuheenvuorossani otin esille, että mikään malli ei ole täydellinen. Niitä pitää aina miettiä aika ajoin, pohtia ja tehdä mahdollisesti uudistuksia ja muutoksia. Tampere on muuttanut joka vaalikausi vähän järjestelmäänsä. Totta kai se on Helsingissäkin täysin mahdollista, ja viime kädessä valtuusto päättää, halutaanko tehdä muutoksia. Itse olen ajatellut näin, että tämä tarkastuslautakunnan arviointikertomus ei kuitenkaan ehkä ole se vaihe tässä harjoituksessa, jossa sitä on mielekkäintä käynnistää, vaan se on nimenomaan Tampereen yliopiston akateeminen tutkimus, joka – kaupunginhallitus taisi päättää, ei ehkä ollut valtuusto vaan kaupunginhallitus silloin jo vaalikauden alussa käynnisti – joka katsoo tätä laaja-alaisemmin ja akateemisemmin. Kun se tulee alkusyksystä, sen jälkeen on varmaan sen paikka, jolloin tietenkin kootaan muutkin raportit pöydälle ja jossain prosessissa mietitään, minkälainen prosessi siitä pitää käynnistää. On minusta tärkeää, että se tehdään jo alkusyksystä, koska on hirveän luontevaa ajatella näin, että mikäli tämä valtuusto haluaa tehdä tähän järjestelmään jotain uudistuksia, ne pitää tehdä sillä lailla hyvissä ajoin, että ne ovat voimassa, kun seuraava vaalikausi kuitenkin varsin pian alkaa. Tästä otamme kansliapäällikön kanssa kopin, että alkusyksystä sen jälkeen kun Tampereen yliopiston – toki sekin on vasta väliraportti mutta kuitenkin on meillä käsissä, katsotaan siitä yhdessä ryhmien kanssa, miten mennään eteenpäin.

Valtuutettu Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Arvoisa pormestari, viittasitte siihen, että emme välttämättä ymmärrä tarkastuslautakunnassa, mitä tällä, minkälaista on moderni johtaminen, tai että emme ole ymmärtäneet oikein, kun olemme puhuneet ohjohtamisesta. Oikeastaan esimerkkinä siitä, mitä te yksittäisen sektorin ministeriön vastaavana ministerinä keskustelitte kansliapäällikön kanssa, osoittaa nimenomaan sen, ettette ole ymmärtäneet kritiikkiä tarkastuslautakunnalta, koska se vastaisi sitä, jos olisimme esittäneet kysei-

17.6.2020

sen kritiikin apulaispormestarille suhteessa tämän omaan toimialaan. Tässä ei ollut siitä kyse vaan nimenomaisesti siitä, että omalla toiminnalla on mahdollisesti joskus hankaloitettu sitä, mitä toimialalla tapahtuu, ja ollut nimenomaan ? roolien ymmärrys on hankaloitunut ja sekin jos on jäänyt puuttumaan tämän pormestarin ? toiminnan takia. Olenkin iloinen, kun itse sanoit, että tähän nimenomaisesti on syytä ? tämä esimerkki ehkä osoittanut ? ymmärryksen puutetta vaan sitä, että esimerkkinne ei ihan osunut maaliin.

Kiitos.

Valtuutettu Pentti Arajärvi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensinnä tähän ohjohtamiseen. Ymmärrän sen lähtökohdan, jonka pormestari Vapaavuori tässä esitti omasta toiminnastaan. Kysymys on siitä, että viranhaltijoilla ja muilla kaupungin toimijoilla on säännöksistä johdettu toimivalta. Sitä toimivaltaa ei voida ohittaa. Oikeusvaltion keskeisiä periaatteita on se, että toimivalta esimerkiksi on säädetty jollekulle, ja tällä on se toimivalta. Muilla ei ole.

Toinen seikka. Tämä Tampereen tutkimus ja tarkastuslautakunnan kertomus. Omassa puheenvuorossani viittasin nimenomaan siihen, että tähän asiaan täytyy palata, kun muut selvitykset, joista varmasti tärkeimpiä on Tampereen selvitys, ovat valmistuneet. Voidaan todeta myös, että Tampereen selvityksen todennäköinen näkökulma akateemisessa mielessä on sinänsä tärkeä mutta ei ainoa näkökulma tämän tyyppiseen asiaan.

Valtuutettu Pilvi Torsti (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Totean heti alkuun, että tätä ei ole myöskään tarkoitettu millään tavoin provokaatioksi. Kommentit pormestarille ensin tästä tarkastuslautakunnan ohjohtamisesta. Ymmärrän, että se on näköjään sanana vähän samankaltainen kuin oli koulusulku, jota erehdyin käyttämään, kun kuvasin sitä, mitä kouluissa tapahtuu, ja sain koko OAJ:n kimppuuni. Ehkä tämä moderni johtaminen kuitenkin tarkoittaa aika monelle meistä myös vähän muuntyyppisiä asioita: vertaisuutta, erilaisia tasavotekijöitä ja niin edelleen. En sotkisi ehkä moderniutta tähän keskusteluun, koska itsekkin kyllä vähän Arajärven tavoin pidän sitä keskeise-

17.6.2020

nä, että meillä on kysymyksessä ? virkavastuuta, toimivallasta seuraavaa toimivaltaa ja sitten on asemavaltaa. Nämä ovat aika tarkkoja paikkoja näin isossa organisaatiossa kuin kaupunki. Jokainen tietää hyvässä ja huonossa oman paikkansa ja oman vastuunsa. Kyllä näissä täytyy olla iso selkeys. Se on ihmisten oikeusturvankin kannalta välttämätöntä.

Lopuksi kiitos tästä lupauksesta. Jäämme odottamaan syksyä tässä keskustelussa varmaan. Tämä on ollut ehkä ihan hyvä lähetekeskustelu siihen, ja meillä on vuoden takaista valtuustoseminaarimateriaalia, mutta toivon, että tehdään se sitten vakavahenkisenä harjoituksena eikä jollain tavalla, että tämä nyt piti tehdä, kun näin kerran oli joskus päätetty.

Valtuutettu Suldaan Said Ahmed (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Pidän ensimmäisen kauden kaupunginvaltuutettuna, että tätä keskustelua käydään, erittäin arvokkaana siitäkin näkökulmasta, kun istuu tuolla kaupunginhallituksen elinkeinojaostossa, jonka nimensä mukaan pitäisi olla sellainen elin, jolla on myös toimivaltaa. Mutta olen kokenut, että sekään ei ole edelleenkään löytänyt tässä pormestarimallissa paikkaansa tästä kaupungista. On paljon epäselvyyksiä, mutta tärkeintä, että nyt näitä asioita tässäkin tarkastuslautakunnan raportissa tuodaan esiin. Toivon, että nyt syksyllä luultavasti voidaan tuoda, näitä mieltä. On ikävää, että osa myös ihmisten valtuutetuista kokee johtamisen keskittyvän pormestaristolle tai pormestarille. Kuitenkin ylintä valtaa käyttävä tässä kaupungissa on edelleenkin valtuusto. Pitää tämä pitää mielessä edelleenkin. Toivon, että voimme vakavasti miettiä näitä ongelmia. Kyllä on loppupeleissä demokratian kannalta huolettavaa, jos näitä toistuu.

Kiitos.

Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ohjohtaminen on mielenkiintoinen kysymys. Minulle jäi hieman epäselväksi lautakunnan puheenjohtaja Koivukosken puheenvuoro. Siinä oli ehkä jokin yhteysongelma. Yleisesti sanoisin, että tosiaan modernissa organisaatiossa ja ihan missä tahansa organisaatiossa on kyllä jär-

17.6.2020

kevää keskustella eri tason ihmisten kanssa. Jos itse haluan selvittää jotain kysymystä, mielelläni juttelen toimialajohtajalle ja juttelen asiakaspalvelua suorittavaa työtä tekeville henkilöille ja keskijohdolle siinä välissä, että saan kattavan kuvan. Olisi kyllä toivottavaa, että kaupungin johto tekisi sitä laajasti joka tapauksessa. Tietysti siinä on se viiva, että ollaan kuuntelevalla ja selvittävällä kannalla eikä ruveta ohjeistamaan, jos ollaan ylemmän tason johtaja ohi tämän välijohdon tietysti.

Minulle jäi vähän epäselväksi, mikä tässä nyt oli ongelma ja mitä pidettiin ohjohtamisena. Tästä olisi kyllä myöhemmin kiva jatkaa keskustelua.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tästä on tosi arvokkaita puheenvuoroja käytetty. On hienoa, että päästään kehittämään tätä mallia eteenpäin. On selvästi tullut esiin, että tässä johtamisen prosessistakin on hyvin paljon erilaisia näkemyksiä. En itse huomannut, että esimerkiksi apulaispormestari Razmyar olisi kritisoinut valtuutettujen oikeutta tehdä päätöstä tässä viimeisessä asiassa, jossa hän käytti otto-oikeuttaan, joka hänelle kuuluu, vaan itse asiasta. Olisi tosi tärkeää, että palautamme keskustelun politiikan sisältöihin eikä arvioida sitä, onko valtuustolla oikeus tai ei oikeus tehdä jotakin päätöstä, koska valtuustolla tai lautakunnalla aina on, tai jaostolla sille annettu päätösvalta. Demokraattista päätöstä pitää sinänsä kunnioittaa, vaikka sen sisältöä voi kritisoida.

Valtuutettu Ulla Marja Urho (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Minulla on 2 asiaa. Thomas Wallgren oli kanssani demokratiatyöryhmässä, jonka kaupunginhallitus viime kaudella nimesi. Sen tehtävänä oli katsoa niitä kohtia, joissa demokraattista päätöksentekoa voidaan lisätä kaupungin päätöksenteossa riippumatta toimialasta. Tämä nyt käytössä ollut malli on aika pitkälle niitäkin toiveita kertova tai sisältävä. Siihen tuli myöhemmin työryhmä, joka mietti tämän mallin toteutusta. En palaa siihen sen enempää, koska ainahan mallit ovat yksi ja käytäntö on toinen ja riippuu sitten toteutuksesta ja henkilöistä.

17.6.2020

Mutta minä ihan hirveän hyvin ymmärrän, että Torsti on niin hirveän äkeissään nyt, että tehdään tällaista mallia, kun demokraattien pieni tai isokaan mutta vähemmistö ei voi päättää siitä, mitä enemmistön yli. Ymmärrän, että sosiaalidemokraatit nyt tuskissaan miettii, miksi heillä ei ole enempää valtaa. Nyt täytyy katsoa, että tämän valtuuston voima-suhteiden mukaisesti me etenemme tässä demokratian etenemisessä tuleviin kuntavaaleihin. Tämä pohjautui demokratiatyöryhmään, kuten Thomas Wallgren hyvin tietää.

Valtuutettu Dan Koivulaakso (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Pennaselle toteaisin, että puheenvuorossa pahoittelen, jos ei käynyt viesti selväksi. Arviointikertomuksessa käy hyvin hyvin selväksi se, että ohjohtaminen ei viittaa missään nimessä siihen, että käydään keskustelua eri ihmisten kanssa. Kaikkien kanssa on hyvä käydä keskustelua, ja tiedonsaanti ja tiedon jakaminen sekä johdolta kaikille työntekijöille että toisin päin on aivan ehdottoman välttämätöntä. Ohjohtamisella, kuten arviointikertomuksesta, jos sen lukee, käy hyvin ilmi, tarkoitetaan nimenomaan toimeksiantoja, jotka menevät ohi toimialajohdon ja apulaispormestareiden. Tämä on hyvin tarkkaan ja selvästi ilmaistu siinä arviointikertomuksessa. Toki keskustelemme mielellämme tästä lisää, mutta tämä oli se lähtökohta.

Kiitos.

Ledamoten Thomas Wallgren (replik)

Kiitos, puheenjohtaja.

Kiitän Ulla Marja Urhoa hyvästä puheenvuorosta ja hyvästä yhteistyöstä demokratiaryhmässä. Sen ryhmän henki oli se, että me teemme parhaamme, jotta Helsinki olisi mukana kehittämässä pohjoismaista kansanvaltaista perinnettä. Siinä yhteydessä valtuuston ohjaavan roolin korostus suhteessa hallinnon valtaan oli aivan keskeinen linja. Pormestarin malli on yksi tapa yrittää tätä toteuttaa. Siinä minun arvioni on se, että pormestariamalli on huono tapa toteuttaa sitä hyvää ideaa, joka meillä oli demokratiaryhmässä. Mutta sillä tavalla yksityiskohta, yhteinen tavoite ja tarkoitus on demokratian syventäminen.

Yksi asia, joka oli silloin paljon esillä ja joka nyt on jäänyt vähän liian vähälle huomiolle, oli silloinen yhteinen tarkoitus tuoda uusi tällainen

17.6.2020

ohjohtamisen elementti Helsinkiin, nimittäin se, että voidaan kansan aloitteiden kautta kansanäänestyksellä ratkaista asioita siitä riippumatta – tai ei siitä riippumatta, mutta yhteistyössä sen kanssa, mitä valtuusto päättää. Tämä elementti mielestäni jää nyt vähän liian pienelle huomiolle.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Palaisin nyt tämän pitkän ja polveilevan demokratiakeskustelun jälkeen tähän toiseen ? kysymykseen eli toimialojen väliseen vastuunka-
koon ja tähän kysymykseen, jonka esitin keskustelun alkupuheessa siitä, että kun alussa oli huolta siitä, että kun on toimialojen välillä ollut varhaiskasvatuksen pienistä ja rauhallisista tiloista epäselvyyttä, miten tämä prosessi hoidetaan. Eri toimialoilla oli erilainen tilannekuva tästä. Olisin nyt kysynyt vielä, miten nyt apulaispormestarit vaikka näkevät oman toimialansa roolin tässä näin, että tämä asia nyt yhteistyössä saadaan jotenkin etenemään tulevaisuudessa. Olen tuolla tehnyt jopa tällaisen pienen ponsiaihion järjestelmään varalle, että sellaisenkin vois tästä asiasta jättää, mutta en mitenkään erityisesti toivo, että me kaikki täällä joudumme äänestämään pitkin iltaa. Jos minulle pystyy joku sanomaan, että saadaan kyllä tämä toimialojen välinen yhteistyö tässä asiassa hoidettua, olen siihen tyytyväinen. Mutta ponsi on siellä vielä nyt odottamassa, jos vastausta ei vielä saada.

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kyllähän toimialojen välinen yhteistyö on ensisijaisesti virkamiesten välistä yhteistyötä. Omalta osaltani esimerkiksi apulaispormestari Sinnemäen kanssa käymme kiinteistöjen huoltoon ja kunnossapitotöihin liittyviä asioita yhdessä virkamiesten kanssa. Mutta omalla toimialallani ja juuri nimenomaan apulaispormestari Sinnemäen toimialalla on jatkuvasti erilaista virkamiesvalmistelua ja yhteistyötä, jossa me emme ole mukana, koska me emme osallistu valmisteluun. Siinä mielessä tietysti jos valtuutettu Malin tämän kokee tarpeelliseksi, sitten aloite kannattaa tehdä. Olemme omalta osaltamme edistäneet ja samoin tietysti muiden apulaispormestarien välillä, mutta suurin osa tietysti yhteydenpidosta on sellaiseen valmisteluun liittyvää, jossa emme ole mukana.

Kiitoksia.

17.6.2020

Valtuutettu Paavo Arhinmäki

Arvoisa herra puheenjohtaja.

Muutama huomio tähän käytyyn keskusteluun vallan keskittymisestä ja demokratiasta. Olen tällä valtuustokaudella toiminut ensin 2 vuoden ajan kaupunginhallituksen varapuheenjohtajana ja nyt seuraan kaupunginhallitusta ja sen jaostoja valtuuston 2. varapuheenjohtajan ominaisuudessa. Ensinnäkin jollain tavalla kuvastaa sitä, että me kaikki olemme periaatteessa tasa-arvoisia valtuutettuja valtuustosalissa, mutta ihan meidän omien sääntöjemme mukaan varmaan laadittuna sen jälkeen kun pyysin tämän puheenvuoron, väliin on ottanut, tullut pari pormestarin puheenvuoroa ja pari apulaispormestarin puheenvuoroa, jotka pääsevät aina listalla muiden periaatteessa tasa-arvoisten valtuutettujen edelle. Heillä myöskään ei ole puheenvuoroissa samoja pituusrajoituksia kuin muilla valtuutetuilla.

Toinen huomio on se, että toissa puheenvuoron pormestari Vapaavuori päätti siihen, että vaaleilla valitaan se, minkänäköisiä ja minkälaisia ovat pormestarit. Tavallaan kyllä, koska niistä 170 varsinaisesta tai varavaltuutetusta pitää valita pormestari ja apulaispormestarit, mutta nimenomaan vaaleilla ei valita pormestaria ja apulaispormestareita vaan valtuusto, ja se on oleellista valtuuston kokoonpano.

Tässä on paljon puhuttu vallan keskittymisestä. Nostan esille sen, mikä minusta on mielenkiintoista ja mikä ei ole paljon tullut vielä tässä keskustelussa esille: nimittäin se, miten päätöksentekoa ja valtaa on epävirallisille toimiryhmille valunut. Pormestari Vapaavuori itse on nostanut esille tämän johtoryhmän, ja olen huomannut julkisuudessa, että perusteltu, että sitä ja tätä ja tuota on sovittu ja päätetty johtoryhmässä. Meillä ei ole sellaista päätöksentekuelintä kuin johtoryhmä. Meillä ei ole sellaista päätöksentekuelintä kuin pormestaristo, ja kaupunginhallituksessa, jossa vasemmistoliitolla on 2 paikkaa, me luemme lehdestä, että jokin asia on päätetty johtoryhmässä tai pormestaristossa. Ei, niitä asioita ei päätetä siellä.

Toinen havainto on esimerkiksi se, että nyt kun on ollut tämä korona-kriisi, on perustettu tuonne koronavalmiusryhmä. Katsoin sen kokoonpanoa, jossa oli pormestari ja yksi apulaispormestari. 3 apulaispormestaria ei ollut siinä johtoryhmässä nähdäkseni. Siinä oli kaikki pormestarin avustajakunta kyllä. Kuka tekee poliittisia päätöksiä, kun olen huomannut, että koronavalmiusryhmä on tehnyt hyvin paljon tällaisia linjauksia, jotka on tehty virkamiespäätöksinä. Mielenkiintoista on ollut

17.6.2020

myös seurata sitä, miten on kasattu erityisesti pormestarin ympärille sekä poliittisia avustajia että yhteysjohtajia, jotka toimivat näissä – yhteysjohtajat esimerkiksi – erilaisina sihteereinä ja muina monissa erilaisissa puolivirallisissa työryhmissä, jotka ohjaavat hyvin paljon päätöksentekoa. Kyllä minun nähdäkseni kun olen kaupunginhallituksessa seurannut tätä, tämä malli nimenomaan on keskittänyt valtaa pormestari- ja pormestarin avustajakunnalle, ovat he sitten avustajia tai yhteysjohtajia, jotka toimivat erilaisten puolivirallisten valmiusryhmien tai johtoryhmien kautta, joilla kuitenkin ei varsinaisesti päätöksentekoa. Mielestäni demokratian ja avoimuuden kannalta olisi oikea tapa, että nämä asiat tuotaisiin keskusteluun kaikkien kaupunginhallitusryhmien tai kaikkien valtuustoryhmien kesken, niin niistä enemmän päätettäisiin kaupunginhallitustasolla vähintään kuin niin että niistä päätetään jollain epävirallisilla tahoilla. Nämä ovat sellaisia seikkoja, joihin itse olen kiinnittänyt huomiota siinä, miten tämä päätöksenteko joltain osin tai monelta osin on keskittynyt toisaalta pormestari- ja toisaalta pormestaris- talle. Täällä tuotu epäkohta siitä, että kaupunginhallituksessa istuu 5 päätoimista poliitikkoa ja 10 sellaista, jotka oman työnsä tai toimensa ohella hoitavat tätä asiaa. Se tuo ihan tietynlaista epäsuhtaa päätöksentekoon.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Malin kysyi yhteistyöstä ja ehkä lyhyesti vielä siitä, että tällä kaudellahan uusien toimialojen, kun ne on muodostettu, itse asiassa kasvatuksen ja koulutuksen ja kaupunkiympäristön toimialojen välillä yhteistyötä, suunnittelua, ennakointia ja myös akuutteja kysymyksiä vaikkapa päivähoitopaikkojen riittävydestä on ratkottu yhteistyössä nähdäkseni huomattavasti aikaisempaa tiiviimmin, mutta vielä on paljon tekemistä. Itse näen, että kun olemme kaupunginhallituksessa päättäneet kiinteistöpoliittisesta ohjelmasta ja meillä on nyt päätöksenteossa toimitilastrategia ja sen jälkeen sen toimeenpano, näkisin, että näillä asiakirjoilla me nimenomaan ohjaamme ja varmistamme, että meille syntyy sellaiset ennakoivat, oikea-aikaiset ja toimivat yhteiset prosessit, jotka vastaavat tarpeisiin esimerkiksi varhaiskasvatuksen tai koulujen tiloista.

Kiitos.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

17.6.2020

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Tässä on ollut mielestäni todella tärkeää ja todella oleellista keskustelua yhdestä todella tämän valtuustokauden oleellisimmasta asiasta eli juuri johtamisjärjestelmästä. Ymmärrän, että siihen liittyy halua puhua paljon. Ehkä tähän taustoitukseksi on tärkeää tuoda esille se, että itse istuin johtamisen jaostossa viime kaudella, jossa tätä valmisteltiin. Tässä taustalla oli se, että kokoomus halusi nimenomaan tämän massiivisen toimialauudistuksen ja vihreille oli tärkeää pormestari malli. Ikään kuin nämä 2 koplattiin yhteen. Nyt tietenkin ymmärrämme, että se ei ihan toiminut. Me siellä yritimme tehdä parhaamme, jotta tästä mallista saadaan niin hyvä kuin mahdollista.

Tässä kolmantena elementtinä oli asukasosallisuus ja asukasdemokratia, johon vissiin Holopainen viittasi omassa puheenvuorossaan, mutta sehän on jäänyt paljon vähemmälle huomioon. Itse ymmärsin myös Holopaisen kritiikin liittyen otto-oikeuteen ehkä enemmänkin niin, että hän ei kritisoinut otto-oikeutta sinänsä. Se mahdollisuus todella on, mutta näen, että pormestarilla on ollut sellaisia julkisia puheenvuoroja liittyen tähän otto-oikeuden käyttöön, jossa hän ikään kuin ehkä tiedostamatta tai tiedostaen on halunnut sumentaa sitä tosiasiaa, että tässä kaupungissa ylin päättävä elin on edelleen kaupunginvaltuusto. Näen itse myös tällaiset puheenvuorot aika haitallisina demokratialle.

Minusta on tosi tärkeää, että tätä keskustelua on nyt käyty, ja olen iloinen siitä, että pormestari on myös ottanut tämän viestin ilmeisesti nyt vastaan. Se esitys meille tuodaan myöhemmin syksyllä Tampereen yliopiston selvityksen, mutta toivon myös, että tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen pohjalta, jossa tätä mallia lähdetään oikeasti parantamaan.

Ehkä vielä lopuksi sellainen pieni huomautus pormestarille, että oman käsitykseni mukaan moderni johtajuuteen kuuluu myös se, että on valmis delegoimaan asioita, ja kuuluu myös sellainen tietty valmius ottaa vastaan kritiikkiä ja olla myös nöyrä sen kritiikin edessä.

Kiitos.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitokset, puheenjohtaja.

Tässä on käyty mielenkiintoista keskustelua siitä, mikä on pormestarien valta ja apulaispormestarien valta, vastuu ja vallanjako. Valtuutettu Ar-

17.6.2020

hinmäki jo jonkin verran sivusi tätä kuviota, miten ylipäätään asioita tehdään. Menen ihan tällaiseen konkreettiseen, että kun mennään alemmalle virkamiestaholle mutta aika isoille jakkaroiden ja tehdään isoja päätöksiä, sinulla ei ole mitään tietoa, mitä on tehty. Ehkä lehdestä luet tai kuulet jostain kentältä työntekijöiltä, mitä on tapahtunut. Ihan vain päätöksentekijänä on tosi vaikea puuttua siinä vaiheessa asioihin, kun asioista on päätetty jossain tai ne päätetään jossain ja sitten tuodaan siinä vaiheessa, kun se on valmisteltu niin pitkälle, että et enää voi käytännössä mitään asioille tehdä. Tämä ei ole mielestäni mitenkään hyvän mallin mukaista tällainen, että asiat lähdetään tältä pohjalta valmistelemaan. Toki niin kuin kaikki luette, että viranhaltijoilla esimerkiksi koronakriisin aikana on tehty varmasti nopeita ja joutunut tekemään nopeita päätöksiä, mutta jos sitä olisi lähtenyt kierrättämään lautakunnan kautta, asiat olisivat saattaneet hieman jarruttua. Meillä on hienoja esimerkkejä siitä, mutta ei näin. Tosiaan kuka siellä istuu ja kuka siitä päättää, se on kanssa mielenkiintoinen työnjako.

Ihan pormestarille vielä loppuhuomautus tähän, että joskus kun keskusteltiin joistain valinnoista liittyen Helsingin kaupunkiin, mistä ei ollut poliittista päätösvaltaa, en pidä siitä asenteesta, että mainitaan, että te poliitikot sekaannutte liikaa henkilöstövalintoihin. Muistuttaisin itse siitä, että olet itsekin valittu kuitenkin kaupunkilaisten äänestämänä kyseen tonttiisi.

Kiitos.

Apulaispormestari Nasima Razmyar

Arvoisa puheenjohtaja.

Tiedän, että ilta on varsin pitkä, mutta saanen käyttää tässä kuitenkin lyhyen puheenvuoron. Toimintakulttuurihan muodostuu ihmisistä ja yhdessä tekemisestä. Oikeastaan mikään hallintosääntö tai johtosääntö ei sitä muodosta. Itse ajattelen niin, että jos me rupeamme suurennuslasilla katsomaan hallintosääntöämme, silloin valitettavasti organisaatiossa on jo jokin pielessä.

Itse pormestarijärjestelmä. Tässä apulaispormestari Pakarinen jo kertoi oman näkemyksensä. Olen pitänyt tätä hyvänä järjestelmänä. Tässä on paljon hyvää. On toki järjestelmässä valuvikoja, mutta ainakin tämän kauden aikana, kun kansalaisilta kysyy ja kansalaisia tapaa, he pitävät tätä hyvänä asiana.

17.6.2020

Tällä kaudella olemme saaneet myös valtavasti asioita aikaiseksi. Toki ne vaativat vuoropuhelua, mutta asioita on saatu aikaiseksi, ja Helsinki menee koko ajan eteenpäin. Itse henkilökohtaisesti pidän johtoryhmää hyvänä asiana. Pidän erilaisia työryhmiä hyvänä asiana. Toivon, että sitä ei pidetä tällaisena armonpalana vaan aidosti yhteistyön kautta, meille yhdessä tekemisen kautta ja paikkana, jossa ehdottomasti pääsee mukaan esityksiin ja ymmärtää ehkä sellaisia laajoja kokonaisuuksia eri tavalla. Mutta on täysin selvää, että viime kädessä päätöksenteko on kaupunginhallituksessa, päätöksenteko on valtuustossa. Itse olen henkilökohtaisesti halunnut erityisesti tuoda esiin nimenomaan tätä demokraattista ulottuvuutta.

Helsinki-henki on ollut hyvää, ja todella toivon, että me osaamme pitää siitä kiinni. Siitä olemme saaneet arvostusta myös valtakunnallisesti, mutta mikään asia ei tässä maailmantilanteessa eikä Helsingissäkään mene paremmaksi. Mielestäni tarkastuslautakunnalla on paljon hyviä huomioita. Kyllähän kaikki lähtee siitä, että meillä on myös riittävän paljon omaa itsekritiikkiä, ja sitä olisin ehkä toivonut tältä keskustelulta vieläkin enemmän.

Kiitoksia.

Valtuutettu Daniel Sazonov (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Oli tartuttava Razmyarin puheenvuoroon, jossa minusta mielekkäällä tavalla ja ehkä ensimmäistä kertaa myös sosiaalidemokraattien puolelta tässä keskustelussa nostettiin esiin hyvin käytännönläheisiä hyviksi koettuja asioita: jo kaupunginjohton kasvullisuus ja suora keskusteluyhteys kaupunkilaisiin on kiistaton vahvuus tässä. Se, miten pitkin matkaa valtuustokautta on tehty yhteistyötä yli puoluerajojen Helsinki-hengenkin hengessä, se että kaupunki menee eteenpäin, se että asioita saadaan aikaan. Meidän täytyy muistaa, että olemme hyväksyneet valtuustokauden alussa erittäin laajapohjaisesti kaupunkistrategia. Itse asiassa valtaosa isoista hankkeista, jotka ovat menneet eteenpäin, pohjautuvat siihen strategiaan. Sillä tavalla on muistettava myös konteksti, jossa koko ajan toimitaan, ja se on laajapohjainen kaupunkistrategia.

Ledamoten Thomas Wallgren (replik)

Tack, bästa ordförande.

17.6.2020

Valtuutettu Sazonovin puheenvuoron johdosta totean, että on maattainen tosiasia, että mitä enemmän Helsingissä on päättäjiä, sitä enemmän on kontakteja päättäjien ja kaupunkilaisten välillä ainakin keskimäärin. Siltä osin tämä pormestarimallin epäonnistuu, ennen kaikkea toimialamalli epäonnistuu, jos tavoitteena on lisätä kontaktipintaa päättäjien ja kaupunkilaisten välillä.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun kuuntelee nyt toista tuntia tätä keskustelua, tulee siihen johtopäätökseen, että ne, jotka voimakkaimmin arvostelevat pormestaria tai apulaispormestareita, haluavat itse lisää valtaa. Eihän tässä tarvitse muuta kuin saada enemmän ääniä seuraavissa vaaleissa, ja sitten olette apulaispormestari.

Valtuutettu Risto Rautava

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensinnäkin mehän keskustelemme myös tästä arviointikertomuksesta täällä. Siitä haluaisin lyhyesti todeta, että se on erinomainen. Se voi olla esimerkki mille tahansa toiselle kaupungille taikka kunnalle. Se on ensinnäkin hyvin havainnollinen ja selkeä, ja sieltä löytyy myös rohkeasti tehtyjä erilaisia johtopäätöksiä. Kiitos siitä kaikille sen tekemiseen osallistuneille.

Kenelle tämä on kaikkein tärkeintä, mitä tässä arvioidaan? Eikö kuitenkin kaikkein tärkeintä ole, miten meidän kaupunkimme toimii asukkaiden, täällä olevien yritysten ja kolmannen sektorin toimijoitten näkökulmasta? Olen itsekin saanut osallistua näihin haastatteluihin, joita muun muassa Tampereen yliopistolla on tehty. Siinä olen joutunut pohtimaan, mikä on ollut suurin muutos vanhaan järjestelmään. Nyt tämä menee vähän yli sen vuoden 2019. Jos tämän haluaisi oikein tiivistää, merkittävin muutos on mielestäni ollut se, että strategiasta on tullut erittäin voimakas ohjaava tekijä tässä kaupungin päätöksenteossa. Sitä pidän kuitenkin erittäin, myös oikein hyvänä asiana.

Kaupunkiympäristötoimialan näkökulmasta kun katson luottamushenkilönä, mielestäni siellä nämä asiat ovat kokonaisuutena toimineet ja prosessit ovat menneet hyvin. Mielestäni apulaispormestari Sinnemäki

17.6.2020

nosti hyvin äsken esille muun muassa kiinteistöstrategian ja siitä nyt teillä hallituksessa käsittelyssä olevan toimitilastrategian, jotka ovat erittäin tärkeitä asiakirjoja, kun niiden mukaan vielä mennään, ja siltä näyttää, että nyt mennään.

Ihan tähän lopuksi vielä sanon, että on selvää, että kun tämä muutos on ollut niin valtava, siihen on jäänyt varmasti tiettyjä vikoja ja niitä korjataan. Esimerkkinä otan konkreettisesti, että kaupunkiympäristötoimialalla tehdään nyt jo muutoksia siihen organisaatioon ja työtehtäviin. Se kuuluu tietysti jokaiseen tällaiseen ison organisaatioon, että sitä pitää koko ajan arvioida ja reagoida tarvittaessa. Kokonaisuutena pidän tätä muutosta kuitenkin hyvänä ja onnistuneena.

Valtuutettu Petra Malin

Kiitos, puheenjohtaja.

Nyt olen tehnyt tänne ponnin, jota mainostin jo aiemmin. Se on tänne järjestelmään kirjattu, ja se kuuluu näin:

Selvitetään mahdollisuudet sille, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala yhteistyössä varmistavat päiväkotien peruskorjauksissa ja rakentamisessa, että erityisesti pienistä lapsista koostuville lapsiryhmille on varattu riittävästi rajattavasti olevia rauhallisia tiloja.

Se on täällä järjestelmässä nyt luettavissa. Toivon, että tätä voimme kannattaa.

Apulaispormestari Sanna Vesikansa

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Otan minäkin puheenvuoron aiheeseen, josta on käyty hyvää keskustelua ja erittäin tarpeellista, koska kyllä tämä uudistus on ollut niin iso ja mittava, että muitakin kuin meitä apulaispormestareita hyvin laajasti koskettava. Ehkä oman toimialani näkökulmasta muutamia kommentteja tähän keskusteluun. Sote-uudistus oli tietenkin silloin valtuustokauden alkuvaiheessa tulossa, ja sen vuoksi tietenkin koko sote-toimialan asema tämän valtuustokauden aikana on ollut aika erikoinen. Aina välillä on oltu valmistautumassa irrottautumiseen kaupungista, ja sitten tilanne on muuttunut. Se on tietenkin luonut tähän hyvin erilaisen ase-

17.6.2020

telman kuin esimerkiksi niillä toimialoilla, joissa monista virastoista yhdistettiin yksi toimiala ja on sitten taas kipuilltu ehkä muiden asioiden kanssa.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus oli mielestäni hyvä siinä näkökulmassa, että otettiin oikeasti tarkasteluun muutoksen vaikutukset, mutta siitä puuttuu yksi keskeinen näkökulma, joka kyllä tuodaan siellä esille. Osallisuus oli myös yksi tärkeä kulmakivi, kun meidän johtamisen järjestelmän uudistamista tehtiin. Erityisesti kaupunkilaisten näkökulmasta se on aika keskeinen. Silloin kun kaupunkilaiset ottavat palveluista yhteyttä – ja todella esimerkiksi sote-toimialalla riittää varsin runsaasti hyvin erilaisia, monimuotoisia palveluita – osallisuusnäkökulma ei ymmärrä sitä, mitä tarkoittaa valmistelun ja päätöksenteon erottaminen. Vastaavasti apulaispormestarin mandaatissa on myös osallisuuden johtaminen, ja sitä on tietenkin osattava myös johtaa. Miten sitä tehdään, sitä olemme apulaispormestareina tällä kaudella tietenkin vieneet eteenpäin.

Olennaista tästä keskustelusta on mielestäni vetää yhteen se, että tätä on käytävä. Ongelmakohtia on tunnistettava ja niitä on avoimesti myös tarkasteltava. Näitä on tehty myös Tampereella, jossa tietenkin tästä järjestelmästä – heidän omastaan – on huomattavasti pidempi kokemus. Loppujen lopuksi sitä on tehtävä hyvässä yhteistyön hengessä, johon tässäkin keskustelussa monista ongelmakohtista huolimatta on moneen kertaan palattu. Toivon, että tällainen yhteistyön henki täällä kaupungissa jatkossakin todella on. Toisaalta on kyse sitten politiikasta tai toimialan operatiivisesta johdosta, josta ainakin itse ajattelen, että tällä hetkellä on löydetty erittäin hyvä yhteisymmärrys ja on käyty aktiivista keskustelua, niin ihmisten johtamisesta tässä kuitenkin on loppupeleissä kyse. Sen takia nämä asiat ovat niin tärkeitä.

Kiitos.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Tässä keskustelussa on keskusteltu paljon demokratiasta. Kaikki me haluamme olla demokratian puolestapuhujia ainakin virallisesti, mutta kuinka monella se on ihan oikeasti totta? Valtuutettu Wallgren puheenvuorossaan puhui muun muassa kansanäänestyksistä, mikä oli demokratiatyöryhmässäkin esillä ja mihin valtuustokin on suhtautunut muodollisesti hyvin positiivisesti. Yksi tärkeä kysymys on ymmärtää, luuletko kansan haluavan kansanäänestyksiä niistä asioista, joissa he ovat

17.6.2020

valtuuston enemmistön kanssa samaa mieltä, vai siitä, mistä ovat valtuuston enemmistön kanssa eri mieltä. Eikö ole aika selvää, että he eivät halua äänestää sellaisia kansanäänestyksiä, joissa he ovat ihan samaa mieltä kuin valtuutetut, vaan mielellään niistä, mistä he ovat eri mieltä, koska he haluavat muutoksen? Sen takia on hyvin tärkeää, miten me suhtaudumme näihin kansanäänestyspyrkimyksiin, kun valtuusto voi torpedoida sen. Mielestäni kysymys demokratiasta, kuka kannattaa sitä oikeasti, ilmenee siinä, hyväksymekö me kansanäänestyksen tilanteessa, jossa kansa haluaa äänestää jostakin asiasta, jossa me mahdollisesti on meidän kanssamme eri mieltä. Se lisää demokratiaa ja sitouttaa poliittiseen järjestelmään vähintään vieraantumista politiikasta. Minusta on erikoista, että kun tiedätte, että Malmin lentokentästä on kansanäänestykseen kerätty nimet jo kauan aikaa sitten, ei voinut tuoda sitä tälle valtuustolle, koska tässä valtuustossa on niin paljon epädemokraattisia ihmisiä, jotka haluavat esiintyä demokraatteina.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Arviointikertomus on erinomainen, ja pormestarit ovat onnistuneet. Näin loppuvaiheessa tätä valtuustokautta tuskin enää voidaan tehdä mitään suuria muutoksia. Kansanäänestys on erittäin vaikea juttu, koska sehän riippuu ihan täysin siitä, mitä kysytään.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

En halua puuttua valtuutettu Asko-Seljavaaran äskeiseen puheenvuoroon vaan hänen sitä edelliseen puheenvuoroonsa, jossa hän totesi, että näyttää siltä, että täällä halutaan vain valtaa. Kysymyshän on siitä, kuinka tasan valta on. Se ei koskaan ole aivan tasan, mutta se voi olla enemmän tai vähemmän tasan, ja siitä nimenomaan oli kysymys, varsinkin kun otetaan huomioon vielä, että tämän hallintouudistuksen tavoitteena oli nimenomaan demokratian lisääminen. Hän totesi, että tavoitellaan ääniä, jotta pääsisi apulaispormestariksi tai pormestariksi. Ääniä ei tarvita kuntavaaleissa. Riittää, että pääsee valtuuston jäseneksi tai varajäseneksi, vaikka kuinka monenneksi varajäseneksi. Sen jälkeen tarvitaan ääniä valtuustossa tullakseen pormestariksi tai apulaispormestariksi. Pormestaria ei valitse kansa vaan valtuusto.

17.6.2020

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Asko-Seljavaaralle toteaisin, että sitä kutsutaan demokratiaksi, jos luottamustoimessa istuva ihminen saa tietää asioita edes käytännössä. Siinä vaiheessa kun asioita tehdään viranhaltijatasolla ja asioita tuodaan tiedoksi, sitten ? asioita tiedossa. Se on jo itsestään ? että asioihin pääsee vaikuttamaan. Tehdään tosi isoja päätöksiä ilman poliittista päätösvaltaa, mutta sitten vielä ikään kuin siihen päälle se, että jotain tehdään, ja jostain saa lukea lehdestä, kenties kuulla kadulta tai kenties työntekijöiltä kyseisellä toimialalla.

Kiitos.

Ledamoten Thomas Wallgren

Tack, bästa ordförande.

Tästä varmaan ei enää saada suurta demokratiakeskustelua tai kansanäänestyskeskustelua, mutta kun Ebeling nosti tämän esille, kyllä haluan painokkaasti tuoda esille sen, että vaikka ja koska olen samaan aikaan Malmin lentokentän rakentamisen voimakas kannattaja ja kansanäänestysten voimakas kannattaja, kyllä minä pidän itsestään selvänä, että kun on tällainen legitiimi kansanäänestysaloite, kyllä valtuuston täytyy lähteä järjestämään kansanäänestys. Se joka puhuu... Suomessa on erittäin vaikea argumentoida kansanäänestyksiä vastaan sen takia, että argumentit niitä vastaan kääntyvät melkein automaattisesti yleistä äänioikeutta vastaan. Ihan samalla tavalla kuin kansanäänestyksissä voi tulla väärä tulos, vaaleissa yleensä tulee väärä tulos. Usein saattaa kokoomus jopa voittaa vaaleissa. Tämä on hyvin hämmäntävää, mutta näin kumminkin saattaa käydä, että se tulos, jonka kansanvalta antaa, on se tulos, jonka minä haluan.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Kuuntelin kiltisti teitä toista tuntia ja kyllä olen edelleenkin ihan vakuutunut siitä, että ne, jotka eniten haluavat muutosta, kyllä he nyt ovat nii-

17.6.2020

tä, joilla ei ole niin paljon valtaa tällä hetkellä, mutta voihan se teille tulla.

Valtuutettu Otto Meri

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen tässä ehkä valtuutettu Asko-Seljavaaran kanssa vähän samaa mieltä. Tuntuu nyt kun keskustelua on kuunnellut, SDP:n edustajat, jotka ovat ennen edustaneet suurta puoluetta, nyt ovat keskisuuri puolue Helsingin valtuustossa, ja taas vasemmistoliitto, joka on ollut pienpuolue ja nyt on keskisuuri puolue. Vähän tässä ehkä ilman muuta kaipaavat valtaa, koska eivät ole kansalta sitä saaneet, ja nyt se paistaa näistä puheenvuoroista läpi. Valtuutettu Arajärven kommenttiin siitä, mikä äsken oli, että valta pitää tasaisesti jakaa. Päinvastoin demokratiassa se jakautuu sen mukaan, miten ihmiset äänestävät. SDP:n he ovat äänestäneet sellaiseksi keskisuureksi puolueeksi, jolla on keskisuuren puolueen verran valtaa tässä organisaatiossa. Toki jos valtaa osaa hyvin käyttää, sitä voi saada kokoonsa nähden enemmän, tai jos sitä osaa huonosti käyttää, niin vähemmän.

Mutta varmasti tätä keskustelua on tarpeen jatkaa siinä yhteydessä, kun tämä laajempi selvitys tulee, mikä on mielestäni luontevampikin tapa arvioida pormestarimallistoa ja siinä onnistumisia ja mahdollisia epäonnistumisia tarkemmin.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Ihan haluan vain sen sanoa, että valtuutettu Wallgren on esimerkillinen ja harvinainen demokraatti tässä joukossa. Minusta se on hyvin arvosettavaa, ja haluan sen sanoa tässä kysymyksessä. Toivoisin, että meillä olisi enemmän demokraatteja.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Koen vähän hassuiksi nämä puheenvuorot kokoomuksesta, jolla pormestarin paikka myös on ja jossa asiallinen kritiikki ja hyvä, hedelmällinen keskustelu näin lapsellisella tavalla leimataan ikään kuin kateudek-

17.6.2020

si tai vallantavoitteluksi. Minusta olisi hienoa, jos meillä voisi valtuustossa olla tämänkaltaista keskustelua ihan perusdemokraattisista periaatteista enemmänkin. Sille ei ole juurikaan aikaa. Mielestäni keskustelu on todella tervetullutta, varsinkin kun mennään nyt tätä valtuustokautta loppua kohti.

Haluaisin nyt myös tässä puheenvuorossa kannattaa Petra Malinin pontta.

Valtuutettu Mika Raatikainen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Ihan lyhyt puheenvuoro. Haluaisin kiittää valtuutettuja Wallgren ja Ebeling erittäin hyvistä puheenvuoroista liittyen kansalaisdemokratian ja yleensä demokratian toteutumiseen. Odotan edelleenkin ja kovasti toivon, että saadaan ensimmäinen kansanäänestys järjestettyä Malmin lentokentästä.

172 §

Esityslistan asia nro 9

HAKANIEMEN KAUPPAHALLIN MAANALAISEN HUOLTOPIIHAN HANKESUUNNITELMA

Valtuutettu Mauri Venemies

Kyllä oli, arvoisa puheenjohtaja, puheenvuoropyyntö.

Tämä Hakaniemen hallihanke on erittäin hyvä, monta hyvää pointtia. Se parantaa Hakaniemen vetovoimaa ja palvelutasoa. Seikka, johon haluan varsinaisesti kommentoida. Siinä on maanalaisen luontoliikenteen rakentamisen yhteydessä varauma myös pisararadalle. Nyt minun viestini olisikin, että Helsingin kaupungin niin sanotusti isokenkäiset eli vaikutusvaltaiset kengänkokoon katsomatta, myös vaikutusvaltaiset sirokenkäiset, menisivät ensisijaisesti, ensi tilassa marssisivat valtion edustajien puheille ja kertoisivat valtiolle selkokielellä, että nyt pitäisi pisararatahanke saada käyntiin – myös koronaelvytyksestäkin erittäin hyvä hanke – ja selkokielellä kertoa valtion edustajille, että se on koko

17.6.2020

valtakunnan etu. Se parantaa kaukoliikenteen junaliikenteen toimivuutta ja paikallisliikenteessä junien toimivuutta. Tällainen viesti, että te vaikutusvaltaisimmat Helsingin kaupungin edustajat nyt valtion puheille ja sanotte, että pizararatahanke liikkeelle. Hakaniemen hallin yhteydessä ollaan jo varautumassa siihen, että pizararata tulisi. Muuten on erittäin hyvä hanke tämä Hakaniemen hallin korjaussuunnitelma.

174 §

Esityslistan asia nro 11

RAKENNUKSEN MYYNTI JA VUOKRAUSPERIAATTEIDEN MÄÄRÄÄMINEN MÄÄRÄALALLE (ESPLANADINKAPPELI, ETELÄESPLANADI 1)

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Terveisiä vain sinne "Helsingin kaupunginvaltuustoon". En tiedä, tämä kuulostaa aivan mökkiradiolta.

Terveisiä täältä etäyhteyksien päästä Kappelin terassilta. Tulee mieleen, että kun lähdetään kaappaamaan meidän kulttuurihistoriaamme ja omaisuuttamme, missä menee hinta, jos vuokratuloina tulee jo ihan hyvää tuloa kaupungille. Ymmärrän kyllä, että kaikkia kiinteistöjä ei tarvitse omistaa ja varsinkaan jättää oman onnensa nojaan. Niitä voisi ehkä enemmänkin luovuttaa tällaisen kansalaistoiminnan käyttöön. Missä menee se raja, että roikkuuko jo ikään kuin kaupungintalon varpaasta hintalappu? Näemmekö me kenties kaupungintalon parvekkeella ensi ? terassi, vai mikä tässä on suunta? Johonkin raja on vedettävä. Ymmärrän, että on tietynlaisia strategialinjauksia siitä, että kiinteistöjä myydään, mutta mikä on tämä linja? Onko mikään kattona tässä?

Tähän haluaisin vastauksen. Kiitos.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Kiitos, puheenjohtaja.

17.6.2020

Terveisiä vain sinne Kappelin terassille.

Kyseessä on tosiaan tällainen kulttuurihistoriallinen helmi, joka on historiansa, sijaintinsa ja arkkitehtuurinsa vuoksi kaupungin ykkösravintoloita, mutta valitettavasti palvelutaso ei tässä ravintolassa ilmeisesti ole viime vuosina ole vastannut sen rakennuksen arvoa ja tyylikkyyttä. Mo-
ni keskustan alueella asuva ravintola-asiakas on moittinut ruoan ja palvelun laatua. Olen jutellut myös henkilökunnan edustajien kanssa. Heidän mukaansa paikassa myydään ylihintaista valmiskastikeruokaa, ja johto on ohjeistanut työntekijöitä viemään rahat pois turisteilta.

Tämä rakennuksen myyntihinta on ilmeisesti riittävä, eikä kaupungin tehtävä ole omistaa keskustan ravintolatiloja. Se on myös 3 vuotta sitten sovitun strategian mukaista, että tämä myydään, ja on ollut alun perinkin rakennus ravintolakäytössä yksityisyrittäjällä. Ei tässä nyt millään tavalla historiaa rikota.

Olisi kuitenkin toivottava, että S-ryhmä kehittäisi ruoan ja palvelun taso-
a tässä paraatipaikan ravintolassaan, koska siitä sekä asiakkaat että henkilökunta ovat antaneet moitteita. Se edistäisi koko Kauppatorin ja Esplanadin alueen kiinnostavuutta ja sitä kautta koko kaupungin etua.

Kiitos.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Menemättä nyt listaan tai listahintaan – tai listahinnasta voisi sen ver-
ran todeta, että tässä olisin mahtunut Heinähatun terassille ja istuisin
siellä mutta...

Menemättä nyt tähän ruokalistaan tai siihen, kuka missäkin istuu ja mi-
kä on paikan taso. Itse istun yleensä, terveisiä vain Kallion Heinähat-
tuun, mutta lähestulkoon vain ravintolat ja tietynlaiset rakennukset saat-
tavat, niissä on tietynlaista toimintaa ollut. Meillä on esimerkkinä ravin-
tola Kaisaniemi, joka on päästetty täysin surkeaan kuntoon. Siinä on
myös historiallisia arvoja, ei pelkästään se, plisataanko siellä valkovii-
niä tai mitä löytyykään listalta. Kyllä näen sellaisen kulttuurihistoriallisen
merkityksen, jonka Pennanenkin toi esille. Missä se raja vedetään?
Olisi kiva tietää se, mikä lasketaan, mikä on arvokkaampi ja mikä ei.
Mitä toimintaa siellä tarvitsee tapahtua? Ikävä kyllä naapurikunnissa on
käyty myös sellaisia ulkoistuksia, että museoita on viety kauppakeskus-

17.6.2020

ten yhteyteen, mitä minä en toivottavasti näe tässä kaupungissa koskaan.

Kiitos.

175 §

Esityslistan asia nro 12

SUUNTIMOPUISTON KOULU- JA PÄIVÄKOTIKÄYTTÖÖN TULEVAN UUDISRAKENNUKSEN HANKESUUNNITELMA

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja. Hyvät kanssavaltuutetut.

On todella iloinen asia, että tämä Suuntimopuiston koulu- ja päiväkotikäyttöön tuleva rakennus on nyt meillä tässä valtuustossa käsittelyssä. Tämähän jäi viime valtuustossa pöydälle. Hankkeen tärkeydestä alueen asukkaille kertoo varsin paljon se, että asukkailta tuli saman tien palautetta siitä, miksi tämä hanke jätettiin pöydälle. He olivat hyvin huolissaan siitä, että tämä hanke nyt viivästyy pöydälle jättämisen vuoksi. Jouduimme alueen valtuutettuna vakuuttelemaan ihmisiä, että tämä käsitellään tässä viikko nyt viime valtuuston jälkeisessä kokouksessa ja varmasti viedään eteenpäin.

Pitää antaa tästä hankkeesta kiitokset meidän apulaispormestari Pia Pakariselle aivan näin julkisestikin. Olen tosin somessa niitä kiitoksia jo jakanut. Nimittäin yhtenä merkittävänä tekijänä tämän hankkeen takana oli se, että apulaispormestari oli järjestämässä Tapulikaupungin ja Puistolan alueella tällaisia asukasiltoja, joihin kutsuttiin alueen asukkaita, alueen järjestöjä ja toimijoita laajalla rintamalla. Näissä yhteisissä tilaisuuksissa ideoitiin, miten tämän alueen palveluja kannattaisi jatkossa kehittää. Sieltä ideoista tämä hanke on saanut alkunsa. Tämä hanke on todella tärkeä alueella. Maatullin ala-asterakennus on huonossa kunnossa. Siellä on ollut sisäilmaongelmia niin pitkään kuin minä kykenen muistamaan. Nyt tämä hanke liittyy siihen, että alueen koulutiloja parannetaan. Maatullin ala-astekin tullaan purkamaan kokonaan niin kuin esityslistasta voidaan lukea. Tämä Suuntimopuistoon tuleva koulu- ja päiväkotirakennus toimii väistötilana näille kouluille. Sen jälkeen kun

17.6.2020

väistötarpeet ovat ohi, alueen yhteistä tilaa voidaan kehittää paljon laajemmalla tavalla. Tämä on todella hieno juttu, että saamme olla tätä nyt hyväksymässä.

Kiitos vielä kerran apulaispormestari Pakariselle.

Valtuutettu Heimo Laaksonen

Kiitoksia, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Tämä Puistolan Suuntimopuistoon sijoittuvan koulu- ja päiväkotikäytön suunnitellun tilan elementtiuudisrakennuksen hankesuunnitelma on hyvä ja hieno asia. Olen iloinen tästä. Pahoittelen viikon viivettä, kun pyysin jättämään tämän pöydälle viime viikon maratonkokouksessa. En silloin tiedostanut eteenpäinmenon vauhdin tärkeyttä. Mutta nyt vain Suuntimopuiston hankkeelle vauhtia pyttyyn. Se tulee oivallisesti toimimaan väistötilana sekä Tapulikaupungin puolen että Vanhanpuiston puolen ilmaongelmaisille joko korjattaville tai purettaville päiväkodeille ja kouluille. Sijainti on myös mainio palvelen kumpaakin puolta päärataa, vaikka ratkaisu hieman jakaakin mielipiteitä alueen asujaimistossa. Uskon lopputuloksen palvelevan mainiosti asukkaita kummallakin puolella rataa.

On myös paikallaan kiittää varhaiskasvatuksen ja koulutuksen toimialaa ja etenkin Pia Pakarista, kuten Terhi edellisessä puheenvuorossaan korosti, sekä myös kaavoitusta Suuntimopuiston ratkaisun ripeästä synnyttämisestä. Kaikki sai alkunsa vuorovaikutusyhteistyöstä asukkaiden kanssa, jotka olivat myös osaltaan synnyttämässä ja mukana innokkaissa asukasilloissa. Näissä illoissa syntyi ajatus Suuntimopuiston valjastamisesta monipuoliseen nuorisokäyttöön. Itseäni ei harmita lainkaan, vaikka olen aiemmin tehnyt aloitteen maauimalan sijoittamisesta Suuntimopuistoon. Sitäkään ajatusta ei kaupunkiympäristö tyrmännyt täysin, mutta hyvä näin.

Jatkukoon hyvä ja ripeä meno. Tällä menoa Suuntimopuiston ensimmäinen vaihe on käyttöönotettavissa jo lokakuussa 2021.

Kiitoksia tästä.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

17.6.2020

Tämä hanke on todella tervetullut tälle alueelle. Se on aivan selvä, ja itsekin osallistuin kuulemistilaisuuksiin, joita Puistolan puolella järjestettiin.

Ehkä sellainen huomio, jonka haluan tässä nyt tuoda esille, on se, että Tapulikaupungin puolelta, joka on hyvin paljon sosioekonomisesti haavoittuvampaa aluetta, osallistui näihin kuulemistilaisuuksiin paljon vähemmän ihmisiä, ja heidän äänensä ei ehkä niin paljon kuulunut tässä, kun näitä näkemyksiä kerättiin. Tähän hankesuunnitelmaan on itse asiassa kirjattu, että joskus jatkossa tulevaisuudessa voi olla, että Tapulikaupungin nuorisotalo ja Puistolan nuorisotalo yhdistetään Suuntimopuiston tähän rakennukseen. Siitä tulee päätös erikseen, mikä on mielestäni todella tärkeää, ettei käy niin, että Tapulin puolelta tärkeät lähipalvelut näivettyisivät. Näen myös tärkeänä sen, että nähdään vielä enemmän vaivaa sen eteen, että meillä olisi työkaluja ja metodeja myös kuulla ihmisiä, vaikka he eivät itse niin aktiivisesti hakeutuisi näihin osallisuustilaisuuksiin, joita järjestetään. Sitten muilla keinoin.

Sen lisäksi kiitos kuuluu tietenkin apulaispormestarille, kiitos kuuluu ennen kaikkea tämän alueen asukkaille, jotka ovat hyvin aktiivisesti vieneet tätä hanketta eteenpäin.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Kiitos, puheenjohtaja.

Yhdyn muihin Koillis-Helsingin valtuutettujen puheenvuoroihin. Tämä Suuntimopuiston hanke on todella tärkeä. Itse osallistuin myös useisiin tilaisuuksiin. Etenkin haluaisin kiittää Maatullin ala-asteen erittäin aktiivisia vanhempia. He olivat tosi ratkaisevassa asemassa. Kiitokset tietenkin apulaispormestari Pakariselle, mutta erityisesti haluaisin kiittää kaupunkiympäristöjaoksen virkamiestä Jarmo Ravealaa. Hän teki ison työn ja pani tosiaan toimeksi. Tämä on todella hieno hanke.

Kiitos kaikille.

Valtuutettu Sami Muttalainen

Kiitoksia, puheenjohtaja.

Kiitoksia äskeisille puheenvuoron pitäjille, etenkin valtuutettu Honkasalolle. On hyvä, että kyseistä aluetta tässä väritellään ja ehostellaan ja nostellaan ikään kuin tolpileen palveluiden suhteen, mutta se ei suin-

17.6.2020

kaan saa tarkoittaa sitä, että nyt tämä Maatullin koulu menee tosiaan, saa vihdoinkin toivottavasti kohta terveet tilat, mutta sitä ei voi tehdä näin, että nuorisotalo ja kirjastoja yhdistellään yhteen paikkaan Puistol-
lan puolelle ja Tapulikaupungin palvelut ajetaan radan toiselle puolelle.

Ymmärrän, että tämä ei maantieteellisesti ole kauhean iso matka vält-
tämättä. Riippuu vähän, mistä, kenen takaikkunasta sitä katselee, mut-
ta kyllä täytyy muistaa se, että niin kuin Honkasalokin toi esiin, Tapuli-
kaupunkia ei ole tässä liikaa kuultu. Kyllä tässä pitäisi selkeästi vielä
tehostaa tätä asukkaiden ja nuorten kuulemistä. Näen, että jos vertaa
ihan, se rata on aika selkeä viiva, joka sitä jakaa. Näen, että tällainen
sosiaalinen tarve on kyllä suurempi Tapulikaupungin puolella. Suunti-
mopuisto on myös kaavattu puistoksi niin kuin nimi jo kertoo. En näe
sellaista järjen hiventä siinä, että kaikki pumpataan yhteen ja se ikään
kuin parantaisi palveluverkkoa, kun päinvastoin se vain heikentää, jos
kaikki köntätään yhteen paikkaan. Tällaisen halusin jakaa teidän kans-
sanne.

Apulaispormestari Pia Pakarinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Kun näin harvinaisesti sain kaunista kiitosta, haluan kiittää näistä ystä-
vällisistä kiitoksista ja myös tietysti aktiivisista valtuutetuista, jotka aktii-
visten alueen asukkaiden kanssa osallistuivat näihin tapahtumiin. Itse
asiassa tämä lopputulos on aika hyvä. Mehän saimme nyt oikeastaan
ratkaisun todella moneen ongelmaan, eli meille nyt lokakuussa 2021
Maatullin ala-asteen päiväkotit Minttu ensinnäkin pääsee näihin tiloihin
ja sen jälkeen toivottavasti 2024 pysyviin omiin tiloihin, Puistol-
an peruskoulu sen jälkeen vuoteen 2027 saakka ja sitten Puistol-
anranta-
aste vielä samoin kuin Klaara-Vihtori-päiväkodit ja ehkä myöhemmin
laajennuksena kirjasto ja nuorisotalo. Minusta tämä on todella hieno
hanke, ja hyvä, että saadaan se nyt eteenpäin.

Kiitokset ja hyvää kesää kaikille minun puolestani.

176 §

Esityslistan asia nro 13

17.6.2020

KANNELMÄEN PASUUNAKUJA 1:N ASEMAKAAVAN MUUTTAMINEN (12612)

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Harjanne ei ajatellut Kantsusta vaan täyttää yhden valtuuston perinteen. Toki jos jollain on tähän itse asiaan sanottavaa, kannattaa puhua ensin. Otan toisen.

Valtuutettu Wille Rydman

Puheenjohtaja.

En ole kyllä tietääkseni mitään puheenvuoroa mihinkään asiaan pyytänyt.

Valtuutettu Harry Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämäkään ei liity tähän asiaan vaan kaikkiin asioihin. Haluaisin omasta puolestani kiittää puheenjohtajaa hyvästä työstä ja kovin kovasta kondiksesta ja jaksamisesta näinä pitkinä etä- ja hybridietäkokouksina, joissa on puolensa ja puolensa. Kokousten johtaminen on sujunut erittäin mallikkaasti, ja olen iloinen, että saan kuulua tähän tiimiin yhdessä Paavon kanssa, jonka kanssa yhteistyö on myös sujunut hyvin.

Toivotan puheenjohtajalle ja varapuheenjohtaja Paavolle ja kaikille muillekin valtuutetuille omasta puolestani rauhallista juhannusta. Vähin mitä voin sanoa, että älkää seisoskelko siellä niissä soutuveneissä. Se on turvallisempaa niin päin.

Oikein hyvää kesää kaikille. Kiitos.

Valtuutettu Wille Rydman

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja.

Oletan, että puheenjohtaja halusi antaa puheenvuoron minulle nimenomaisesti siitä syystä, että olen pyrkinyt aina ylläpitämään määrättyjä

17.6.2020

traditioita. Niitä on valtuustollakin tietysti muutamia ollut, joista yhtenä merkittävänä on joulukuussa syötävät budjettinakit budjettikeskustelun yhteydessä, mutta sen lisäksi kun juhannus on tällainen joulun vastinpari juhlanä, kun päivä alkaa nyt vuorostaan lyhentyä sen sijaan, että se pitenisi, meillä on ollut tapana aina valtuuston viimeisessä kokouksessa ennen kesätaukoa ja juhannusta kuulla myös selvitys juhannussäästä. Sen on tavannut antaa joko sellainen valtuutettu, joka on taustaltaan meteorologi tai muuten mahdollisimman pätevä näistä asioista lausumaan. Ymmärtääkseni se meidän nykyisessä valtuuston kokoonpanossamme on valtuutettu Harjanne, joten kysyisinkin valtuutettu Harjanteelta, miltä juhannuksen sää näyttää.

Valtuutettu Atte Harjanne

Kiitos, valtuutettu Rydman.

Tämä iloinen vastuu on nykyisin meikäläisen harteilla. Olen varsinaisesti virkavapaalla Ilmatieteen laitokselta, mutta vanhat kollegat sieltä vielä avuliaasti tässä suki, että saan mahdollisimman hyvän ennusteen aikaiseksi. Tällä kertaa erityisesti kiitos Matti Kämäräiselle.

Kuurosateita ja ukkosia esiintyy kaakkois-, itä- ja pohjoisosissa maata vielä torstaina, mutta viikonloppua kohden edelleen vahvistuva laaja-alainen korkeapaine Skandinavian yllä pitää keskimäärin säät selkeinä, aurinkoisina ja lämpiminä. Sateet jäänevät Suomen rajojen ulkopuolelle koko juhannuksen ajaksi. Sade- ja ukkoskuuroja esiintyy lähimmillään erityisesti Suomenlahden eteläpuolella. Suomen etelärannikollakin niihin liittyen vähän mutta ei ? . Perjantai on juhannuksen lämpimin päivä. Sisämaassa helleraja 25 astetta rikkoutunee kaikkina päivinä, mutta 30 celsiusasteen lukemiin ei luultavasti päästä. Lämpimintä on maan eteläosissa.

Ennakkovaroituksena perjantaille on metsäpaloriski lähes koko maassa, eli varovasti. Tosiaan Helsingissäkin perjantai on juhannuksen lämpimin päivä. Helleraja saattaa jopa rikkoontua. Lounaissuuntainen tuuli heikkoa, ja lauantai ja sunnuntai ovat pikkasen tuulisempia.

Tällaisilla säillä juhannuksen viettoon ja toisin kuin aikaisempina vuosina, ainakin tämän filmin perusteella moni sitä jossain muulla kuin Helsingissä viettääkin.

Kiitos minun puolestani.

17.6.2020

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty:
Protokollet justerat och godkänt:

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig